

Kljub slabemu vremenu, saj je skoraj ves čas tekmovalca deževalo, so v soboto v Tešanovcih uspešno pripeljali h koncu letošnje 32. državno prvenstvo traktoristov oračev Jugoslavije. To je bilo tokrat nekoliko okrnjeno, saj na tekmovalce ni bilo predstavnikov ožje Srbije, Bosne in Hercegovine, Črne Gore in Kosova, za naslove najboljših v državi pa se je tako potegovalo 36 tekmovalcev, med njimi tudi ekipa Pomurja, ki si je kot gostitelj pridobila pravico do nastopa.

Po otvoritveni slovesnosti, ki so jo popestrili učenci osnovne šole Ivana Cankarja iz Bogojine, zbranim pa je spregovoril Ivan Oman, član predsedstva Republike Slovenije in predsednik Slovenske kmečke zveze, so se tekmovalci pomerili v treh kategorijah. Samo tekmovalstvo je tokrat potekalo nekoliko drugače od dosedanjih, saj so ga priredili pravilom svetovnega prvenstva, kjer orjejo z dvobrazdnimi plugi, pa tudi preizkusa znanja iz teorije in spretnostne vožnje ni bilo.

Najbolje so se tudi tokrat odrezali slovenski oz. pomurški tekmovalci, osvojili so tako rekoč vse najvišje državne naslove in s tem dokazali, da njihovi dosednji uspehi niso bili naključni. V mladinski konkurenci je bil najboljši Štefan Panker pred Francijem Rotnikom, oba iz ekipe Slovenije, tretji pa je bil Drago Korošec iz ekipe Pomurja. Tudi ekipno je zmagala Slovenija, pred Pomurjem in Makedonijo. V članski konkurenci je zmagal Bela Bergles, za njim se je uvrstil Anton Gider, oba iz ekipe Pomurja, Anton Nežič iz ekipe Slovenije pa je bil tretji. Tako je Pomurcem pripadla zmaga tudi v ekipni konkurenci, Slovenija je bila druga, Makedonija pa tretja. Tudi med ženskami je zmagala Pomurka Blanka Bukvič, druga je bila Ksenija Novak iz ekipe Slovenije, tretja pa prav tako Slovenka Marija Rožman. Ekipi Pomurja je tudi v tej konkurenci pripadlo prvo me-

sto, za njo pa so se uvrstile Slovenke in Vojvodinke. Tudi v skupni uvrstitvi po vseh kategorijah je bilo najboljšje Pomurje pred Slovenijo.

Se posebej se je tudi tokrat izkazala Blanka Bukvič, saj ji je

med vsemi tekmovalci pripadel naslov najboljšega orača v državi, takoj za njo pa se je uvrstil Bela Bergles. Oba Pomurca bosta tako prihodnje leto predstavljala Jugoslavijo na svetovnem prvenstvu na Irskem.

Ludvik Kovac

VESTNIK

YU ISSN 0351-6407

Murska Sobota, 25. oktobra 1990 • Leto XLII • Št. 41 • Cena 10 din

Foto: Nataša Juhnov

Ob znanih lastnikih pomembna tudi učinkovitost

Na posvetu v Murski Soboti, ki ga je organizirala območna gospodarska zbornica za Pomurje, so se pomurški gospodarstveniki seznanjali z osnutkom zakona o privati-

zaciji, ki ga je pripravila posebna delovna skupina, ta je zdaj tako rekoč že v javni obravnavi, slovenski parlament pa naj bi ga sprejel še pred koncem leta. Ob spo-

znanju, da se z uvajanjem podjetništva še ne rešuje problem anonimnosti družbenega kapitala, se je slovenska vlada že v juliju odločila, da se loti procesa, ki naj sproži procese privatizacije podjetij.

Kot že rečeno, je osnutek zakona zdaj že pripravljen, vendar se z njim zastavlja še vrsta odprtih vprašanj, ki jih bo v razpravi potrebno rešiti in sprejeti zakon, ki ne bo dovoljeval najrazličnejših manipulacij. Na začetku sta bili dve ideji, kako poiskati znanega lastnika sedanega družbenega kapitala. Po eni bi to lahko storili z enkratnim podržavljenjem in se nato lotili postopne privatizacije, po drugi pa bi družbeno lastnino razdelili med vse občane Slovenije. Obe poti pa bi pomenili skrajnost, saj cilj predlaganega zakona ni le v iskanju lastnika, pač pa tudi v večji učinkovitosti podjetij. Ne smemo dovoliti, da bi se družbena lastnina razdelila ali razprodala pod ceno, zato mora privatizacija potekati na osnovi odkupa in pod nadzorom. Iz tega razloga je bila ustanovljena tudi

Agencija za privatizacijo, ki je pod strogo kontrolo države. Sredstva od prodaje podjetij pa bi se zbirala v Skladu za razvoj ter delila za potrebe Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja, za financiranje socialnih programov ter za razvojne in druge programe.

O osnutku zakona so omogočene tri metode privatizacije, bile pa naj bi čim bolj spontane, decentralizirane, kar pomeni, da bi pobudo za to morale prihajati od podjetij. Že na sam osnutek zakona je veliko pripomb, saj se pri procesih privatizacije zastavlja vprašanje pravičnosti, očitki pa so tudi na račun Sklada, ki da bo tako postal najmočnejši podjetnik, saj vse neodkupljene delnice podjetij prehajajo v sklad kot prednostne participativne delnice. Čeprav slovenska vlada takšnih očitkov ne sprejema, pa se ob tem vendarle poraja občutek, da gre za neke vrste podržavljanje podjetij. Praksa iz preteklosti pa kaže, da država, gledano dolgoročno, ni bila nikoli dober podjetnik. Zato se nam zastavlja vprašanje, ali je prav, da se tako pomemben zakon sprejema po hitrem postopku.

L. Kovac

KO ZEMLJA DAJE BREZPOSELNI

Kot da je neuničljiva živi podoba našega Pomurja, odslkana v idiličnosti, neokrnjenosti in bogastvu darov narave. Je kruha za vse, zorijo vino in kostanje, zato — kaj nam še manjka? V tej provincialni odmaknjenosti narava še ni zapustila svojih ljudi, tudi tistih ne, ki so svoje delo odmaknili od zemlje, a ostali brez zaposlitve. Drugače si namreč ni mogoče razlagati mirnosti in tihosti ljudi pokrajine ob Muri, ki so na listi brezposelnih. Strokovnjaki bi rekli, da imajo prehrabeno zadetje.

V Pomurju je odstotek nezaposlenih najvišji, saj je relativna stopnja brezposelnosti 9,5 odstotka (v Sloveniji v povprečju 6 odstotkov). Temu v strokovnih krogih pravijo tudi visok tolerančni prag brezposelnosti. Med iskanci dela je več kot polovica mladih, ki svojega dela in znanja ne morejo prodati, tudi premoženja in kapitala še niso mogli ustvariti, ker niso imeli priložnosti. Ostajajo torej v večini odvisni od staršev, njihovega dela ali zemlje ter sorodnikov in znancev, ki jim priložnostno dajo delo za manjši zaslužek. V to jih silijo tudi zavest o odvisnosti. Mladi, vsaj nekateri, delajo, kar bi lahko imenovali samoprodukcija, vendar pri nas temu nihče ne pravi tako, niti nima država pomoči za »legalizacijo« samoprodukcije, v kateri so lahko tudi dela sive ekonomije. Samoprodukcija in samozaposlovanje sta kot alternativni obliki zaposlovanja, s tem, da je slednja mogoča, če ima brezposelni vsaj nekaj premoženja za začetek, ali pa mu pomaga država ali kdo drug. Vendar slovenska država v svoji aktivni politiki zaposlovanja nima predvidenega denarja za te, ki bi se znašli in bili uspešni v samozaposlitvi. In če bi šli ocenjevati državne ukrepe za reševanje brezposelnosti, potem ob tolikšni armadi brezposelnih v Pomurju, ki se hitro veča, zanje ne moremo reči nič pohvalnega. So neučinkoviti tako v tistem delu, ki predvideva razbremenjevanje gospodarstva presežnih delavcev ter uvajanje novih programov dela in delovnih mest, kot v sami pomoči tem, ki so na cesti. Kolesje se vse prepočasi vrti — ali zgolj zaradi denarja ali odločitve zadrževanja toka dogajanja, ki še vedno ne more spremeniti smeri gibanja.

Zato si lahko še vedno rečemo: če ne zna država, pomurska zemlja more nahraniti svoje ljudi. Zato je res sreča, da imamo vsaj njo.

Majda Horvat

MILOŠEVIČ ZA VESTNIK:

»Tretjič je rojena slovenska vojska. — Ne izključujem možnosti vojaškega udara, kajti armada je povod po svetu nepredvidljiva.«

str. 5

Gambrinus
je ime,
ki odžeja

talis

Ob koncu tedna bo oblačno, občasno bo deževalo, nekoliko pa se bo otoplilo.

Od jutri bo na nebu prvi krajec, dan pa bo dolg le še deset ur in pol.

VREME

šampon

dan na dan

VELETRGOVINA

Otrošnik

in

Proizvajalec

lek ljubljana

NUDITA
IZREDNO UGODEN NAKUP
ŠAMPON DAN NA DAN
5 lit. samo 85,20 din
V PRODAJALNAH: DISKONT
SAYONARA in
DROGERIJA na tržnici

GRADITELJI POZOR!

GREDIS d.o.o.
Novo selo Rek, R. Končarja 18 —
Čakovec.
tel.: (042) 811 685, podajte za proiz-
vodnjo in prodajo:
• strojni nosilci
• strojna polnila
• in ostali gradbeni material
Delovni čas od 7. do 18. ure.
Zelo ugodne cene • dobava takoj •
večje količine dostavimo na dom brez-
plačno

Vestnikov koledar

25. okt., četrtek, DARJA
26. okt., petek, LUCIJAN
27. okt., sobota, SABINA
28. okt., nedelja, SIMON
29. okt., ponedeljek, NARCIS
30. okt., torek, ALFONZ
31. okt., sredo, BOLFENK

Samo še Kramberger je rešitev

LJUBLJANA, 18. oktobra — Ivan Kramberger je nekaj mesecev miroval, »da ne bodo rekli, komaj smo gor prišli, pa nas že Kramberger meče s stolov«. Danes pa je spregovoril: pred Prešernovim spomenikom v Ljubljani, kjer se je zbralo nekaj sto ljudi, je predstavil svojo stranko. Narodna zveza oziroma Ljudska stranka, ki jo vodi Jože Urnkar (govori osem tujih jezikov, »kar je pet več kot Peterle«), ima menda že 6000 članov in je tako tretja najmočnejša stranka na Slovenskem. Ivan Kramberger, ki namerava vnovič kandidirati za predsednika, pa o sedanjih vladah ne misli nič dobrega. »Peterle misli, da bomo samo z molitvijo kam prišli, pa ni res, temveč samo z delom,« pravi Kramberger. »Pokojni Tito je veliko potoval, ampak Peterle ga je v pol leta dol udaril. Pod komunisti je bilo hudo, pod Demosom pa je še slabše. Včasih so samo komunisti kradli, zdaj pa vsi. Demos ne bo več dolgo. Ko bodo svobodne volitve, pa bo slovenski narod rekel: S komunisti ni šlo, z Demosom tudi ne, samo še Kramberger je rešitev.« Tako vsaj misli kandidat za očeta naroda. (M. P., foto: Janez Zrnc)

Obnašajmo se razumno...

Kot vse kaže, nam počasi ugaša »devizno sonce«, ki smo ga uživali, če smo imeli dinarje, čez letošnje poletje in še tja v prvo jesen. Ob vsakem trenutku smo lahko z našim denarjem potrkali na bančno okence in zamenjali dinar za vsemogočno devizo, ki si tega vzdevka pravzaprav niti niso več zaslužile, ko pa je bil dinar (in sicer je še), enak gospod kot šiling, kot gospa marka, lira...

Od časa do časa smo potem v

časopisju prebirali celo to, da banke odkupijo več deviz kot pa jih prodajo. Podobno je bilo tudi z deviznimi hranilnimi vlogami, ki so nenehno naraščale. To je bilo pač v časih, ko so ljudje verjeli Markovičevemu programu, ali drugače rečeno, dokler nam v tej razvini Jugoslaviji ni uspelo Markovičev program »dotočiti«. V vsaki republiki po svoje. S političnimi batinami in krepelci seveda. Posebej še po tistem, ko se

je Markovič (pametno ali ne) odločil za ustanovitev stranke, nadnacionalne seveda. Iz tega in iz mnogih drugih dejstev in »dejstev« so potem nastajale najrazličnejše formule za strašenje sicer miroljubnega ljudstva od Devdehije do Triglava. To so si vzeli v zakup politiki, mediji pa niso prav nič zaostajali.

En če se začne ljudstvo strašiti (tudi zastraševati) v vojno in podobnim, potem to ljudstvo reagira in se obnaša razumno: v bankah pobere svoje devize prihranke, jih da v nogavico ali nekaj kupi.

Kot da bi bil pri politikah ta občutek in izkušnja, ki pri človeku sicer prehaja iz roda v rod, popolnoma zakrnel. Kakšne neki politike pa sploh imamo, bi se lahko vprašali, neglede na njihovo barvo (o deviznem varčevanju sta prejšnji teden nekaj rekla Milan Kučan in Lojze Peterle); torej poziv z najvišje instance.

Ljudje svojih prihrankov ne bodo odnesli nazaj v banke vse dotlej, dokler v tej, sicer lepi deželi med Alpami in Vardarjem, ne bo miru, za preprič pa sta — kot vemo — potrebna vedno najmanj dva, pri nas pa jih je celo več.

Tako se nam torej ponuja devizni mrk pa naj bo dinarski ali tisti s slovensko lipo.

Državljeni, ne nasedajte provokacijam doma ali sicer, je z ekrana povedal predsednik vlade Lojze Peterle. Res, ne nasedajte in nevzemirjeni počakajte.

OZRAČJE NASILJA

Zaradi dramatičnih zdravstvenih razmer na Kosovu so predstavniki humanitarnega združenja Mati Tereza, ki so ga letošnjega maja ustanovili v Prištini in združuje katoliško, muslimansko in neverujoče prebivalstvo Kosova, v Ženevi pozvali Svetovno zdravstveno organizacijo

(WHO) in mednarodni odbor Rdečega križa (ICRC), naj pomagata prebivalstvu pokrajine, ki je povečini albanske narodnosti.

Predsednik združenja katoliški duhovnik Lush Gjergji je posebej opozoril na navzočnost srbske policije v bolnišnicah in na

odpust več kot 70 odstotkov zdravnikov in zdravstvenega osebja albanske narodnosti, iz česar sledi, da je velika večina prebivalstva brez zdravstvene nege. Samo v ginekološki kliniki na Kosovu, kjer so imeli dnevno po 40 do 50 rojstev, so le še štiri ali pet na dan, pa še ti otroci so srbske matere rojevajo »brez kakršnekoli strokovne zdravstvene pomoči«. Združenje Mati Tereza, ki se zavzema za »prenehanje teh nezakonitih, neciviliziranih in nečloveških dejanj«, meni, da bi jugoslovanski vladi morali poslati protest zaradi »kršenja humanitarnih norm, zapisanih v ženevskih konvencijah«.

Katastrofalni zdravstveni položaj na Kosovu je del ozračja nasilja in zelo hude gospodarske krize, ki jo je v zadnjih mesecih zaostila še neupravičena in nezakonita odpustitev 25.000 delavcev in uslužbencev albanske narodnosti, »katerih politična stališča se razlikujejo od srbske komunistične vlade«, ugotavlja švicarska agencija ATS.

JUGOSLOVANSKI PREBLISKI

Izjave, da je Makedonija za federacijo, konfederacijo ali za nekaj tretjega, si lahko razlagamo kot vnovično popuščanje, da o Makedoncih odločajo drugi.

(Nova Makedonija — Skopje)

x x x

Sedaj bi rade že nekatere province postale države...

(Politika ekspres — Beograd)

x x x

Teritorialna obramba Hrvaške je razorožena. To je prvi, toda na žalost odločilni korak za končni scenarij.

(Večernji list — Zagreb)

Iz Sombotela piše

Po dolgih, mučnih mesecih težko rojevajoče se madžarske demokracije vseeno lahko pričakujemo nekakšno ravnotežje političnih sil. Po lokalnih volitvah so določeni znaki, kar nas morda lahko navdaja s kančkom optimizma.

Na splošno parlamentarnih volitvah je zmagal madžarski demokratski forum, ki je vodilna stranka madžarske koalicijske vlade. Slednja se ima za narodno-krščansko-konservativno.

Zdaj, na lokalnih volitvah, pa je opozicija krepko prehitela tri stranke vladne koalicije. Zlasti so se izkazali socialno-liberalni svobodni demokrati in mladi demokrati. V večini večjih mest bodo vladali oni, v manjših mestih z manj kot 10 tisoč prebivalci in v vaseh pa neodvisni župani, med katerimi je tudi veliko nekdanjih predsednikov krajevnih skupnosti. Tako v parlamentu prevladujejo forumovci, krščanski demokrati in mali kmetje, v lokalnih upravah pa opozicija. Dvojna oblast.

Dve tretjini volilnih upravičencev se iz protesta ni udeležilo zadnjih volitev, ker so pač zelo nezadovoljni z novo politiko. To, kar so »deželni očeti« počeli v preteklih mesecih, je bilo marsikdaj bolj podobno peskovniku v otroškem vrtcu kot pravemu parlamentu. Namesto tega, da bi se bili ukvarjali z nujno zakonodajo v zvezi s perečimi gospodarskimi problemi (zakon o zemlji, privatizaciji, lastninske razmere, pogoji za tuji kapital itn.), so dragocen čas zapravljali za malenkostniimi zdražami, medtem ko je Madžarska že v pravi gospodarski katastrofi. Ljudje so kaj kmalu doumeli, da za stranke, vključno z opozicijskimi, ni toliko pomembno, kam država nezadržno drsi. Veliko bolj jim gre za oblast. Ni važno, kateri so dejansko interesi ljudstva, pomembno je le, da preglašujemo opozicijo. saj je dvetretjinska večina naša (podobno kot glasovalna masinerija nekdanje partijske države).

En brzkonje je v slednjem oklepaju eden od glavnih vzrokov, zaradi česar je marca še tako popularni madžarski demokratski forum zdrsnil na lestevici priljubljenosti. Vodilna stranka in koalicija nasploh (z izjemo krščanskih demokratov) se je začela vse bolj obnašati kot nekdanja partijska država. Pred parlamentarnimi volitvami so še na veliko obljubljeni, da bo pri sestavi nove vlade eno samo merilo: stro-

RAVNO-TEŽJE

kovnost. Po volitvah se je izkazalo, da ne potrebujejo niti takih ministrov, priznanih tudi v zahodnem svetu, kot Horn (zunanj), Kulcsár (pravosodni), Pozsgai (državni minister), Németh (premier), ki so veliko storili za to, da so na Madžarskem in v Vzhodni Evropi izdihili dušo režimi, katerih posledice bomo še dolgo čutili. Tudi drugi strokovnjaki niso prišli do besede. Spet je postala bistvena strankarska lojalnost. Zdaj so na vrsti direktorji podjetij. Da bi se jih čim lažje rešili, ne glede na to, ali so dejansko česa krivi ali ne, so razpisali ponovne volitve v delavskih svetih, češ da jih nezadovoljni delavci itak ne bodo izvolili. Za vsak primer so število potrebnih glasov z 51 odstotkov povečali na 67 (tudi tako je bilo ponovno izvoljenih veliko prejšnjih direktorjev). Stara lajna je tudi tisk, ki da je povzročitelj vseh ne-ljubih stvari v državi. Da je bila vladna koalicija poražena na lokalnih volitvah, smo prav tako krivi mi, novinarji, ne pa, recimo, skorajda vsakodnevne podražitve, brezposelnost, naraščajoči kriminal itn. Na metode prejšnjega režima spominja tudi revanšizem, ki smo mu priča na marsikaterem področju življenja. Mnogo ljudi na Madžarskem moti tudi pretirani nacionalizem nekaterih vladnih krogov, kar se kaže tudi v tem, da je Madžarska skregana skorajda z vsemi svojimi sosedi, itn.

Nova oblast — ravno tako kot stara — se je imela za vsevedno in se je ravno tako rada sklicevala na ljudstvo. Ljudstvo pa je bilo ob prvi priložnosti drugačnega mnenja. Kot kaže, se ne bo pustilo še enkrat zavajati 40 let.

Kaj bo pa zdaj? se nekateri zaskrbljeno sprašujejo. Nič posebnega. Vlada bo morala biti nekoliko bolj ponižna pred ljudstvom, parlamentarna opozicija (lokalne vlade) pa od zdaj naprej ne bo smela le vseprek kritizirati, temveč bo dejansko tudi odgovorna za prihodnost Madžarske.

Ravnotežje?

Ravno težje.

Francek Mukič

Velika vojaška vodena glava

Slovenci, kot samopriznana nevojaško ljudstvo, imamo naenkrat, iz dneva v dan celo več nekakšnih specialistov za vojnofilozofska in strateška vprašanja. O tem se prepričamo, če prebrujemo naše časopise, saj je že vsak tolikointoliki novinar »teoretik« na tem področju. Iz dveh virov: General Janša in njegova četica (Mladina), in: Zbogom orožje? (Sobotna priloga Dela), bomo potegnili nekaj trditvev oziroma ugotovitev.

Z akademskega stališča se lahko z lepimi humanističnimi vzgibi, na katere se sklicujejo zagovorniki demilitarizacije, samo strinjamo. Tako je res, da bi bila odpoved lastni vojski veliko gospodarsko olajšanje za Slovenijo. Res je tudi, da vsaka vojska nosi v sebi potencialno nevarnost militarizacije celotne družbe, poleg tega pa je tudi drastičen zgled zakonitosti, da iz malega raste veliko.

Toda, medtem teče po občinah intenzivno usposabljanje novoposeljenih predstavnikov lokalnih oblasti. Katastrofično vzdušje ustvarjajo namigi, da bo čez dva ali tri mesece v Sloveniji in Jugoslaviji postalo zelo vroče, vročino pa naj bi poskušalo nevtralizirati štindeset tisoč slovenskih vojakov na Kolpi. Dodaten preplah sprožajo fragmenti iz življenja in dela JLA, ki se umika iz Slovenije. Zakaj? Eni so mnenja, da se vojska samo prilagaja mednarodnemu detantu, drugi, da svojo moč seli na območja, kjer je pričakovati oborožen obračun med pripadniki različnih narodov, spet tretji menijo, da obrambo za nekatere italijanske kroge spornega primorskega ozemlja prepušča Janševemu ministrstvu.

Pri tem je zanimivo, da se tudi najbolj vneti demilitaristi motijo v ozadju motajo dvomi, saj priznavajo, da bomo neko fizično obrambo le

potrebovali. Pripravljeni bi bili se sprijazniti z okrepljeno policijo, ki bi opravljala še funkcije vojske. Toda policija, s pristojnostmi vojske, bi bila spet težko obvladljiva.

V žarišču dogodkov

Dr. Dušan Plut: Po sprejetju ustave (slovenske) morajo enote JLA zapustiti Slovenijo, na njihovo mesto pa ne smemo postaviti lastne slovenske vojske. Če pogledamo številčna razmerja med narodi v Jugoslaviji in delež slovenskega prebivalstva v njej, tudi vprašanje »Kaj če nas napadejo Srbi?« izgubi svoj smisel. Slovenci ne razpolagamo s težko oborožitvijo, zato tudi nimamo možnosti, da bi v tej vojni zmagali na vojaškem področju.

Če potencialni nasprotnik ve, da te lahko brez tveganja pokori že z bataljonom vojakov, utegne storiti tisto, česar si ne bi, če bi vedel, da bi moral uporabiti pet divizij.

Še februarja letos je Janša razmišljal o tem, da bi bila Slovenija sposobna vzdrževati redno obvezniško mirnodobsko vojsko, ki bi štela dvajset tisoč mož. V primeru vojne bi bilo možno z relativno kratkim usposabljanjem postaviti na noge armado z do 190 tisoč

globus

BAGDAD — Pred dnevi je iz Bagdada v Aman odpotovala zadnja organizirana skupina sedemdesetih jugoslovanskih delavcev in strokovnjakov, ki so delali na raznih projektih v Iraku.

DUNAJ — V pogovoru z avstrijskim zunanjim ministrom Mockom sta francoski in sovjetski zunanji ministri Dumas in Sevarnadze izrazila načelno soglasje, da so nekatera določila avstrijske državne pogodbe iz leta 1955 zastarela in da bi jih bilo treba razveljaviti. Sopotpisnica omenjene pogodbe je tudi Jugoslavija.

PRAGA — Jugoslovanski dinar je na uradnem deviznem trgu v CSFR dosegel pred dnevi najvišjo vrednost: 4,97 krome, kar je skoraj dva in pol krat več kot po uradnem trgovinskem tečaju češkoslovaške državne banke.

PARIZ — V svetu je nalezela na velik odziv izjava generalnega sekretarja pakta NATO M. Wonerja, ki trdi, da so nacionalni spori na Balkanu eden izmed razlogov, zaradi katerih mora ta zahodnoevropski vojaški pakt obstojati še naprej. Poleg Balkana je Woner kot nevarni območja navedel še Sovjetsko zvezo in Bliznjo vzhod.

RIM — Letos bo na svetu umrlo 51 milijonov ljudi, od tega ena tretjina zaradi revščine. Več kot pol milijarde prebivalcev našega planeta, ki živijo predvsem na vaških območjih držav v razvoju, kronično trpi zaradi nedohranjenosti. Tako trdi FAO — organizacija Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo.

OSLO — Odbor za Nobelovo nagrado za mir, je to veliko priznanje letošnje leto prisodil sovjetskemu voditelju Mihailu Gorbačovu. Svetovna javnost je ob tem izrazila prepričanje, da je bila nagrada dodeljena pravemu človeku.

HAMBURG — Poskusni piloti zahodnoevropskih držav trdijo, da je sovjetski mig 29 najboljše bojno letalo na svetu. To trdijo na osnovi preskusa 24 letal, ki jih je zahodnoevropsko letalstvo prevzelo od bivšega nemškega letalstva DR Nemčije.

MOSKVA — Po ukazih predsednika SZ je dobilo notranje ministrstvo velika pooblastila za ostre ukrepe proti tistim, ki odstranjujejo ali unižijo spomenike.

globus

mož! Kaže, da bodo vse poti iz sedanjega Jugoslavije tegobne. Tudi če imajo glavni ugovori narodi, ki so v Jugoslaviji, svoje protinikove slovenske vojske, svoje nedvomno tezo, oslaja grdo zdravorazumsko dejstvo, da se ni povsem razorožila nobena država na svetu.

Za projekt slovenske vojske bi potrebovali okoli pet odstotkov družbenega bruto proizvoda, torej na leto od čisto do milijarde dolarjev (letošnji prihodek JLA na bi bil približno sedemsto milijonov dolarjev).

Vladini govorci niso dovolj izkoristili svoje politične zmogljivosti, da bi umirjali položaj, so ga prej mistificirali, to pa ustvarja ozračje napetosti in v svoji mednarodni delavnosti ni promovirala zamisli, da Sloveniji kot mirovni sili, da bi tako preizkusila odzive in jini.

Vojska, tudi če je majhna, je res draga, toda če se hoče izdati državo, jo je pač treba tudi plačati.

V republiški skupščini razpravi o predlogu nove ustave, je bilo zapaženo deleženo mnenje: najbolj močno je neoboroženo ljudstvo, nad tega ne bo nihče upal s tanki!

Končno pa, pred kom naj nas brani naša vojska? Pred sosedji vendarle, če bi bilo treba. No, tu pa prehajamo na to področje naivnosti.

»POT, KI BO USODNO ZAZNAMOVALA NAŠO PRIHODNOST!«

To je na slavnostni seji zborov skupščine občine v Murski Soboti izjavil Milan Kučan — Letos prvič brez občinskih priznanj — Pozdrav Paračincev v slovenščini

V spomin na žrtve okupatorjevega divjanja v oktobru 1944, ko v zadnjih trenutkih svoje nemoci poskušal preprečiti krepitev narodnoosvobodilnega boja v Prekmurju, slavijo prebivalci sosednje občine svoj praznik. Ob tej priložnosti je bila v galeriji Kulturnega centra Miško Kranjčev v Murski Soboti slavnostna seja vseh treh zborov skupščine občine, ki so se je udeležili tudi predsednik predsedstva Republike Slovenije Milan Kučan, častni član Rudi Čačinovič, delegacija iz pobratene občine Paračin, glavni avstrijski Radgona dr. Konrad Kranich, prvoborniki, nekdanji člani Prekmurske čete in drugi.

Slavje se je začelo z Zdravljico in izvedbi Prekmurskega okteta, ki je za svoj nastop, podobno kot mlada pianistka Gabriela Bratinčeva, požel aplavz. Zatem pa je povzel besedo slavnostni govorilnik, predsednik skupščine občine Murska Sobota, Andrej Gerencner, ki je orisal zgodovinsko preteklost in navedel, da je bilo v šestih letih vojne 676 žrtev. Delež predsedstva skupščine občine in borcev je tudi ob tukratnem občinskem prazniku položil

la vence in cvetje k spomenikom. V nadaljevanju govora pa se je Andrej Gerencner zadržal ob današnjem času, ki je poln sprememb, za kar bo potrebno veliko strpnosti in razumevanja. »V prejšnjih letih smo ob prazniku občine govorili v glavnem o uspehih. Žal se letos še ne moremo v celoti pohvaliti, čeprav so naši rezultati le nekoliko ugodnejši od slovenskega povprečja.

Razmere so v gospodarstvu težke, premalo je investicijske aktivnosti, nelikvidnost in izgube pa se povečujejo,« je poudaril ob prepričanju, da bomo le z drugim odnosom do dela, z znanjem in sposobnostjo kos zahtevnim nalogam, ki nas čakajo.

Zbranim udeležencem slavnostne seje je spregovoril tudi predsednik predsedstva Republike Slovenije Milan Kučan, ki se ni mogel izogniti aktualnim dogajanjem pri nas. »V Sloveniji smo pred časom stopili na pot, ki bo usodno zaznamovala našo prihodnost. To je pot, ki pelje v osamosvojitve slovenske države, v zagotavljanje takšnega samostojnega gospodarskega in političnega položaja, ki omogoča, da kot suveren narod svobodno določimo

mo svoja razmerja z drugimi jugoslovanskimi narodi in republikami. Ta odločitev bi bila brez vrednosti, če ne bi razumeli, da je ustvarjanje slovenske nacionalne države izhodišče, da bomo kot enakopraven narod stopili v bodočo Evropo, ki se bo formirala kot federacija, kot zveza, kot skupnost enakopravnih narodov in njihovih držav. To pa bodo zmogli samo narodi, ki so uspešni, svobodni, samostojni in demokratični. Pred nami so usodne odločitve in upati je, da bomo to opravili odgovorno do svojih so državljancev, do slovenskega naroda in do drugih jugoslovanskih republik.«

Ob koncu slavlja sta vse navzoče nagovorila še predsednik Skupščine občine Paračin Miroslav Milovanović, ki je navzoče pozdravil v slovenščini in izrazil prepričanje, da pobratinstva ne more nič izničiti, in okrajni glavar avstrijske Radgona dr. Konrad Kranich. Udeleženci slavnostne seje so si ogledali tudi razstavo fotografij Jožeta Kološe, monografijo njegovih umetniških del pa so izročili Milanu Kučanu.

Milan Jerše

Ljutomerski prenovitelji ne držijo križem rok

NA ZBORU ZKS — STRANKE DEMOKRATIČNE PRENOVE, KI SE GA JE UDELEŽILA TUDI SONJA LOKAR, SO OPREDELILI VRSTO NALOG — USTANOVLJENO ŽENSKO GIBANJE — NOVI PREDSEDNIK BORIS PREJAC

Zbor članov Ljutomerske ZKS — stranke demokratične preno-ve, ki je bil pri vinskem hramu na Ljubljani, je ob navzočnosti okoli 70 prenoviteljev lepo in to postal tradicionalen.

Sprejeli so tudi sekretar-ko ZKS-stranke demokratične preno-ve Slovenije Sonja Lokar.

Menila je, da je dobrodošlo vsa-kratno ustanavljanje raznih sku- -pčin, ki lahko po- -stanejo njeno dejavnost in prite- -gnijo mlajše člane. Ob tej prilo- -žnosti so v Ljutomeru že ustano- -vili žensko gibanje, ki šteje za- -krat 17 članic.

Na seji pa se Ljutomerski preno- -vitelji ta čas polagoma organizi- -rati v močno opozicijsko stran- -ko, ki bo delovala v okviru stranke demokratične preno- -ve Slovenije. Ode organiziranosti v Ljutomeru občini pa so odločili za ustanovitev 7 raznih organizacij, ki se bodo medsebojno povezovale. Posebno

pozornost bodo namenili izvaja- -nju programskih usmeritev, kate- -rih del je tudi politična deklaraci- -ja. Kot so se dogovorili, bodo organizirali več tematskih raz- -prav, in sicer o ustavnih vpraša- -njih, komunalnem sistemu in razvoju krajevnih skupnosti.

Razpravo o manj razvitih ob- -močjih bodo pripravili v Rado- -slavcih in povabili tudi tvorca te- -ga dokumenta, predsednika vla- -de v senci, Emila Milana Pintar- -ja.

Ljutomerski prenovitelji pa se nameravajo aktivno vključiti tu- -di v razpravi o novem referen- -dumskem programu in razvoju občine v naslednjih petih letih. V ta namen se bosta dve interesni skupini, kamor bodo skušali vključiti tudi strokovnjake, ki ni- -so člani stranke, ukvarjali z vse- -binskimi vprašanji preobrazbe gospodarstva in družbenih de- -javnosti.

Seveda pa se na zboru Ljuto- -merski prenovitelji niso mogli izogniti obravnavi novega statuta stranke, njenega imena in simbo- -la, pri čemer se ogrevajo za naziv demokratična levica. Posebej so zahtevali, da v stranki dokončno razčisti s komunistično tradici- -jo in povojnim dogajanjem, pro- -gram ZKS — SDP pa naj bi jasno

opredelil njeno socialdemokrat- -sko opredeljenost. Ob koncu so 38 jubilarom, ki so letos dopol- -nili 40-oziroma 30-letni partijski staž, izročili spominska darila.

Milan Jerše

ŽANJCI PRIŠLI — AJDA PA ŠE ZELENA

»Vse dobre stvari zahtevajo svoj čas,« nam je v pogovoru dejal gost iz Linza, ki je z biva- -njem v novem hotelu Ajda in s storitvami zelo zadovoljen. Strinjati se moramo z njim, kaj- -ti notranja podoba hotela v Moravskih Toplicah, katerega otvoritev so že nekajkrat prelo- -tujoče — verjeti direktorju in pomočniku direktorja (nobene- -ga od teh nismo mogli dobiti, da bi nam podala pravo pod- -bo stanja) ali pa vodji celotne- -ga projekta hotela Ajda, ki je na lastno odgovornost napove- -dal otvoritev hotela za 15. ok- -tober.

Tudi delavci Vrtnarije iz Murske Sobotne so pomagali čim prej »ozeleniti« hotel Ajda in vezne hodnike. Ta teden bodo naselili tudi prostore za prodajalne in salone. Foto: nj

žili, je res veličastna. Hotel dvajsetega stoletja, osebe- -je pa ... zbegano. Zakaj, ne bi ra- -di dajali nobenih informacij, nočejo biti nič krivi, ne vedo, kaj se dogaja ...

In kaj se dogaja? To, da ho- -tel še ni povsem končan, da se po njem še vedno sprehajajo delavci v modrih in belih de- -lavskih oblekah, vrtnarji se dni sadijo rože, v prihodnjih dneh pa bodo šele opremljali trgov- -nice in salone. Jedilnico so od- -prli za goste šele v soboto (20. oktobra), čeprav so prvi prišli v hotel že v začetku ok- -tobra.

Izjave vodilnih so si naspro-

Zatorej moramo uporabiti izjavo vodje prodaje Franca Gomboca, ki je med drugim dejal, da so prve goste v Ajdo sprejeli že v začetku oktobra. Vsak turistični agent je bil se- -znajen, kaj jih tukaj čaka prav tako so vsem ponudili zame- -njavo, da bi bivali v Diani ali Radinu. Vsi so odklonili. Zara- -di motenj bodo plačali nekoli- -ko cenšje penzione. Konec minulega tedna je bilo v hotelu okrog 200 gostov, ta teden pa naj bi jih bilo še več. Slovenski javnosti so se predstavili kot gostitelji s prireditvijo agencije Inex in revije STOP.

Bernarda B. Peček

Pikantnejše iz strankarske kuhinje

Sobotni slovesni volilni zbor občinskega odbora Slovenske demokratične zveze Ljutomer v gostišču Zorko v Borecih bi mogli v prispevku primerjati s tistim, kar smo radjici počeli dan kasneje z Janezom Hočevarjem-Rifletom v oddaji Ne- -deljska kuhinja. Pravzaprav je gost iz vodstva SDZ kar narav- -nost sporočil peščici navzočih, da bi povedal še kaj več, če ne bi bili zraven novinarji.

Pred večerjo so Ljutomerski demokrati sprejeli pravila o de- -lovanju občinskega odbora SDZ, nato pa opravili volitve. Od 16 članov je bilo navzočih sedem, ki so predsedništvo zaupali Mirku Prelogu, sicer Ljutomerskemu županu, pod- -predsedništvo Jožetu Slani, člani izvršnega odbora pa so Milan Rus (doslej predsednik), Andrej Plohl in Janko Žunič. Po volitvah se je razgovoril dr. Požarnik, rekoč, da se hoče

SDZ profilirati kot močna sre- -dinska stranka, katere naravni partner so Slovenski krščanski demokrati. Slišali smo, da v vodstvu slovenskega Demosa ni bistvenih razhajanj, da pa so navzoča po občinah. Čedalje glasnejše so zahteve po odsto- -pih (zamenjavah) posameznih vladnih ministrov, ki da so pre- -več naravnani na dolgi rok, po- -trebni pa bi bili hitri, korenitejši ukrepi, predvsem v gospo- -darstvu. Tako je predstavnik soboškega občinskega odbora SDZ predlagal, naj bi odstopili podpredsednik vlade dr. Jože Mencinger, minister za indu- -strijo in gradbeništvo Izidor Rejc in finančni minister Mar- -ko Kranjc. (Dr. Požarnik: »Mencinger sam grozi z odsto- -pom. Tu so pa kuhinje!«) Po Požarnikovih besedah so v vodstvu SDZ podobnega mne- -nja, vendar bi taka zahteva znala privedi do vladne krize oz. padca vlade. Še nekaj pi-

kantnejših, žal dovolj stvarnih iz SDZ-jevske strankarske ku- -hinje. Če bo šlo tako naprej, bo do novega leta slovensko go- -spodarstvo uničeno. Dinar je precenjen, inflacija je stoo- -dstotna, Republika Slovenija pa tako rekoč brez deviznih rez- -erv. Povečuje se brezposel- -nost, širi nezadovoljstvo med ljudmi. Odcepitev je ukrep v skrajni sili, pri čemer smo brez pravih prijateljev v tujini. JLA se s slovenskim političnim vr- -hom sploh ne pogovarja. Kaj bo z lastno slovensko denarno enoto lipa, ni jasno, prav tako ni znano, kako si bomo v »ju- -goviji« delili dolgotve oz. od- -plačevali posojila. Skratka, go- -spodarsko-politično prizorišče je nepregledno, vsakdo ima svojo računico in v takih raz- -merah je mogoče marsikaj — je bilo rečeno na sobotnem slo- -vesnem volilnem zboru Ljuto- -merskih demokratov.

B. Žunec

RAVNIKOVI SINDIKALISTI O SLOVENSKI USTAVI

Za preboj v parlament in partnerstvo državi

Uradno je šlo za »celodnevni de- -lovni razgovor z aktivisti sindikatov de- -javnosti in teritorialnih oblik organi- -ziranosti Zveze svobodnih sindikatov Slovenije« v ponedeljek, 22. oktobra, v kongresni dvorani hotela Radin v Radencih. Spremljali smo prvi, do- -poldanski del posveta, ko je stotinski sindikalistov govoril podpredsednik družbenopolitičnega zbora skupščine Republike Slovenije in član ustavne komisije Tone Peršak — o osnutku nove slovenske ustave.

Po tem, ko je Peršak dobro uro po- -jasnjeval vsebino 164 členov — zdaj- -šnja jih ima 443 — so se oglašili nav- -zoči. Vsebinsko njihovi razpravljali v bi- -stvu zadevala že javno posredovana stališča; objavila jih je, v zadnji števil- -ki, Delavska enotnost, dobili smo jih s teksom in priložena so bila k vabi- -lu za posvet. Gre za sindikalne pravi- -ce in svobode (v okviru določb mednarodnega pakta o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah), pravi- -co do stavke, participacijo delavcev (»delavci/delojemalci imajo pravico do sodelovanja pri upravljanju podje- -tij, v katerih so zaposleni, in do ude-

ležbe v poslovnem rezultatu oz. do- -bičku podjetja na podlagi vloženega dela«), varstvo pravice do dela, var- -stvo socialne funkcije lastnine (»usta- -va naj določi, da lastnine ni dopustno uporabljati v nasprotju z njeno fun- -kcijo«). Skupni imenovalac zahtev Mi- -he Ravnika in njegovih je: prodreti v republiški parlament in biti partner državi. Ali podrobneje: sindikati naj imajo zakonodajno iniciativo, položaj pooblaščenega predlagatelja zahteve za oceno ustavnosti in zakonitosti pred ustavnim sodiščem, vlogo sode- -lujočega v upravljanju podjetij, ki so pomembna za socialno-materialno varnost delavcev/delojemalcev, kot so zaposlovanje, socialno varstvo, zdravstvo, invalidsko in pokojninsko zavarovanje in podobno, ekonomski svet pa naj ne bo posvetovalni organ predsednika republike, ampak organ v slovenskem parlamentu, ki pred

obravnava in sprejemom obravnava vse predpise in ukrepe, ki imajo eko- -nomsko in socialno vsebino in posle- -dice.

Tone Peršak se je načelno strinjal s predloženimi zahtevami Ravnikovih sindikalistov in menil, da bi se interes gospodarstvenikov in delavcev prav lahko izražal v državnem zboru/do- -mu oz. svetu ali senatu, kot imajo to urejeno v nekaterih parlamentih dr- -žav po svetu. Odgovoril je tudi na več vprašanj, ki zadevajo komunalni si- -stem, lokalno samoupravo in model občine ter mesta po evropskih stan- -dardih, komentiral pumsele o pre- -več ustavnih zakonih (kar 22) ter se zavzel za enodomni parlament z dr- -žavnim zborom, kjer naj bi regije — brez sicer predlaganega zbora ali do- -ma regij — povsem enakovredno uve- -ljavljale svoje razvojne namere.

B. Žunec

Plačilo za pripravniško delo kadrovskih štipendistov

Kljub temu, da so z Zavoda za zaposlovanje vsem večjim podjetjem in podjetnikom Pomurja poslali sporočilo, da bodo za mlade pripravnike plačali stroške njihovega dela ali nadaljnjega izobraževanja, le zaposlijo naj jih, prave- -ga odziva še ni. Kar 443 mladih še vedno čaka na pripravništvo. Letos se jih je zaposlilo 285, 182 jih še vedno opravlja pripravništvo, deset se jih je uspešno za- -poslilo za določen in šest za nedoločen čas, 22 mladih pa po opravljenem pri- -pravništvu prejema denarno pomoč.

Podjetja so z informacijami o sofinanciranju pripravnikov tudi seznanili, da te možnosti nimajo mladi, kadrovske štipendiste podjetja. Vendar pa so 11. septembra iz Ljubljane dobili dodatna navodila, da podjetja lahko vložijo za- -htevek tudi za svoje štipendiste, vendar morajo biti prijavljeni na Zavodu za za- -poslovanje, da imajo najdaljšo čakalno dobo in da ni drugih s prav tako izo- -brazbo. Zavod za zaposlovanje plača mladim pripravnikom 100-odstotni osebni dohodek ali minimalni znesek za preživljanje za četrto izobrazbeno stopnjo, 130 te vrednosti za peto, 180 za šesto in 200 odstotkov minimalnega zneska za preživljanje (od septembra je 2830 dinarjev) za pripravnike, ki imajo sedmo zahtevnostno stopnjo izobrazbe. Plačajo tudi vse bruto prispevke, regres za ma- -lico in stroške zdravniškega pregleda.

mh

—Gornji Petrovci—

Svet staršev za razrešnico ravnatelja

Zadeva okrog razrešitve ravnatelja OŠ Gornji Petrovci, Valentina Horvata, se bo, kot kaže, razpletla po mirnejši poti, kot je bilo pričakovati. V četrtek se je namreč sestel svet staršev šole in ob prisotnosti »obdolženega« razpravljal o po- -budbi, ki so jo sprejeli zbori občinske skupščine v Murski Soboti na zadnjem se- -sedanju. Pobudo so soglasno sprejeli, za v. d. ravnatelja pa predlagali Branka Sapača. Valentin Horvat pa je pristal na predčasno upokojitev.

J. G.

Pritegniti čimveč aktivistov

Soboška Socialistična stranka naj bi občinski odbor ustano- -viti do 15. novembra — Zapolniti vrzeli na terenu

Socialistična stranka Slovenije je bila ustanovljena na le- -tošnjem kongresu, ki je bil že 9. junija. Od takrat je dokončno pre- -nehalo delovanje prejšnje Socialistične zveze, novoustanov- -ljena stranka pa temelji na programskih izhodiščih sodobnih socialističnih in socialdemokratskih strank razvitega evropske- -ga sveta. S sprejetjem osnovnih dokumentov pa so opredelili tudi jasnejšo strankarsko prepoznavnost v slovenskem in ši- -ršem političnem prostoru. Kongres je pomenil prelom s starim načinom dela in začetek aktivnejšega delovanja te stranke z ljudmi, saj ugotavljajo, da je po volitvah prav tu nastala naj- -večja praznina.

Tega se dobro zavedajo tudi v soboški občini, ki je že do- -lo, prednjačila z množičnim sodelovanjem aktivistov na ter- -enu. Zato bodo skušali z novim jedrom članstva — prijave zb- -irajo v pisarni stranke, ki je v prostorih prejšnjega Medobčin- -skega sveta ZKS za Pomurje — najkasneje do 15. novembra le- -tošnji ustanoviti občinski odbor Socialistične stranke v Murski Soboti. Njeni člani naj bi se v prihodnje aktivneje vključevali tudi v skupščinske razprave.

M. Jerše

Vladimir Milošević, poveljnik Vzhodnoštajerske pokrajine TO:

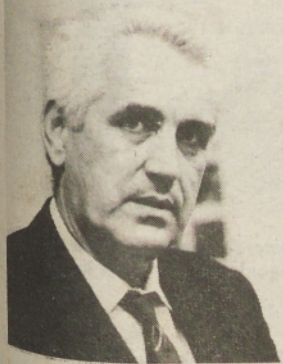
TRETJIČ SE JE RODILA SLOVENSKA VOJSKA!

Imenovan je bil ravno tisti dan (5. oktobra), ko je bila na Prežišči 4 v Ljubljani vojaška zasedba nekdanjih prostorov Republiške štaba za teritorialno obrambo. Z njim so se pogovarjali nekaj ur po preselitvi Republiškega sekretariata za ljudsko obrambo in RSTO v nekdanjo Karlejevo vilo v Tacnu pod Šmartno goro oz. po prem reportu slovenske vojske svojemu poveljniku, predsedniku Predsedstva Republike Slovenije Milanu Kučanu. Hkrati je tega dne srbski predsednik zveznega Predsedstva dr. Borisav Jović v Beogradu pred jugoslovanskim parlamentom »rahlo zapretel«, da po vseh opravljenih ukrepih ostane le še eden; meril je kajpak na poseg JLA.

Pravzaprav je najboljši komentar rezervnega pehotnega podpolkovnika, ki je v teritorialni obrambi že od leta 1969 in je desetletje poveljeval Pokrajinskemu štabu za TO v Pomurju, o dogodku v petek, 19. oktobra, tale: »Tretjič se je rodila slovenska vojska in o tem bomo verjetno še dolgo pripovedovali svojim vnukom.«

JLA še vedno zadržuje orožje? Kakšni so sicer stiki z armado?

»Merila so zdaj še strožja kot prej. Naši skladiščniki ne morejo vzeti niti opreme, ki bi jo potrebovali za pouk. Ta se kljub temu — čeprav v zmanjšanem obsegu — nadaljuje, saj moramo upravičiti denar, ki ga dobivamo na ta način. Stikov z JLA ni, vsaj na naši ravni ne.

Mislil pa, da se Predsedstvo in drugi organi z ustreznimi pristojnostmi pogovarjajo o tem, kako rešiti konflikt z orožjem in kako omogočiti aktivnim vojaškim starešinam, da bi delali v TO, zlasti tisti, ki so imeli pred seboj probleme z nameščanjem naših starešin, ki so le vrhunski strokovnjaki, na posamezna mesta, čakam na odobritev.«

Kako je sicer z vašimi pristojnostmi kot komandanta oz. poveljnika TO Vzhodnoštajerske pokrajine?

»Kavno zdaj so v razdelavi. Komah bo namreč v javni razpravi o snutek novega zakona o ljudski obrambi, ki podrobneje določa tovrstne pristojnosti in odgovornosti. Verjetno mnogo sprememb ne bo. Torej: vodim TO in ji poveljujem na območju Vzhodne Štajerske, imenujem starešine v podrejenih enotah, skrbim za načrtovanje in izvajanje pouka. Pravkar se pripravljamo z reorganizacijo in konsolidacijo TO po posameznih slovenskih pokrajinah, sedva na zakonskih osnovah.

Kako ne bo več v vsaki občini TO oz. njenega sekretariata. V Mariboru, kjer imam sedež, bo uprava sekretariata za ljudsko obrambo in pokrajinski štab za TO. Sodelavci snujem vizijo, kakšna bo teritorialna obramba na Vzhodnem Štajerskem, sodi tudi Pomurje. Na socioloških, geografskih, vojaških in drugih analizah, ki bodo določili, kje bodo naši, kakšni, kako številčni.

»Vidim, kako obravnavajo pristojnosti RSLO, nakar bo vse skupaj potrdila republiška skupščina ali morda Predsedstvo RS, ki odobrava mirno in vojne formacije. Or-

ganizacijo slovenske TO bo postavil slovenski parlament, sam zakon o ljudski obrambi pa bo sprejel pred novim letom.

Vladimir Milošević meni, da bo nova vlada jasno opozorila, da ne bo dolgo čakala na to, da ji JLA vrne orožje, ki ga že (pre) dolgo zadržuje v skladiščih. Na vprašanje, če to pomeni, da je Slovenija dokončno prenehala odvajati denar v vojaški »budžet« v Beograd, so govorili odvrne, da v tolikšni meri, kolikšna je vrednost orožja, ki ga vojska zadržuje v svojih skladiščih. »To je naše orožje, ki smo ga kupili s sredstvi, ki so jih iz osebnega dohodka, z davki in prispevki izdajali vsi občani.«

Pod vaše poveljevanje spada 11 občin in tu je po zdajšnji organizacijski shemi TO kar precej zaposlenih. Kaj bo z njimi v okviru novega koncepta TO? Obrambni minister Janez Janša je zagotovil — kot sami pravite — da ne bo nihče ostal na cesti.

»Še vedno je tako. V prejšnjem tednu smo bili skoraj vsakodnevno v stikih z obrambnim ministrom in že pred koncem leta ali takoj po novem letu bomo morali začeti z urjenjem slovenskih nabornikov. Teh je vse več. Kaže, da armada oz. njen organ, ki se ukvarja z napotitvijo, ne bo pristal na to, da bi večji del slovenskih fantov služil v Sloveniji. Torej bomo morali za to sami poskrbeti. Gre za ustanavljanje ustreznih centrov — za to smo edini kvalificirani starešine TO — z osnovnimi možnostmi: namestitev, higiena, prehrana. Obrambno ministrstvo zdaj ugotavlja, kje naj bi bili ti centri, kjer bi se urili naši fantje, ki ne bodo šli na služenje vojaškega roka v vojaške enote. Dolgo ne moremo čakati. Pozneje bodo šli na vaje v TO, del v civilno zaščito, del v policijo, in tu nadaljevali s poukom. Najbrž bo tudi služenje krajše od enega leta.«

Kakšne so razmere na Vzhodnem Štajerskem? Kaj menite o možnem posegu armade v Slovenijo?

»Še je napetost. Zdi se mi, da se posamezni vojaški starešine bolj bojijo za to, kaj bo z njimi, njihovimi delovnimi mesti, družinami. Če bo sprejet konfederalni koncept ureditve Jugoslavije, bo del enot JLA — sodeč po zgledih iz sveta s podobnim sistemom organiziranja, poveljevanja in vodenja — ostal tukaj. Če pa bomo imeli slovensko vojsko, bodo lahko ostali v Sloveniji tisti vojaški starešine, ki obvladajo slovensko in sprejemajo naš koncept. V nasprotnem si bodo pač morali drugje iskati službo. Boleg armade? Ni izključen. Armada je povsod nepredvidljiva.«

In še — demilitarizacija Slovenije, da ali ne? Financiranje TO?

»Bo iz republiškega proračuna. Ko nam gre za zmanjševanje stroškov in se hkrati večina strank bori za demilitarizacijo, so razmere še vedno take, da je treba varovati interese države Slovenije in rezultate demokratizacije. S spreminjanjem razmer pa se bodo temu ustrezno spreminjale tudi oblike vojaškega organiziranja v Sloveniji.

Branko ZUNEC

OBRAZI IZ SKUPŠČINSKIH KLOPI

Izigran, razočaran, vendar upajoč

Že zdavnaj sva prekoračila dogovorjeno uro. Besede vrejo na dan kot bistra voda iz tolmuna. Dobrodušen Premurec, premeten politik? — bi se spraševal marsikdo.

— Moj oče, Bog mu daj dobro, je ob treh ponoči odhajal v Apaško dolino po moko in pšenico, da je lahko nahranil svojo desetčlansko družino in dajal državi, kar mu je predpisala. Z obvezno dajatvijo je naložila mnogo več, kot pa mu je dajala njegova kmetija po vojni. Želel bi, da je kaj takšnega za večne čase prihranjeno mojim in vsem otrokom, in v Slovenski kmečki zvezi sem videl moč, voljo, ki bi nam omogočila razcvet, izenačitev... Sedaj pa sem razočaran: ne zaradi zveze, ampak nekaterih ljudi — trpko ugotavlja Franc Horvat, kmet s Tišine, predsednik pomurske podružnice SKZ, poslanec soboškega parlamenta.

VESTNIK: Od začetka ste zraven, od tistih časov, ko ste v Sloveniji poskušali izrisati okvire in cilje kmečke zveze in zdaj, po dveh letih, ugotavljate, da ste razočarani...

HORVAT: Res je, sem zelo razočaran. Mi smo na Tišini že 12. junija 1988 ustanovili podružnico, prvo v občini, še prej pa pri svetu za kmetijstvo v krajevni skupnosti razmišljali o društvu kmetovalcev, ki naj bi združevalo prizadete kmete ob morebitni gradnji elektrarne na Muri. Le tedni dni pred ustanovitvijo so se v Ljubljani zbrali slovenski kmetje in rodila se je Slovenska kmečka zveza, ki je kmalu dobila pri stase tudi pri nas, nam obljubljala zadoščenje, pripadajoči status, saj je bil v tej družbi kmet vedno manj kot človek. To me je gnalo v boj. Menil sem, da tudi črnci v Ameriki iz dneva v dan dobivajo večjo moč, mi pa smo na ekonomskem področju gubili svoje pravice, naše delo se ni cenilo, naše pridelke smo prodajali pod ceno, kmet se zdaleč ni imel iste pravice, kot delavec... Želja, da bodo moji in drugi kmečki otroci bolj spoštovani kot njihovi očete, me je gnala v boj.

VESTNIK: Lepe besede, vendar praksa kaže drugače. Na volitvah ste dosegli uspehe, izpostavljali ste se na terenu, potem pa ste bili nekako izigrani.

HORVAT: Res. Bil sem izigran, še bolj pa tisti ljudje, ki so glasovali zame, kajti hodil sem od vasi do vasi, bodril kmete, obljubljal, se zavzemal za program SKZ. Da sem izigran, ni krivda pomurske podružnice SKZ, ampak posameznikov, ki so imeli druge apetite in računi-ce. Izpostavljaj sem se, nisem imel zadržkov, nisem mislil na posledice, čeprav me je že pred 1988. marsikdo opozarjal, da bom zaradi angažiranja na črni listi. Vedno sem pripravljen odgovarjati za svoja dejanja, besede in tudi nositi posledice, če bom s tem pomagal kmečkemu stanu. Nisem zadovoljen, kajti v našo zvezo so se vrinili ljudje, ki s kmetijstvom nimajo nobene veze. To so ljudje, ki drugod morda niso mogli priti do veljave... Vodstvo morajo prevzeti kmetje, ker sami najbolj čutimo breme, ki nam ga nalagata družba in čas. Na primer: tu je invalidskopokojninsko zavarovanje. Nekateri iz naših vrst prejema nižje kmečke pokojnine, kot so občinske socialne podpore. Dajatve, prispevki so preveliki in kmetje na terenu govorijo: »Horvat, iz tvojih obljub ni nič...« Sam sem brez moči pri reševanju tega, kajti v skupščini sedijo ljudje, ki drugače gledajo na te stvari.

VESTNIK: Morda vas prežema občutek, da ste v soboškem parlamentu osamljeni pri iskanju kmetovih pravic?

HORVAT: Ne bi posebej postavjal v ospredje volitev za podpredsednika občine, ker bi kdo mislil, da želim postaviti v

ospredje svojo malenkost, vendar se je to ponovilo tudi pri drugih dveh iz naše vrste. Mene poraz ni prizadel, nasprotno, dobil sem novo moč za borbo. Že na prvi skupščini sem predlagal, da čim prej eno sejo posvetimo kmetijstvu, kajti to ni bilo še nikoli v tako težkem položaju, kot je danes. Sredi sezone so se podražili naftni derivati, spet bodo tu čeki za zavarovanje. Od kod naj vzame čista kmetija za dva zavarovanja 4 milijarde? Zato bi želeli, da odgovorni iz republike pridejo v Pomurje, da se skupaj dogovorimo, kako dalje, kakšna bo naša usoda...

VESTNIK: Kmečka zveza se je uspešno vključila in rešila nekatera kmečka vprašanja, toda ne tista, ki tarejo kmeta na obrobju, ampak predvsem na Gorenjskem...

HORVAT: Zaradi tega je nastal spor med mano in ljubljani-

skim vodstvom, kajti naš ravninski del je zapostavljen. Največ smo govorili na sejah upravnega odbora o gozdarstvu, zadnje čase pa o živinoreji. O pšenici, sadju je bilo bolj malo besed. Spoštujem gospoda Omara in Podobnika, vendar morata imeti malo več posluha za nas bolj oddaljene od centra in Gorenjske.

VESTNIK: Morda je vaša pomurska neenotnost tudi kriva, da ne morete uspeti znotraj slovenske zveze?

HORVAT: Odkrito bom povedal, čeprav to marsikomu ne bo prav: žalostno je, mnogi ljudje so radi, da so zraven pri mizi, kjer drugi zajemajo s polnimi žlicami, oni pa nič, vendar so srečni, da so poleg. Jaz pa nisem tak človek in zaradi tega nisem priljubljen pri SKZ.

VESTNIK: Kaj pa doma?

HORVAT: V Pomurju imam podporo. Čas in dogodki potrjujejo, da imam prav.

VESTNIK: Ostro kličete na odgovornost republiške poslance svoje stranke, predlagali ste celo odpoklici!

HORVAT: To ni samo moja ideja, in kot sem razložil tudi gospodu Halbu, je zahteva kmetov iz Prekmurja in Prekije, Štajerske, ne pa moje maščevanje, kot je izjavil on. Jaz ne izhajam iz sebe, ampak iz kmečkih problemov. Mislim, da mora naš poslanec v prvi vrsti zastopati program stranke, kmečke zahteve in praznovanje 29. novembra je postranska stvar, čeprav v tem trenutku morda bolj atraktivna. Gospoda Halba globoko cenim, vendar mora najprej pometati v lastni hiši.

VESTNIK: Kaj ste mislili z lastno hišo?

HORVAT: Mislim na kmečka vprašanja — od štipendiranja

kmečkih otrok do plačevanja pri-spevkov in lahko bi še našteval.

VESTNIK: Niste največji diplomat, vprašanja postavljate brez dlake na jeziku. Velikokrat vas potiskajo v ozadje ali pa pošiljajo po kostanj v vročo žerjavi-co.

HORVAT: Sem za odkrit dialog, ne za ovinkarjenje, govornje za hrbotom mi je tuje. Morda zaradi tega nisem bil izvoljen za podpredsednika, vendar mi ni za navidezno priljubljenost.

VESTNIK: Kakšna je realcija DEMOS — kmečka zveza v Pomurju, kolikšna je verjetnost, da izstopite?

HORVAT: To je kot v zakonu: pred poroko med in mleko, potem pa prihajajo na dan težave, vendar mislim, da ni vzroka za ločitev. Toda kmečka zveza mora postati bolj samostojna. Žal nas v DEMOS-u predstavlja-jo nekmetje in zato veliko izgubljamo.

VESTNIK: Gospod Horvat, kako vaša družina doživlja vaše politične vzpone in padce?

HORVAT: Že to, da mi omogočajo delovanje, da postorijo tudi namesto mene, priča o njihovem tistem soglasju, da ne bom govoril, kako trošim sad njihovega dela in truda. Vendar nočem, da bi mojima sinovima, ki sta v drugem in četrtem letniku srednje kmetijske šole, kdo govoril, da sta neumna kmeta, kot so meni in mojim vrstnikom. Verjame-m v kmetovanje, blizu mi je vizija družinske kmetije in tudi moji me podpirajo v teh prizadevanjih.

Elta Pivar

Radenska

ZDRAVILIŠČE

RADENCI

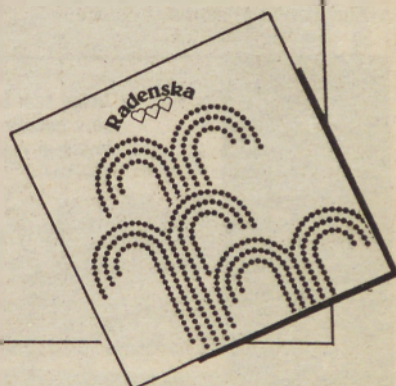
VABIMO VAS V ZDRAVILIŠČE RADENCI

Pričakuje vas skupina zdravnikov specialistov in fizioterapevtov, ki bodo z minimalno izgubo časa, z najmodernejšimi diagnostičnimi in terapevtskimi postopki ugotovili Vaše zdravstveno stanje ter ob pomoči naravnih zdravilnih sredstev (mineralna voda radenska tri srca, termo-mineralno vodo ter blatne obloge) po potrebi pomagali premagati Vaše bolezenske težave. V zdravilišču s stoletno tradicijo in mednarodnim ugledom uspešno ugotavljamo bolezni srca in ožilja, ledvic, sečnih poti in prostate, zdravimo revmatska in ginekološka obolenja ter degenerativna obolenja hrbtenice in sklepov.

V Radence — v rekreativne objekte hotela Radin pa vabimo tudi vse tiste, ki se želijo v teh turobnih jesenskih dneh razgibati in razvedriti. Od 10.00 do 22.00 Vam je na voljo plavanje v rekreativnem pokritem bazenu in kopanje v bazenu s termo-mineralno vodo na prostem, vsak torek in četrtek od 17.00 ter v soboto dopoldne razgibavanje in trening v studiu za fitness ter vsak dan od 14.00 sprostitve v savni.

Naredite kaj zase in za svoje zdravje! Pričakujemo vas v Zdravilišču Radenci in se veselimo Vašega obiska.

Informacije in rezervacije:
Radenska — Zdravilišče Radenci
Tel.: 069/73-331
Faks: 069/73-006

NAJNOVEJŠE ZA NAŠE MALČKE

OTROŠKA TRGOVINA

Vse za otroke do 14. leta starosti
● plenice, oblačila
● igrače iz uvoza
● hojice, stajice, vozički
● kozmetika za nego dojenčka

Obiščite novo trgovino za otroke — presenečeni boste nad kakovostno ponudbo!

Obiščite novo trgovino za otroke, prijazno boste postreženi. Ugodne, konkurenčne cene. Za vse naše malčke jo bodo odprli v soboto, 27. oktobra 1990, na Lendavski 19/a, v Murski Soboti, ob 9. uri! Delovni čas: vsak dan od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 12. ure. telefon: 31-031

Njiva je odprta knjiga

Dr. Jože Spaning, profesor na Biotehniški fakulteti v Ljubljani že 30 let spremlja državna prvenstva (traktoristov oračev, njegovo prisotnost na 32. državnem prvenstvu v Tešanovcih pa smo izkoristili tudi za kratek pogovor. Zanimalo nas je, s kakšnim namenom pravzaprav organiziramo tovrstna tekmovanja.

Dr. Jože Spaning: Namen tovrstnih tekmovanj je bil, da bi dosegli boljšo kakovost dela v kmetijstvu, postala so tradicijska, zdaj pa jih moramo organizirati tudi zato, da se lahko udeležimo svetovnih prvenstev. Na njih smo več ali manj redno prisotni, so pa včasih tudi pro-

blemi, da na tovrstna prvenstva iz takšnih ali drugačnih razlogov ne moremo.

Kateri so ti razlogi?
Dr. Jože Spaning: To je takrat, ko nam doma ne uspe organizirati dobrega državnega prvenstva ali pa, če je sodelovanje na svetovnem prvenstvu predrago in za udeležbo nimamo na voljo dovolj sredstev. Na svetovno prvenstvo, ki je bilo na Japonskem, denimo, nisimo potovali.

Vi že takorekoč od začetka spremljate državna prvenstva. Opazate napredovanje kakovosti na tem področju?
Dr. Jože Spaning: Napredek je vsako leto, predvsem zaradi

tehnike, ki napreduje tudi na tem področju. Vedno več je hidravlike, plugi so boljši, pa tudi tekmovalci so boljši, saj gre do skozi več tekmovanj in na državno prvenstvo pridejo resnično najboljši.

Na letošnjem državnem prvenstvu smo pogrešali tekmovalce iz nekaterih republik. So posredni politični razlogi?
Dr. Jože Spaning: Mislim, da ne. Nekateri republik so odločili, da ne bodo sodelovali iz finančnih razlogov, ponekod niso organizirali niti republiških tekmovanj, nekateri pa se že vnaprej zavedajo, da vidnejših mest ne bodo osvojili, zato ne gredo na državno prvenstvo.

Kako ocenjujete nastop jugoslovanskih tekmovalcev na svetovnem prvenstvu?

Dr. Jože Spaning: Pri nas v Jugoslaviji tekmujejo v glavnem na strniščih, saj travnikov ne preoravamo, po pravih svetovnih prvenstvih pa se tekmuje tudi na ledini. Pri slednjem imamo zelo malo izkušenj in to se pozna tudi pri končni uvrstitvi naših tekmovalcev. Moram pa reči, da sem z rezultati naših tekmovalcev zadovoljen, saj so neke sredi svetovne elite, spodbudno pa je to, da puščajo za seboj tudi tekmovalce iz kmetijske zelo razvitih držav.

Se rezultati tovrstnih tekmovanj odražajo tudi v vsakodnevnih praksi?

Dr. Jože Spaning: Mislim, da se, saj se to najbolj vidi na naših poljih. Njiva je odprta knjiga in te se nam pri nas ni treba stramovati. Tako pri kmetih kot v družbenem sektorju so njive kakovostno in skrbno obdelane.

L. Kovač

Profesionalnost tudi v kmetijstvu

»Mi ljubimo naša polja, mi ljubimo kmečko delo, mi se zavedamo, da je naše delo častno in potrebno. Brez polja, brez kmečkega dela in kruha ni življenja,« je v nagovoru ob otvoritvi 32. državnega prvenstva traktoristov oračev v Tešanovcih dejal Ivan Oman, član predsedstva Republike Slovenije in predsednik Slovenske kmečke zveze ter ob tej priložnosti opozoril tudi na težave, ki že dalj časa spremljajo naše kmetijstvo. Kmetijstvo je tako pomembna panoga, da bi morala biti deležna posebne pozornosti države, žal pa se v praksi dogaja povsem nasprotno. Drugače si namreč ni mogoče zamišljati odnosa zvezne vlade, ki mirno gleda in celo pospešuje uvoz kmetijskih izdelkov po mnogo nižjih cenah, kot so sprejemljive za naše domače pridelovalce. Prav tako tudi ni sprejemljivo, da posredniki med proizvajalci kmetijskih izdelkov in potrošniki izkoriščajo svoj monopolni položaj v škodo obojih.

Po Omanovih besedah bo morala Republika Slovenija sama zaščititi svoje kmetijstvo pred propadom, zato bo trg s kmetijskimi pridelki potrebno urediti z zakonskimi predpisi. Nič manj pomembne naloge nas ne čakajo tudi pri prestrukturiranju kmetijstva, ki je še vedno preveč usmerjeno v živinorejo. Večja preusmeritev v poljedelstvo bo zato nujna, vendar se pri tem srečujemo z zelo neugodno posestno sestavo. Časi, ko bi to sestavo lahko spreminili, so sli mimo, večji razvoj kmetijstva pa bo mogoče doseči, ko bo tudi preostalo gospodarstvo delalo v boljših razmerah. To pa ne pomeni, da čakamo, ampak moramo nekatere probleme v kmetijstvu reševati takoj. Tudi kmetje se bodo morali navzeti podjetniške miselnosti in sprejeti kriterije, ki jih prinaša podjetništvo in tržno gospodarstvo, do večje veljave pa bo moralo tudi v kmetijstvu prihajati znanje.

L. Kovač

Usoda svinjske farme Podgrad (in drugih)

Razseliti ali ne razseliti? — Razseliti!!!

Že prejšnja vlada s Sinigojem in Kneževičem je bila za to, da prašičjo »smrdühlo« ob severni meji razselijo. Avstrijci pritiskajo, naj se to začne prihodnje leto in konča v letu 1993. Scenarij razselitve — kar je izrazito strokovno opravilo — morajo čimprej pripraviti v slovensko-avstrijski mešani komisiji.

Kmetijski minister g. dr. Osterc in minister za okolje g. Jazbinšek sta se o tem že pogovarjala z ministrom za kmetijstvo avstrijske Štajerske g. Schallerjem in štajersko ministrico za turizem; če ne štejemo, da so o usodi prašičje farne Podgrad pri Gornji Radgoni besedovali tudi v Gradcu med obiskom slovenskega premiera g. Lojzeta Peterleta pri deželnem glavarju g. Krainerju. Ob pristanku minule, Sinigojeve vlade, da se svinjski »megapolis« razseli, pa ni bil opredeljen ne rok niti finančni delež Avstrijcev. Ti zdaj posledno vztrajajo pri razselitvi do konca leta 1993 oz. pri tem, da bi že v naslednjem letu del farmske vzreje opustili ali izselili.

Tri kraje, ne povsem podrobne študije za razselitev, so bile izdelane že za časa prejšnje slovenske vlade, vendar vse temeljijo na razselitvi prašičev na kmetije, ki so urejene po sistemu vzreje na gnojevko. G. Osterc zavrača tak sistem rekoč, da »bi zelo verjetno pripeljal do več problematičnih lokacij, torej da bi enostavno problem z enega mesta razselili na 50 ali 60 lokacij. Prepričan sem, da je treba ob tem izdelati sistem drugačne reje

prašičev; sistem, ki temelji na lastni, doma pridelani krmi in da taka kmetija dokupuje samo super koncentrat z mineralnimi dodatki, ostalo — krmini ječmen, koruzo in podobno — pa pridelava doma. Tak koncept prašičereje pa omejuje velikost obrata ali kmetije in zahteva primerno veliko kmetijo, da je mogoče pridelati krmo in tudi slamo, ki je potrebna za rejo prašičev na trdem gnoju. Ta je ekološko manj pro-

tudi k nam in toliko več bo ljudi, ki bodo zahtevali drugačen pristop k vzreji živali. Drugačen pristop bo seveda zahteval spremembo tehnologij, sprememba tehnologij pa pomeni razselitev velikih koncentracij. Med nedavnim obiskom predsednika slovenske vlade g. Peterleta z nekaterimi ministri v Pomurju so se g. Osterc in gostitelji na samu farmi oz. v radgonski šampanski kleti dogovorili, kako naprej.

G. Peterle in kmetijski minister dr. Osterc z gostitelji in varnostniki na prašičji farmi Podgrad pri Gornji Radgoni, ki so ji — kot kaže — nšletni dnevi. Foto: N. Juhov

blematičen od gnojevke in ga prenese kmetijska površina z več živalmi,« pojasnjuje slovenski kmetijski minister s spoznanjem, da seveda takih kmetij pri nas ni. To pomeni potrebo po hkratni izdelavi sistema dajanja zemlje v najem ustreznim/zanimanim kmetijam s celovitim načrtom kmetovanja (kolobarjenje in tako naprej). Gre skratka za ekološko sprejemljivejši način pridelovanja hrane, približan naravnemu kroženju hranil.

Razseljevanje svinjske farne Podgradu — in seveda v Nemščaku, na Jezerih in pri Cvenu — pa ni le posledica ekoloških, marveč tudi etoloških problemov. Po številnih deželah Zahodne Evrope, recimo v ZR Nemčiji, so sprejeli zakone, po katerih ni mogoče rediti na primer plemenskih svinj brez izpustov, brez paše. V takih/tolikišnih koncentracijah farmske vzreje prihaja do etoloških ali obnašajskih motenj pri prašičih, kar je vse bolj predmet razprav državljanov, ki jih skrbi način reje živali. Dr. Osterc: »Kolikoli bolj se bomo vključevali v Evropo, toliko bolj bodo te zahteve pridirale

Predsednik radgonske občine vlade g. Tropauner mora skrbeti vse zainteresirane — kmetijce, tovce, zadržarje, klavničarje, dr. Slaviča in g. Bratuša z Živno-rejsko-veterinarskega zavoda v Murski Soboti (Zavod je po Osterčevih besedah strokovno odgovoren za usmerjanje kmetijstva v tej regiji) in druge ekološko občutljive državljane izdelati celovit koncept razselitve. Zadnji dogovor z Avstrijo je dal sporazum o ustanovitvi mešane jugoslovansko-avstrijske komisije, ki bo pripravila temeljne razselitve. Iz Slovenije so v komisiji inž. Cankar, g. Osterc, dr. Slavič (na predlog g. Osterca kot strokovnjak za prašičerejo in direktor ŽVZ) in predstavniki radgonskega Kmetijskega združenja. Komisija seveda ne bo mogla delovati, če ne bodo vsi ravni občine prišli do skupnega jezika, kar bo osnova za pogajanja z Avstrijo. S pogajanjmi bi se dokopali do končnega predloga, ki naj bi ga sprejeli občinski dežele avstrijske Štajerske in Republike Slovenije.

Branko Župan

Zakon o gozdovih

Zelimo postati pravna država, ki bo zagotavljala urejeno in polno življenje svojim državljanom. Taka država bo znala poskrbeti tudi za ohranitev in razvoj dobrin splošnega pomena.

Splošnost zakonov je temeljna sestavina pravne države. Obstaja nevarnost, da bomo zato, da bi jo spet pridobili, porabili preveč časa. Nespoštovanje zakonov ne sme postati naša navada. V obdobju, ko se intenzivno pripravlja nova zakonodaja, ne sme vladati brezskrbnost.

Pripravlja se tudi nov zakon o gozdovih. Marsikakšna osrednja vsebina zakona, ki ureja naše ravnanje in naš odnos do gozdov, bo postavljena drugače, kot je v veljavnem zakonu o gozdovih. Velik poudarek bo dan lastnikom gozdov, ki naj bi nosili osnovno odgovornost za doseganje trajnih ciljev, ki jih lastnik in javnost postavljata pri gospodarjenju z gozdovi. Pri tem jim bo pomagala predvsem gozdarska stroka, ki je že dosedaj uspešno strokovno usmerjala razvoj gozdov. Njeno delo in znanje bosta dobila še večji pomen v času, ko se v gozdovih pojavljajo obremenitve, ki rušilno delujejo na njihovo samohranitveno sposobnost. Odgovorno strokovno delo bodo še naprej omogočali gozdnogospodarski načrti, ki vsebujejo temeljne strokovne opredelitve do vseh vprašanj, ki pomenijo ohranitev in razvoj gozdov.

Republika Slovenija je zainteresirana za ohranitev in razvoj vseh funkcij, ki jih imajo gozdovi, ne glede na lastništvo. Očiten

je vse večji pomen splošnih koristi, ki jih dajejo gozdovi. To dejstvo zahteva ustrezno uveljavljanje javnega interesa in zato gospodarjenje z gozdovi skoraj nikoli ne more biti v celoti podrejeno osebnim interesom. To dejstvo narekuje, da finančno pokritje potrebnih vlaganj v gozdove ne sme ostati samo odgovornost lastnikov gozdov.

Velja poudariti, da v času, ko se pripravlja nov zakon, ni prenehala veljavnost zakona o gozdovih iz leta 1985. Vse obveznosti lastnikov gozdov in organizacij, ki gospodarijo z gozdovi, še veljajo. Nedopustno bi bilo, da bi do sprejema sprememb zakona o gozdovih, ki se pospešeno pripravljajo, ostali brez urejene skrbi za gozd. Čeprav rešitve, ki jih veljavni zakon določa, niso ustrezne in bodo v novem zakonu gotovo drugačne, so edine, ki urejajo osnovno skrb za gozd.

Na veljavnost zakona o gozdovih je bilo nujno opozoriti predvsem zato, ker bi neizvajanje zakonskih določil na področju varstva gozdov, in gojenja gozdov (nega, obnova, melioracije, gozdozdravljanje, semenarstvo, drevinarstvo in odzdravljanje dreves) lahko povzročilo anarhijo v gospodarjenju z gozdovi in v njih pustilo dolgotrajne posledice.

REPUBLIŠKI SEKRETARIAT
ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO
IN PREHRANO

Zazimovanje čebel

V jesenskem času se čebelja družina pripravlja na zimovanje. Matice so skričle obseg zalege, čebele so izgnale trote in živalnost družin se je zmanjšala.

Za zimsko zalogo smo že poskrbeli, ostala nam je le še odločitev, ali jih bomo zazimili v prostoru medišča ali plodišča (velja za AŽ-panje).

S paženjem počakamo do prvih hladnih noči, ko se čebele prično stiskati v gručo (kroglo), v kakršni ostanejo skozi vso zimo. Nato v medišču pokrijemo matično rešetko z deščico ali pa pregradno desko in matično rešetko skupaj s kartonskim papirjem, ki naj sega še za mrežastim okencem plodišča in z debelim (približno 1 cm) slojem časopisnega papirja. S paženjem ne pretiravajmo! Ker je največji sovražnik čebel v panju vlaga in ne mraz, moramo paziti, da panja hermetično ne zapremo, saj s tem povzročimo kondenziranje. Slednje namreč povroči več vlage in plesni v panju, posledica tega pa je slab spomladanski razvoj. Z uporabo časopisnega papirja ali slamarice se nam kaj takega ne bo zgodilo, kajti vlaga bo lahko izhajala iz panjev. Nakladne panje oskrbujejo individualno vse leto. Zato tako delajmo tudi pri prezimovanju. Na zgornji pokrov (stehe mu zaprimo) položimo nekaj plasti časopisnega papirja, vrste panjev pa obtežimo s kamenjem ali podobnim materialom.

Po končani zazimitvi in v zimskem mirovanju čebel ne smemo vznemirjati, ker potrebujemo mir, kajti vsak nemir zrahlja zimsko gručo, iz katere izhlapi del toplote, ki jo morajo vznemirjene čebele takoj nadomestiti.

IVANKA A. LEBAR

Stroji za spravilo travno-deteljne krme

Družino rotacijskih bobnastih kosilnikov so pri SIPU razvili s pomočjo vira kosilnikoma, pripravljajo pa še tretjega. To so kosilniki za rotacijsko kosilnico, in sicer BRITEV 1900, BRITEV 2200 F (priključni kosilnik) in BRITEV 2200. Vsi tri rotacijski kosilniki so povsem novi tipi, ki jim dodajajo precej novosti v sami konstrukciji in s tem boljše delovne sposobnosti kosilnika. Naj jih nekaj navedemo pri kosilniku BRITEV 1900. Najprej je kosilnik, s katerim lahko priključimo kosilnik na traktor 1. in 2. kategorije, in s tem zagotovimo kosilniku v levo ali desno zaradi prilagoditve kosilniku priključnih širin koloteka. V podaljku ima prikljop, na katerega je možno priključiti priključno ali kakšen drug priključek. To omogoča kosilniku in spravilni krme v enem prehodu. Pogon s klinastimi jermeni je zamenjal klasični pogon s krmiljenimi jermeni, ki pri dvigovanju kosilnika — da ga dvigne v kot — v kotnem gonilu je posebna sklopka, ki pri dvigovanju kosilnika — da ga dvigne v kot — hidravliko iz kabine traktorja — avtomatsko izključi pogon bobnov, kar omogoča kosilnik nad 30°. To je pomembno predvsem iz varnostnih razlogov, saj pri tem kosilniku nastavljam brezstopenjsko povzročimo, da kosilnik pri tem kosilniku hitro prilagajamo stanju površine, na kateri deluje, ter vrsti in stanju travinja. Kosilnik se tudi zelo dobro prilagaja neenakomernemu terenu, saj je za razliko od drugih rotacijskih kosilnikov v sredini kosilniškega sklopa pritrjen gibljivo. V transportnem položaju je kosilnik mehanizirano ovelostil.

Druga skupina strojev za pripravo krme so vrtavkasti obračalniki in grabalniki. V SIP-u izdelujejo več različnih tipov, pripravljajo pa tudi novo vrsto no obračalnikov takšne izdelave, ki bo omogočala konstrukcijo obračalnikov večjih delovnih širin in različnih variant za različne delovne razmere. To bo uspešno in kakovostno sušenje z vrtavkastimi obračalniki je pomembno, saj po košnji krmo raztrosimo in obrnemo kar se da kmalu in intenzivno, kar je časno hitrostno in visokim številom obratov, kasneje pa se prilagajamo stanju ovelosti krme.

Med posameznimi tipi nakladalnih prikolic, ki jih izdelujemo, je tudi vrsta prikolic za zares sodeben stroj — prikolico NOVI PIONIR 1400. Najbolj zanimiva je nekaj navedenih tehničnih izboljšav. Ima univerzalen spodnji oziroma spodnji klop z brezstopenjsko regulacijo, torej prilagodljiv za vse vrste traktorjev, kar omogoča, da je širša in gibljiva, tako da se prilagaja neravni površini, kar omogoča, da naprava je rotacijske izvedbe in je zato polnjenje tovorne prostora manj krovito. V rezalnem sklopu je 9 nožev, ki so vsak posebej varovani pred poškodbo predmeta. Zato je ta nakladalna prikolica poleg spravila krme tudi primeren za pripravo krme za siliranje. Odpiranje prikolicne zadnje vrstice veržnega transporterja, ki ima lahko dve hitrosti, na eno tovorno in na drugo za siliranje, kar omogoča, da ima lahko dve hitrosti, na eno tovorno in na drugo za siliranje, kar omogoča, da ima lahko dve hitrosti, na eno tovorno in na drugo za siliranje.

V linijo strojev za spravilo in pripravo krme spada tudi dozirnica DM 25 z dozirnimi transporterjem DI 25, s katerima si prihranimo precej dela pri težakem delu. Skladičenje krme z dozirno mizo, na primer na puhalnik, poteka zelo enostavno in veliko hitreje.

Le s pravilno uporabo strojev za spravilo in pripravo krme (ter s pravilnim odosom, ko ima krma dovolj hranljivih snovi in najboljše pridelane) bomo dosegli željeno kakovost krme. Za slabo pripravljeno krmo ne moremo kriviti stroje.

Mineralni vodi ne plačujejo

V Mineralni vodi Radenske zadovoljni s prodajo, manj s plačevanjem — Spremenili filozofijo poslovanja na domačem trgu — Zaradi pepsikole še več ljubiteljev pijače Radenske

Ko smo govorili o domačem trgu v preteklosti, smo mislili na območje celotne Jugoslavije, torej na vse republike in pokrajine. Žal to zadnje leto (ali še več) več ni mogoče, kajti srbskega trga za Radensko enostavno ni. Tako je za enega največjih polnilcev mineralne vode in brezalkoholnih pijač v Jugoslaviji domači trg le območje Slovenije, Hrvaške, Bosne in Hercegovine in delno Črna gora. Ne le, da za druge dele Jugoslavije ne morejo priti, da so to območja prodaje njihovih izdelkov, ampak je v Beogradu ni več koristil namenu (dokončno ga je uničila srbska gospodarska blokada), so ga spremenili v nekakšno javno skladišče. Menda tudi od tega ne morejo pričakovati dobička.

Vendar pa to ni največji problem, ki pesti Mineralno vodo. Bolj jih skrbi neplačevanje že dobljenega blaga — izdelkov, ki jih polnijo v polnilnicah v Boračevu. Med neplačevalce pa spadajo skoraj vsi, slovenski, hrvaški in bosanski odjemalci. Tako se morajo v prodajnih službah 80 odstotkov svojega delovnega časa ukvarjati s terjatvami in zbiranjem denarja, namesto s svojim resničnim poslanstvom, je dejal vodja prodaje na domačem trgu Branka Ficko. Poudaril je, da so letos sicer prodali enako količino mineralne vode kot lani v tem času, vendar pa se je prodaja v plastičnih embalažah (PET, PVC) povečala za okrog 40 odstotkov, kar pomeni, da je prodaja brezalkoholnih pijač je precej večja predvsem zaradi nove pijače pepsikole, ki so jo začeli polniti spomladi v obratu Boračevu.

Novost v poslovni politiki Mineralne vode je lastna prodaja. Nekdanjem petanjskem obratu Radenske bodo namreč v kratkem začeli prodajati izdelke Radenske, in sicer za večje nakupe — gostince, trgovce in gospodinjstva.

Poslovno filozofijo so spremenili že pred časom, ko so se odločili, da bodo sodelovali tudi z zasebnimi trgovci in ne le družbenimi trgovskimi organizacijami. Njihova nova poteza je — čim bolj izkoristiti obstoječe objekte, ki so primerni za skladišča in prostorno prodajo.

Bernarda B. Peček

EURECO ODKUPIL BIVŠE TAPETNIŠTVO

Za to so se odločili zaradi velikega povpraševanja po samolepilnih blokih — Zeleno luč je dal tudi nemški partner — 30-odstotno povečanje izdelave in več zaposlenih

Ko so pred več kot petimi leti in pol v sklopu Pomurskega tiska iz Murske Sobotice ustanovili novo temeljno organizacijo Eureco, prvo tovrstno mešano podjetje v Pomurju, niso niti slutili, kakšne možnosti se jim odpirajo na širšem evropskem tržišču. Danes se je to mešano podjetje, ki je ob sovlaganju nemškega partnerja, firme Ritter iz Darmstadta, nastalo 3. januarja 1985, uveljavilo z izdelavo reklamnih blokov, predvsem samolepilnih, po katerih je veliko povpraševanje v Italiji, Avstriji in drugih državah južno od Zvezne republike Nemčije. To, da so v svetu le trije taki izdelovalci, že marsikaj pove. Te-

mu so v precejšnji meri prilagodili tudi tehnologijo izdelave, ki so jo razvili skupaj z nemškim partnerjem. Pri tem je 64 odstotkov zmogljivosti v rokah firme Ritter, preostali delež pa ima kot sovlagatelj, Tiskarna Pomurskega tiska.

Pomembno je, da se v soboškem Eurecu izvoz nenehno povečuje, predvsem na konvertibilni trg, s čimer si zagotavljajo trdno valuto. Kljub temu pa tudi v tem času ne držijo križem rok. Ko bodo izkoriščene vse zmogljivosti, bo do večjega izraza prišla kakovost njihovih izdelkov. Z dosežanjo usmeritvijo pa že potrjujejo pravilnost ubrane poti. V

ta okvir sodi nedvomno tudi nedavno odkupljeni proizvodni in poslovni prostori prejšnjega Tapetništva v Murski Soboti, za kar so se odločili skupno z nemškim partnerjem iz Darmstadta. Za nakup okrog 1800 kvadratnih metrov velikega objekta so se odločili zaradi vedno večjega povpraševanja po samolepilnih blokih na najbolj zahtevnih zahodnoevropskih trgih in v ZDA. Zaradi širitve prostorov in približno 30-odstotnega povečanja izdelave bodo število zaposlenih povečali od zdajšnjih 55 na 70 delavcev.

M. Jerše

Prihranjenih že 12 milijonov dinarjev

Učinki 15-odstotnega razbremenjevanja soboškega gospodarstva so očitni — Do konca leta še 30 milijonov prihranka — Ustanovljenih sto zasebnih podjetij

V soboški občini poudarjajo, da trenutno stanje v gospodarstvu vendarle ni tako težavno, kot marsikje drugje v naši republiki. Pri tem se opirajo na nekatere dosežane pokazatelje, ki so celo višji od slovenskega povprečja. Znano je, da je bila industrijska proizvodnja ob polletju v Sloveniji kar za 11,2 odstotka nižja, medtem ko so imeli v so-

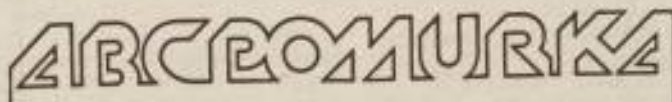
boški občini le 3,2-odstotni padec industrijske proizvodnje. Po devetih mesecih bo ta padec verjetno večji, saj je odkup živine nekoliko zastal, kar je posledica uvoza mesa po bistveno nižji ceni, kot je na domačem trgu.

Sicer pa ne gre prezreti, da je novoizvoljena občinska vlada v Murski Soboti že potegnila nekaj konkretnih in pomembnih potez,

kar je navsezadnje tudi vplivalo na ohranjanje zdajšnje industrijske izdelave. Ne gre prezreti 15-odstotne razbremenitve občinskega proračuna, kar je v dveh mesecih navrglo okrog 12 milijonov dinarjev prihranka tukajšnjemu gospodarstvu. Do konca letošnjega leta pa naj bi prihranili še približno 30 milijonov dinarjev. Če vemo, da v tovarni Mura s 6000 zaposlenimi ob polletju niso ustvarili takšne akumulacije, si je lažje predstavljati ta pomemben dosežek.

Poleg tega so v zadnjih treh mesecih v soboški občini ustanovili skoraj sto podjetij v zasebni lasti. Med njimi je tudi 5 podjetij z mešano lastnino, kar pomeni, da se tuji v večji meri odločajo za sovlaganje v naša podjetja. Zato računajo, da bodo tudi ob pomoči mešanih podjetij uspeli hitreje spreminjati gospodarski ustroj. S tem pa je povezana tudi njihova konkurenčnost na svetovnem trgu.

M. Jerše

KMETIJSKA ZADRUGA PANONKA
Murska Sobota, r.o.

ABC POMURKA — KZ PANONKA
MURSKA SOBOTA

objavlja

prosta delovna mesta v novi zadrugi poslovni hiši Panonka v Murski Soboti:

1. vodja blagovne hiše,
2. poslovodja prodaje živil,
3. poslovodja prodaje blaga za oskrbo kmetijstva,
4. več tehnologov — prodajalcev,
5. več prodajalcev živil,
6. mesar — prodajalec,
7. več blagajnikov,
8. več čistilcev.

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še te-le:

Pod:

1. Visoka izobrazba živilske ali ekonomske smeri in 2 leti delovnih izkušenj.
2. Višja ali srednja izobrazba komercialne ali živilske smeri in 1 oz. 2 leti delovnih izkušenj.
3. Višja ali srednja izobrazba kmetijske ali komercialne smeri in 1 oz. 2 leti delovnih izkušenj.
4. Visoka ali višja izobrazba kmetijske smeri in 1 oz. 2 leti delovnih izkušenj.
5. Srednja izobrazba (4. ali 5. stopnje) trgovske smeri in 1 leto delovnih izkušenj.
6. Srednja izobrazba (4. ali 5. stopnje) živilske smeri in 1 leto delovnih izkušenj.
7. Srednja izobrazba (4. ali 5. stopnje) kmetijske, trgovske ali ekonomske smeri in 1 leto delovnih izkušenj.
8. Končana osnovna šola.

Prošnje z ustreznimi dokazili naj kandidati vložijo v roku 8 dni od objave na naslov ABC POMURKA — KZ PANONKA Murska Sobota, Markišavska 3, z oznako »za objavo ZPH«.

- Lepe krizanteme (velikocvetne, pajke, marjetice) in drugo cvečje za dan mrtvih brez prednaročil.
- Za sveže vence in aranžmaje (ikebane) sprejemamo naročila.
- Odprto NEPREKINJENO.

CYETLIČARSTVO
GYÖRFI (nasproti avto-
busne postaje M. Soboti)
telefon: 21-493.

TURISTIČNO GOSTINSKO PODJETJE
SOLAR TOURS
LEDAVA, d.o.o., Partizanska 14

vas vabi
za 29. NOVEMBER

V VEČNO MESTO RIM, za 4 dni, cena 2.600,00 din od 29. 11. do 2. 12., nočitev z zajtrkom
V BUDIMPEŠTO, za 4 dni polpenzion 1.250,00 din, od 29. 11. do 2. 12. ali za 2 dni polpenzion 710,00 din, od 29. 11. do 30. 11.
NA DUNAJ, za 3 dni polpenzion 1.360,00 din, od 29. 11. do 2. 12. ali za 2 dni polpenzion 970,00 din
Vse izlete organiziramo s turističnim avtobusom in strokovnim vodstvom.
NA NAKUPOVANJE V TRBIŽ, vas vabimo v soboto, 27. oktobra, cena 240,00 din
Možnost odplačevanja izletov v obrok
Prijava in informacije v turistični agenciji SOLAR TOURS LEDAVA, ali po telefonu 36-088.
Priporočila SOLAR TOURS LEDAVA

Konec »naravne fluktuacije« trgovcev?

V imenu poslovnosti in večjega dobička si nekateri res marsikaj dovolijo. In kar je še huje — svoje zamisli uresničijo, čez nekaj mesecev pa napake ne priznajo. Pred opozorili in kritikami si zatiskajo ušesa, šele ko jih nepremišljenost udari po žepu, postanejo pozorni.

Tako verjetno zamen pričaku-jemo izjavo vodilnih v Potrošni-ku, da zaradi uvedbe deljenega delovnega časa od aprila do oktobra v blagajni ni ostalo več denarja kot prej. Ostalo ga je več kvečjemu zato, ker je sedaj manj zaposlenih kot takrat. Nekateri so imeli družinske obveznosti, slabe prometne zveze ali pa se jim enostavno ni splačalo ostati ves dan v trgovini za tako skromno plačilo.

Očitno pa je, da je bil to tudi edini cilj trgovske organizacije Potrošnik — torej spodbuditi »naravno fluktuacijo« zaposle-nih.

Oktober so začele trgovine spet poslovati tako kot pred uvedbo deljenega delovnega časa (imenovanega evropski delo-vni čas). Ko smo se že skoraj na-vadili, spet nava sprememba.

Se res ni splačalo, so imeli za-radi manjkajočih treh ur manjši promet ali pa so postale zahteve sindikata preveč glasne.

Glavni direktor Potrošnika mag. Jože Kovač ni pritrdil nobenemu od teh vprašanj. Dejal je le, da se jim deljeni delovni čas več ne bi splačal, če bi morali delavcem za nedelo v dveh urah plačati 20 odstotkov, kakor to zahteva kolektivna pogodba.

Vse za dinar. In kaj je z ugle-dom? Sta ugled in zaupanje v poslovne odločitve v današnjih časih nepomembna?

bbp

Ljutomer

Obrti vse možnosti za razvoj

Obrtno združenje in Izvršni svet SO Ljutomer sta pripravila posvet o možnostih razvoja obrti v tej občini, ki so se ga udeležili tudi predstavniki banke, zavoda za zaposlovanje, stanovanske skupnosti in drugi. Seveda se je začelo s tem, da so obrtniki najprej tarnali nad številnimi svarami, ki jih utesnjujejo pri njihovem razvoju: da je premalo poslovnih prostorov, ki so obenem še predragi, da so obremenitve (predvsem prispevki) prevelike, da je premalo spodbud za novo zaposlovanje, da so obresti za posojila previsoke...

Seveda tudi izvršni svet, banka in drugi niso ostali obrtnikom dolžni in jim pojasnili, da je v občini Ljutomer uveljavljena praksa najvišjih možnih olajšav, ki jih dovoljuje sedanja zakonodaja, da se gradijo poslovni prostori za storitveno dejavnost v središču mesta po ekonomskih načelih, da je občina Ljutomer v minulih letih prednostno gradila obrtno cono, ki pa sedaj sameva, saj ni interesentov za nakup že opremljenih parcel, da so bančna posojila še relativno poceni, saj bi, če bi obstajal trg denarja, bile obresti tudi do 60-odstotne...

Seveda so se oboji strinjali, da bi obrtniki lahko prispevali še več, kot pa so sedaj. In številke potrjujejo, da je razvoj obrti v občini Ljutomer nujen potreben, saj je v tej dejavnosti zaposlenih prek 800 delavcev. V občini Ljutomer je 317 nosilcev obrti, ki zaposlujejo 493 delavcev, to pa pomeni,

da zasebni sektor zaposluje več kot 2 delavca na obratovalnico, kar je več kot je republiško povprečje.

Tudi v izvršnem svetu menijo, da bodo razvoju obrti tudi v prihodnje namenili veliko pozornosti, saj nameravajo že prihodnje leto združiti vse razdrobljene razvojne sklade v enega in tako zagotoviti dovolj denarja za primerne programe. Seveda je Franc Straki, predsednik IS SO Ljutomer, poudaril, da obrtnikom nikakor ne mislijo dajati olajšav, ki bi jih dale v prednost pred gospodarstvom, ampak da jim občina namerava dati takšne olajšave, da bodo izenačeni s poslovanjem gospodarstva. Šele izenačenost na trgu bo tako omogočala konkurenco.

Vse to pa bo možno, ko bo sprejeta nova zakonodaja, saj bo le-ta rešila marsikatero težavo.

Dušan Loparnik

SALON POHIŠTVA

INTERDOM d.o.o.

OKTOBER — MESEC UGODNEGA NAKUPA POHIŠTVA V INTERDOMU

IMAMO VSE VRSTE POHIŠTVA ZA VAŠ DOM, LOKAL, TRGOVINO, ŠOLO, PISARNO!

BREZPLAČNO SVETUJEMO, NARIŠEMO, PRIHRANIMO VAM ČAS IN DENAR!

POSEBNA PONUDBA

STOLI: SAMO 397,10 DIN
MIZE: SAMO 1.339,90 DIN
NE ZAMUDITE PRILOŽNOSTI, OBIŠČITE NAS!

PREŠERNOVA 1, 62000 MARIBOR, TEL.: (062) 222-450, 222-289

KOMPAS

ZA NOVEMBRSKE PRAZNIČNE DNI

Kompasova srečanja

Novi Vinodolski, Rogla, Tuhejske toplice

Kompasov tenis

2. Mimo Jaušovec v Rovinju

Kompasov praznični klub

Priglasitve v Malinitzu

Mini počitnice po domovini

Priglasitve bogat program (morje, zdravilišča, planine...)

Potovanja v tujino

Leti vas vodijo v 27 krajev po Evropi in Afriki

Velika potovanja

od Amerike do Kitajske

ZIMA 90/91

Priglasitve katalog Smučanje 90/91

Priglasitve v tujino

Priglasitve na obroke ali posojilo
Priglasitve na prevozi ob odhodu iz Gornje Radgone oziroma Murske Sobotice

NOVO!

Priglasitve na vozil rent — a — car HERTZ odslej tudi v Gornji

KOMPAS

Gornja Radgona
74 741, 74 265

Murska Sobota
21 312, 22 332

POTUJTE Z NAMI!

**VABIMO VAS, DA SE NAM PRIDRUŽITE
NA PRIJETNIH POTOVANJIH
ZA PRAZNIČNE DNI**

RIM, 5 dni, od 28. 11. do 2. 12. 1990
GRČIJA, 5 dni, od 23. 11. do 27. 11. 1990; od 27. 11. do 2. 12. 1990
BRNO—PRAGA, 3 dni, 29. 11. do 1. 12. 1990
BUDIMPEŠTA, 1 dan, 29. 11. 1990
TRBIŽ, 1 dan, 17. 11. 1990
TRST, 1 dan, 24. 11. 1990

***** NAŠE POVABILO * VAŠA ODLOČITEV *****

Vse informacije lahko dobite po telefonu:
M. Sobota (069) 22-606, G. Radgona (069) 74-098
Lendava (069) 75-002, Ljutomer (069) 82-578

ABC Pomurka — Agroservis Murska Sobota po dogovoru z Zavarovalno skupnostjo Triglav M. Sobota

posreduje prodajo

rabljenih oz. poškodovanih vozil, ki bo na dvorišču AGROSERVIS M. Sobota, Kroška c. 58, v torek, 30. 10. 1990, ob 15. uri:

1. Osební avto znamke Zastava tip Jugo Coral 60, leto izdelave 1989, prevoženih 19.144 km, z izključno ceno 36.491,00 din.
2. Osební avto znamke IMV R4 TLJ, leto izdelave 1986, prevoženih 100.700 km, z izključno ceno 9.505,00 din in prometni davek.
3. Osební avto, znamke IMV Renault, tip R4 GTLJ, leto izdelave 1986, prevoženih 83.670 km, z izključno ceno 10.992,00 din in prometni davek.
4. Osební avto znamke Zastava, tip 101 GTL 55, leto izdelave 1988, prevoženih 108.054 km, z izključno ceno 9.532,80 din in prometni davek.
5. Osební avto znamke Zastava tip 126 P, leto izdelave 1988, prevoženih 21.626 km, z izključno ceno 20.294,20 din.
6. Poškodovani nadomestni deli osebnih avtomobilov po seznamu.

Obvezni 20-odstotni polog gotovine od začetne izključne cene se plača na dan prodaje med 14. in 15. uro pri blagajni podjetja. Najnižje zviševanje cene je 300,00 din. Kupec mora plačati vozilo takoj oz. najkasneje v treh dneh od dneva prodaje, sicer bomo menili, da je odstopil od nakupa in izgubi pravico do vrnitve varščine.

Kupljeno vozilo mora prevzeti v 3 dneh, sicer zaračunavamo dnevno letarino. Prodaja poteka po sistemu videno-kupljeno, zato je izključena vsaka reklamacija zaradi kakovosti ali manjkajočih delov. Prepis lastništva se opravi z lastniki vozil.

FOTO GERENČER

član svetovne mreže polaroid
studio expres fotografije za
osebne dokumente izdelamo
po želji že v 5 minutah

ABANKA

ABANKA D D LJUBLJANA

**Z DENARJEM POSLUJEMO
PODJETNO!**

**LETNE OBRETNOSTNE MERE ZA VEZANE
DINARKE VLOGE OBČANOV**

nad 3 mesece	25%
nad 6 mesecev	26%
nad 12 mesecev	27%
nad 24 mesecev	28%
nad 36 mesecev	29%
Dinarske hranilne vloge na vpogled	10%
Tekoči in žiro računi občanov	9%

VPLAČILO DELNIC

Denar lahko naložite v nakup delnic.
Prednostna delnica ABANKE vam prinaša
dobiček ki je 4% večji od obrestne mere za
nenamenske vloge, vezane nad 1 leto.
Redna delnica vam daje pravico do dela dobička
banke in možnost upravljanja vaše banke.

PLAČILNA KARTICA ABANKA VISA

Sodoben način življenja zahteva sodobno
poslovanje. Kartica ABANKA VISA vam omogoča
brezgotovinsko plačevanje blaga in storitev na
številnih prodajnih mestih doma in v tujini.

DEŽURNI TELEFON

Naša bančna ponudba je tako obširna, da je ne
moremo predstaviti v enem oglasu. Obiščite nas, ali
pa pokličite dežurni telefon 061 311 926 in
062 27 174 kjer vam bomo od ponedeljka do
petka od 7.30 do 18.00 in v soboto od
7.30 do 12.00 odgovorili na vsa vprašanja
o našem poslovanju.

**BANKA PRIJAZNIH IN
PODJETNIH LJUDI**

**Se vam zdi,
da živite varno?**

**ŽIVLJENJSKO
ZAVAROVANJE**

Če lahko mirnega srca obkrožite teh sedem točk,
ste na dobri poti:

Vaša varnost
so zavarovani

1

in prihranki
pred inflacijo.

Vsako leto

2

se povečujejo.

Z vašim
partnerjem
zagotavljata varnost

3

življenjskim
si vzajemno
skupnega življenja.

Ko se vam
dobite dodatna
miren začetek

4

rodi otrok,
sredstva za
novega življenja.

Zagotovili ste
šolanje

5

sredstva za
otrok.

Starost vas ne skrbi,
da boste uživali
varčevalne

6

ker že danes veste,
sadove razumne
odločitve.

Tudi, če bo šlo
kaj narobe,
prebrodili z

7

v življenju kdaj
boste krizo
manjšimi težavami.

Z izpolnitvijo zavarovalne police, Življenjskega zavarovanja
pri Zavarovalnici Triglav z enim podpisom
lahko izpolnite vseh zgornjih sedem točk.

zavarovalnica triglav

KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

STUDIO NIT KOPER

NAHRBTNA KOSILNICA

MITSUBISHI tip T 200,
prostornina motorja 40 ccm

Oprema:

- glava z nitko
- rezilna plošča z osmimi zobci
- rezilna plošča s 60 zobci
- zaščitna maska

CENA: 8.102,00 din

PRODAJA: AVTORADGONA,
PE TRGOVINA, tel.: 74 691

Mura obtožena brezsrčnosti do otrok, ker terja izselitev

Dvanajstega oktobra se je v našem uredništvu oglasila Darja Sreš, pripravljena javnosti povedati o svoji stiski in nezadovoljstvu. Imela je sodno odločbo o prisilni izselitvi, prav na dan občinskega praznika. Svojo zgodbo pa je zapisala tako: »Z mojim sicer sva se odločila za večjo družino. Imava namreč tri majhne otroke, deklici, stari pet in štiri leta, ter sina, 13 mesecev. Trenutno sem brez zaposlitve in pazim na malčke. Živimo od enega osebnega dohodka, saj je zaposlen le mož. Oba pa sva bila zaposlena v delovni organizaciji Mura, jaz od leta 1984, mož pa 1977, skupaj imava trinajst let delovne dobe. Leta 1985 se nama je rodila hčerka, takrat sva dobila stanovanje od podjetja. Dobil je mož, ker je imel več točk, v delovni organizaciji pa so vse napisali name, čeprav sem takrat imela le leto delovne dobe. V tem stanovanju (pri Lendavski ulici 25 b) živimo pet let. Je majhno enosobno stanovanje, saj meri 42 kvadratov. Vmilo pa je tudi dve leti in dva meseca, odkar sva z osebnih razlogov (bila prisiljena) zapustila službo. Takrat sva izgubila tudi stanovanje. Tovar-

vanje slabše kakovosti. Sklep o tem so sprejeli 7. 6. 1989. ko v družini ni bilo tretjega otroka. Darja takrat namreč ni imela pet let delovne dobe v Muri ali skupaj deset. V tem primeru bi jo zakon ščitil in Mura ne bi mogla terjati stanovanja. Tako kot druge, ki so res zapustili Muro, a še vedno živijo v Murinih stanovanjih. Glede evidence lastnika pa je pri njih tako, da imata kot zaposlena zakonca prednost za pridobitev stanovanja, njuna osebna odločitev pa je potem, na katerega je nastojljiva položnica in ta je tudi lastnik stanovanjske pravice. Ivanka Klopčič, vodja kadrovske službe, nam je dejala: »Mi imamo tudi odgovornost do naših, zaposlenih delavcev, ki čakajo na stanovanje.« Čaka jih približno 100, 50 do 60 pa na enosobno. Mura ima kar tretjino svojih stanovanj enosobnih, predvsem starejšega datuma. Zaradi sodnijskega postopka pa morajo držati prazno nadomestno stanovanje v »bobi bloku« ter plačevati vse stroške.

Na Centru za socialno delo:

Darja Sreš s tem primerom pri njih ni bila, ampak je iskala materialno pomoč in ne svetovanje, saj postopek na sodišču ureja advokat. Ob drugih zadevah pa je psihologu, Antonu Petkoviču, omenila tudi to, da se bo verjetno morala izseliti. Darja Sreš je lani od marca do avgusta dobila takrat še 200 tisoč na mesec družbeno denarne pomoči, pomoč otrokom in subvencijo stanarine. Že leta 1988 pa enkratno denarno pomoč v vrednosti 300 tisoč dinarjev. Letos prejema družbeno denarno pomoč za otroke, v oktobru 2433 dinarjev ter od julija 383 dinarjev za subvencijo stanarine, tako da plačujejo le 20 odstotkov stanarine. Na vprašanje, kaj lahko njihova služba naredi za rešitev primera, je bil povedan odgovor v smislu opominjanja tudi na lastno, starševsko odgovornost do svojih otrok, ki je družba ne more nadomestiti, ampak lahko le pomaga. Ker je Darja samovoljno zapustila delo, tudi ni imela pravice do stalne družbene denarne pomoči, lahko pa zaprosi za enkratno, na primer za zimsko denarno pomoč. Tudi priporočila dajejo le tistim, ki jih obravnavajo, kar Sreševa družina ni bila, in še to v izjemnih primerih v smislu obrazložitve problema.

Na stanovanjski skupnosti:

Temeljno sodišče v Murski Soboti je spet preložilo prisilno izselitev, dokler ne bo rešena prošnja prizadete družine za pridobitev solidarnostnega stanovanja. Na pomlad sta jo že vložila, vendar je bila zavrnjena predvsem zaradi tega, ker sta bila oba samovoljno brez zaposlitve. To je bilo odločeno 29. maja. Sedaj je spet razpis, ki traja do drugega novembra, vloge pa bodo po ogledu komisije reševali konec leta. Po tem, kar nam je povedala referentka, je družina v nekoliko ugodnejšem položaju glede na pravilnik, ki ga morajo upoštevati, če je mož zaposlen (vloga se ni bila oddana). Sicer pa bodo njihov problem morali obravnavati posebej, kako, pa je stvar odločitve pristojnega odbora za stanovanjsko gospodarstvo.

Tako torej eni in drugi, postopek pa še (vedno) traja, vzeto tako ali drugače. Majda Horvat

na Mura pa nama daje stanovanje, veliko 30 kvadratnih metrov, namesto da bi nama dali večje za družinsko družino.

Prizadeta v nadaljevanju navaja, da so drugi, ki so prav tako zapustili delovno mesto v Muri, a še vedno živijo v Murinih stanovanjih, pa jih nihče ne sili. Njim pa dajejo stanovanje v tako imenovanem »bobi bloku« v ul. arhitekta Novaka. Piše še: »Ali vas ne zaboli srce za te majhne nedolžne otroke, da jih mečete na cesto oziroma v grdo, umazano, neprimerno stanovanje. Še enkrat velika osramota za tako veliko delovno organizacijo, kot je Mura.«

Kaj pravijo v Muri?

Av. 1988 se je kljub prepričevanju in neupoštevjanju nekaterih prekrškov Darja Sreš odločila, da zapusti delovno mesto, februarja leto prej pa je prav tako njen mož. Stanovanjska komisija je obravnavala njun primer zaradi stanovanja in odločila, da ga morata izprazniti. Povsem pravilno (po zakonu) so jima ponudili nadomestno stano-

TEHNO IMPEKS, d.o.o.

Titova 26 (hotel Diana, vhod z dvorišča)
MURSKA SOBOTA, tel.: (069) 25-049, odprto
od 8. do 12. in od 14. do 17. ure

PRODAJA AVTOMOBILOV

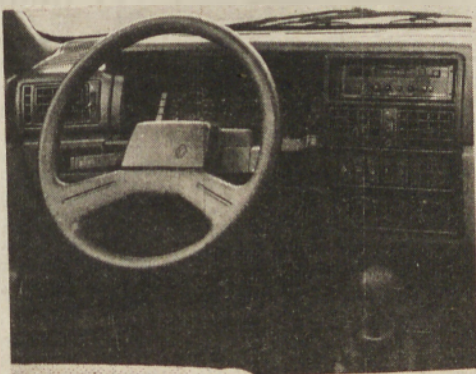

UGODEN NAKUP:

- RENAULT 5 TL 1,4 l — 164.000,00 din
- RENAULT 19 že za — 198.800,00 din
- RENAULT 19 CHAMADE že za — 205.600,00 din
- TOYOTA COROLLA H.B. 1,6 GTi, 105 KS, 16 ventilov že za — 235.200,00 din
- RENAULT ESPACE 2000 GTX — 309.000,00 din (brez promet. davka)
- RENAULT 25 GTX — 312.000,00 din (brez prom. davka)
- TOYOTA COROLLA H.B. XLI že za — 213.000,00 din
- TOYOTA CARINA II XLI že za — 265.000,00 din

DOBAVA V ŠTIRINAJSTIH DNEH!

- Prodajamo vse modele vozil RENAULT, TOYOTA in MAZDA!
- V ceno sta vračunana carina in prometni davek
- Garancija 100.000 km

S POTOVANJA NA NIZOZEMSKO

PIŠE JOŽE GRAJ

Od traktorjev med rože

Nikoli si ne bi mislil, da je Nizozemska tako drugačna dežela od Nemčije, Belgije ali drugih bližnjih držav. Šlišal sem sicer, pa tudi videl na raznih fotografijah, da je tam vse polno rož in mlinov na veter ter da so precej zemlje »ukradli« morju (s pregrajevanjem in izsuševanjem), toda vse to videti in doživeti je precej drugače, kot v domišljiji.

Za Blanko in Belo

Pred nedavnim, ko je bilo tamkaj svetovno prvenstvo v oranji, o čemer smo na kratko že pisali, sem se pridružil skupini okrog 40 potnikov, večinoma Pomurcev, ki so se odpravili na Nizozemsko, da bi spodbujali

kov (tiger) in vse je moralo biti kar najbolj prikrito očem javnosti. Zato so zgradili tudi precej podzemnih hal in drugih prostorov. Po letu 1956, ko je ta kompleks kupila firma Sievr-Daimler-Puch, pa so začeli delati po-

neluksa. Le okrog 60 traktorjev izvozijo v Jugoslavijo, zato je bilo pokroviteljstvo tudi ena od akcij, da bi se bolj uveljavili na našem tržišču. Zalog skoraj ne poznajo, saj delajo v glavnem vse po vnaprej poslanih naročilih. A bodi dovolj, da ne bo videti vse skupaj preveč reklamno, čeprav bi se na njihovih izkušnjah lahko marsikaj naučili tudi mi.

Morje rož

Tudi na potovanju skozi Nemčijo smo videli marsikaj zanimivega, vsi pa smo najbolj nestrpno čakali postanek v nizozemskem mestu Aalsmeer (nedaleč od Amsterdamu), kjer je največja borza rož na svetu. Razprostira se na okrog 100-hektarskem kompleksu, od tega je 60 hektarjev pokritih površin. Vsak dan se tamkaj zbirajo poslovneži za trgovanje s cveticami in jih po dražbah še isti dan z letali odpeljejo na razne konce sveta. Letna prodaja znaša 3,5 milijarde kosov rezanega cvetja in okrog 400 milijonov lončnic. Še dolgo po obisku te razstave cvetja smo bili skoraj omamljeni od vsemogočih dišav in pisanih barv cvetov. Pravzaprav se to niti ne da opisati, ampak je treba doživeti.

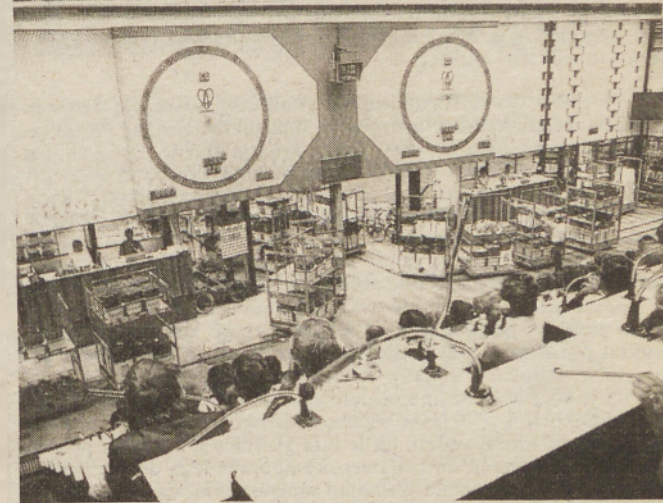
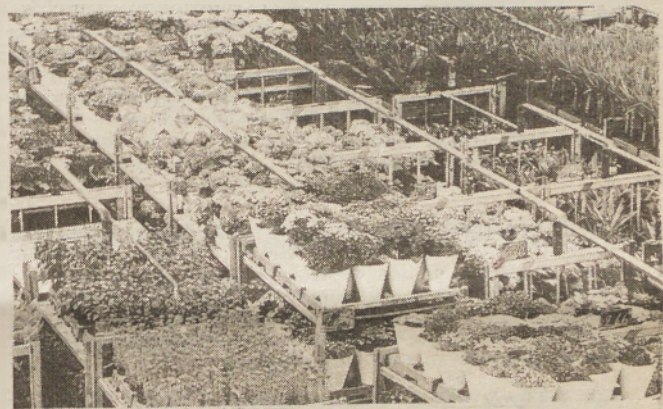
(nadaljevanje)

Blanko Bukvič iz Lemerja in Belo Bergles iz Puževca pri rezanju brazd najboljših oračev na svetu in si spotoma ter nazaj grede ogledali to (posebno) deželo, pa tudi nekatere kraje v Avstriji in Nemčiji. Ekскурzijo je sicer organizirala Zveza organizacij za tehnično kulturo občine Murska Sobota, na okrog 1600 kilometrov dolgo pot pa smo se podali s Kompasovim avtobusom, v katerem smo prespali (ali prebedeli) dve noči (kakor kdo), na njem pa je bilo ves čas preskrbljeno za pijačo in še kaj.

Nekoč topi, danes traktorji

Najprej nas je vodila pot v avstrijsko mesto St. Valentin, kjer montirajo traktorje steyr. Koncern Steyr je namreč prevzel pokroviteljstvo nad našima dvema tekmovalcema — IMT Rakovica in Torpedo Reka sta to odklonila — nas pa so na poti na prvenstvo prijazno sprejeli v eni od tovarn, nam jo dokaj podrobno razkazali in oborožili z reklamnim materialom. Z njihovimi kapami smo se kasneje na prizorišču prvenstva počutili skoraj kot Avstrijci, ker so tako gledali na nas tudi drugi obiskovalci. Najbrž pa jim je bilo vseeno čudno, da smo v resnici navijali za Jugoslavijo, oziroma za naša dva tekmovalca. Tudi nam je bilo to nekoliko čudno.

V omenjeni tovarni je bilo zanimivo. V njej je zaposlenih 560 delavcev, ki opravijo končno montažo na okrog 10.000 traktorjih letno, poleg tega imajo še nekaj drugih proizvodnih programov. Gre za dokaj velik industrijski kompleks (okrog 61ha), v okviru katerega so tudi tovarniški gozdovi. Leta 1938 so namreč tam zgradili tovarno tan-

Prvi (strokovni) postanek na Nizozemskem je bil v mestu Aalsmeer, kjer je največja borza rož na svetu. Vsak dan se tamkaj zbirajo poslovneži, po dražbah pa rože še isti dan z letali odpeljejo na vse konce sveta.

POLJOOPSKRBA

v Mariboru, Gornji Radgoni in Murski Soboti nudi:

NOVO!

Traktorji TOMO VINKOVIĆ TV 822 R z rugerini motorjem (motorji iz uvoza), cena 64.990,00 din, plus 3 odstotni davek.

POPUSTI!

- Motokultivatorji MIO Standard Osijek (Honda)
- Prikolice Panonija ATP 450 ● Traktorji Ursus

UGODNE CENE, BOGATA IZBIRA!

- Motokultivatorji Labin, Gorenje, Batuje, IMT, program OLT, TORPEDO 55, URSUS rezervni deli, antifriz, gume, akumulatorji.

OBTOŽNICA OBSOJENI

Po branju članka poslanca DPZ SO Ljutomer in predsednika SKD Ljutomer gospoda Blaža Zajnkoviča v Vestniku z dne 11. 10. 1990 nisem vedela, ali mi je želel napisati obtožnico po odločitvi ali kaj drugega.

Ocenila sem, da o navedbah, ki se nanašajo na dogajanje v Ljutomerski skupščini, ne morem ničesar ugovarjati ali pritrdjevati, saj tam nisem bila in sklepa z obtožnico nisem dobila, da bi lahko z dokazi zahtevala varstvo pravic. Vse, kar vem o mojem primeru, vem iz časopisov, gospod Zajnkovič kot poslanec skupščine (tako se je tudi podpisal) pa navaja drugačne podatke. Sem samo občan občine Ljutomer, ki v igri nisem sodelovala z ničemer, razen tega, da sem želela delati, zato prosim vse gospode in tovariše delegate skupščine, naj moj primer objektivno končajo. Zaradi navedenega se ne vključujem v noben dialog z gospodom poslancem o njegovi zahtevi diskvalifikacije mene in o odločitvi skupščine.

Ocenila sem, da je vsebina članka presegla skupščinske klopi, zato sem se odločila za dvoje. Najprej sem poklicala gospoda Zajnkoviča po telefonu in mu sporočila, da bom vložila civilno tožbo na sodišču in da naj pripravi za svoje navedbe dokazno gradivo: za vas, spoštovani bralci pa le moja razmišljanja o nekaterih navedbah v omenjenem članku:

1. Z izvolitvijo občinskega izvršnega sveta in mojim izpadom pri volitvah je bil zame politični boj končan. Spoznanje ni bilo preprosto, res pa je bilo, da so se nove stranke dobro organizirale, ne glede na to, kakšna sredstva so uporabljale. Izid volitev je bila posledica moči strank v skupščini.

2. Na seji skupščine v juliju se je odločalo o opravljanju strokovnih nalog.

Strokovna ocena o mojem dosedanjem delu, ki jo je podal predsednik izvršnega sveta, se je v razpravi ponovno izgubila v politični moči. To pa s potrebnimi delovnimi sposobnostmi za opravljanje nalog predstojnika oddelka za občno upravo in javne finance nima nič skupnega. Zaradi tega, če nisem bila izvoljena za člana izvršnega sveta, še ne pomeni, da mi to dejstvo samo po sebi odvzame pravico do dela in varstva delovnih pravic na podlagi rezultatov dela. V vseh 28 letih dela, najprej v šoli, zadnjih 12 let pa v skupščini občine, sem naloge opravljala javno. Rezultati so bili sproti izpostavljeni kritiki. Ocene o mojem delu pa so določali nadrejeni in organi, s katerimi sem sodelovala. Gospod Zajnkovič ni bil eden izmed njih. Sodelavce sem ves čas spoštovala po delu, ne po politični pripadnosti. Pri nalogah, ki sem jih opravljala, je bila stroka v ospredju. V novi delegatski skupščini pri obeh predlogih ni bila moj predlagatelj nobenkrat nobena politična stranka, zato v pisanju ne razumem tolikšnega poudarjanja članstva ZK. Po pisanju v časopisu bi morala biti član ene izmed strank, ki sta se v zvezi z mojim primerom oglasili na zadnjem zasedanju skupščine. Dejstvo je, da so nekateri nekdanji člani ZK danes v prvih »bojnih« vrstah drugih strank za odstavljanje komunistov samo za to, ker so še vedno to, ali pa mislijo, da so. Moj primer je očiten.

3. Uporaba Kukovčevega sklada ni bila samovolja. Zapisana trditev je napačna. V finančni samovolji ni. Bila sem zapriseženi funkcionar skupščine, da bom spoštovala zakone in odločitve organa. Najtežje je bilo to na področju financ, kjer je bilo vedno veliko omejitev, zahtev in želja pa še več. Iskati smo morali gospodarne rešitve, tem bolj, ker smo delali z denarjem, ki so ga ustvarili občani ter ga plačevali z davki in prispevki.

Tudi Kukovčev sklad se uporablja v pravi namen — izključno za štipendije. Pri oblikovanju sklada pa je bilo potrebno prodati nepremičnine in premičnine, poravnati stroške, glavnico pa vezati in ustvariti obresti.

Te obresti so za štipendije. To je bil dolg postopek, denar je pritekal neenakomerno, inflacija je bila takrat visoka. Po takratnih predpisih banka ni smela vezati denarja občine. Del glavnice se je s sklepom organa posodil za premostitev finančnih težav pri gradnji OŠ Ivan Cankar, ki je planirana s referendumskim programom. Denar je zavarovala izobraževalna skupnost. Šola je denar vrnila predčasno z obrestmi, ki so po bančnem izračunu znašala več kot 50 % glavnice za dobre tri mesece. Tako denar ni izgubil vrednosti, obenem pa so bile oblikovane tudi obresti, ki bi se lahko uporabljale za štipendije. Okrog Kukovčevega sklada je bilo veliko pisanja, politiziranja in še kaj. Organi javne varnosti so dvakrat natančno opravili poizvedbe in pregleda, pravosodni organi so se vključili v urejanje takrat aktualne zadeve, javno tožilstvo pa je skupščini občine poslalo zaključno pisno poročilo. Gospod Zajnkovič kot delavec računovodskega centra, kjer se vodi investicija, bi moral vedeti, da je bila glavnica z obrestmi po pogodbi tudi vrnjena in da nenamenske uporabe tega denarja ni bilo. Res je, da sem morala ohranjati močno voljo, da se je zadeva uredila, priznam pa, da ni bilo enostavno.

4. Kriz na Juršovki. Postavitve križa in posegi v prostor niso v pristojnosti oddelka za občno upravo in javne finance, zato ta del ocene v pisanju nima nič skupnega z oceno o moji ustreznosti za opravljanje strokovnih nalog navedenega oddelka. Ureditev Semeničevega križa je bila v pristojnosti Krajevne skupnosti Ljutomer, zato gospod Zajnkovič iz Razkrižja (?) res ne more vedeti, kakšne aktivnosti smo v preteklih dveh letih organizirali v naši KS, bilo pa jih je veliko in strokovna služba KS jih je uspešno realizirala. Takrat sem bila predsednica KK SZDL Ljutomer. Predsedstvo je sodelovalo s svetom KS, saj smo pripravljali med drugimi aktivnostmi novi krajevni referendumski program. Kar se križa tiče, pa toliko: križ je stal na bregu, preden smo se naselili vsi novi priseljenci in stoji danes. Meni ni znano, da bi bilo sporno imeti križ, vprašljiva je bila le lokacija. To pa je bila stvar upravnega organa in stroke. Ker pa je na začetku postopka prišlo na zboru občanov do dveh različnih mnenj, je prehitel sklep razprave pomiril krajevne z obljubo, da bo o lokaciji izvedena anketa. V predsedstvu KK SZDL smo odločno nasprotovali izvedbi ankete, saj bi to po takratni oceni pomenilo preštevanje ljudi na verne in neverne. Enako oceno o neprimernosti ankete je sprejel takrat organ OK SZDL, na seji je bil tudi Ljutomerski gospod župnik. Ocena se je potrdila kot pravilna, križ je bil postavljen brez ankete, na podlagi dovoljenja pristojnega upravnega organa. Aktivnosti so se končale brez nestrpnosti, enako tudi akcija za napeljava telefona in kabele televizije ter akcija za zbiranje denarja za obnovo Ljutomerske cerkve.

Se to: Gospoda Zajnkoviča smo sprejeli v službo v Osnovni šoli Ivan Cankar Ljutomer z neustrežno šolo in neustreznimi delovnimi izkušnjami. Ker smo zaupali v mladega moža, smo mu pomagali in mu iz rednega programa šole plačali strokovnega mentorja. Prav ta odločitev zbora delavcev je bila zame kot odgovorno osebo tudi olajševalna okoliščina, ko so mi sodili na gospodarskem sodišču zaradi kaznivga dejanja, ki ga je storil gospod Zajnkovič in ga je v svojem zapisu tudi priznal. Nadaljevanje zgodbe pa ste že prebrali v prejšnjih številkah Vestnika brez mojega avtorstva.

MARIJA GJERKEŠ-DUGONIK

Pismo na pisanje Blaža Zajnkoviča z dne 11. 10. 1990 v Vestniku

Kakšno posojilo?

Blaž, kakšno neresnico si napisal? Dobro veš, da ni bilo posojilo. Denar si si vzel, ko mene ni bilo. Ko sem ugotovila, da denar manjka, si me z lepimi besedami pregovoril. Zaupala sem ti, da boš res denar vrnil v najkrajšem času. Zahtevala pa sem, da podpišeš, da je denar pri tebi. Ti praviš temu potrdilo, kar si napisal na kos papirja. Nisem bila pozorna na besede, ki si jih zapisal. Mislila sem, da sem zavarovala denar od malic, ti pa si me spravil na sodišče. Denarja nisi vrnil iz meseca v mesec, jaz pa sem tisti listek tiščala ves čas v torbici in nisem upala nikomur povedati. Po več kot pol leta je ravnateljica šole Marija Gjerkkeš ugotovila, kaj se je zgodilo. Z olajšanjem sem ji izročila listek. Tako si me pripeljal na sodišče. Po izrečeni sodbi si mi prinesel med. Oddlonila sem ga, ti pa si se čudil, kako to, da ga nisem vzela.

Ob branju pisanja sem se zamislila. Nič ne pomagajo tvoje lepe besede, v Ljutomeru si obudil najino zgodbo, zapisana je. Zdaj si jo spravil ponovno na ulice. Jaz sem upokojena in me je sram, ti pa si si napisal toliko lepih besed.

K., Ljutomer

Pogled čez mejo — tečaj treh dežel

Pot v Evropo 1992 vodi po različnih stezah in stezicah. Majhen prispevek k temu je želel biti tudi tečaj TREH DEŽEL z naslovom: Uvajanje v temelje verskega izobraževanja odraslih. Na njem so sodelovali udeleženci iz Avstrije, Madžarske in Slovenije. Tečaj se je pričel februarja 1990 v Sobotli, nadaljeval v Gradcu, končal pa oktobra v Murski Soboti.

Namen tečaja ni bil samo študijsko izpopolnjevanje in spoznavanje dela z odraslimi, temveč medsebojna povezanost ter razvijanje in graditev mostov med različnimi narodi ob tromeji, spoznavanje njihovih dejavnosti in metod izobraževanja.

Tečaj je najprej predstavil temelje izobraževanja odraslih. Nato načrtovanje in organizacijo dela z odraslimi nasploh in v posameznih deželah.

Seminar je bil teoretično-praktične narave. Vsak udeleženec je moral narediti konkreten program nekega srečanja, predavanja ali slovesnosti in ga izvesti v sodelovanju z drugo narodnostjo (npr. mednarodno srečanje mladih, naši sosedje, srečanje slovenskih in avstrijskih družin, srečanje mladih iz M. Soboti, Martijancev in Gradca, pogled čez mejo...). Ta srečanja, pogovori in skupna bivanja so bila lepi, zanimivi in so pustili za seboj globoke sledove medsebojne povezanosti, ki bo rodila tudi v prihodnosti razna srečanja, pogovore, prireditve in gradila mostove ob avstrijski, madžarski in slovenski tromeji.

Ob sklepu v M. Soboti smo bili enotni, da bi bilo podobne tečaje potrebno organizirati tudi v prihodnje. Načelno smo se domenili, naj bi se to delo nadaljevalo jeseni prihodnjega leta.

Pobudo za tečaj je dal Katolišesches Bildungswerk iz avstrijske Štajerske s sedežem v Gradcu. Izvedli so ga: R. Schleicher, R. Paier, J. Horvath in Š. Balazic.

B., K., S.

NERESNICA JE RESNICA

Samo 32.000,00 din leta 1988, dobil sem gozdne parcele z lesom za travnike in njive, samo nekaj zanemarljivih nepravilnosti v MURI, človek izgubil voljo zaradi tega, da ima na dvorišču objekt, vreden 2.500.000,00 din, od katerih je iz kredita 750.000,00 din.

Bravo za vse in bravo mojemu delegatskemu vprašanju. Oliver Mlakar postavlja takšno vprašanje v »Kvizoteki« za ogrevanje. Tudi moja so bila za ogrevanje in — glej ga hudiča — na dan je prišla resnica, seveda še zavita v meglo, vendar se je kljub temu pokazalo, da so bila ta vprašanja upravičena. Kaj bo še prišlo na dan, ko bodo vprašanja postavljali strokovnjaki UJV, ki bodo šele prišli, morda jutri, pojutrišnjem, čez mesec dni ali pozneje. To ne bodo ljudje iz politične reprodukcije verige iz bližnje preteklosti, to bodo ljudje, ki bodo za svoje delo odgovarjali lastniku-šefu, to ne bodo ljudje, ki

na zaradi PANONKE v takšni obliki, kot je sedaj. Nemogoče je, da ta večina kmetov ne dela, oziroma so »manjaki«, ali pa ne znajo delati. Če je to zadnje, je temu kriva politika zadruge z 200 zaposlenimi, od katerih je nad 60 strokovnjakov in na čelu katere je g. Vratarič. Nihče me ne bo prepričal, da so bili vsem dane iste ali enake možnosti za delo na kmetiji.

32.000,00 din posojila leta 1988 znaša po inflaciji v letih 1988 (100 %) in še več (cca 2500 %) danes, kot sem navedel v vprašanju. Tu se še mora vedeti, ali se je ta mala vsota revalorizirala, kakšne so obresti in ali so tu še nepovratna sredstva, za katere pa so posebni pogoji, da jih lahko dobiš. Eden je, da je lastnik, ki je za delo sposoben, na tej kmetiji zaposlen.

V MURI so samo zanemarljive nepravilnosti, toda iz malega

Na osnovi sklepa časopisno-radijskega sveta Vestnika in radijskega Murske Soboti slovenski program na seji 28. julija 1988 si uredništvo pridržuje pravico, da v skladu z Zakonom o javnem obveščanju, sprejeto vsebinsko zasnovo Vestnika in v skladu z materialnimi možnostmi objavo posameznega pisma, mnenja ali stališča odkloni, pismo skrajša, ali samo povzame družbeno pomembne odlomke. Kopij tekstov ne objavljamo.

Objava pisma, mnenja ali stališča še ne pomeni, da se uredništvo z vsebino strinja.

bi odgovarjali kolektivno. Zaradi tega bodo vzeli delo profesionalno resno. Njih ne bo smela zmešati pri delu ponujena kavica ali morda kakšna protiusluga. Ne drži prijatelji, vse je minljivo, tudi človek in oblast.

Trikrat bravo za g. Vratariča, ki se upa pohvaliti, da je njegova čez 70 let stara mati dobila kredit. Bravo za človeka, ki poleg tega ni povedal, da sedi na štirih belih konjih (hiša v M. Soboti, posestvo doma pri materi, posestvo pri teti in direktorski stolček). Ni kaj, to je zelo delaven človek, ko uspe to vse postoriti in se že ob 7. uri zjutraj pojavi na poti v službo peš po Lendavski ulici v M. Soboti. Mar je do tega časa že nakrmil 52 goved v hlevu na vasi? Morda dela to s kom v kooperaciji, ali morda koga plačuje, da mu opravlja delo. Ali se potem ne vračamo nazaj k deklam in hlapcem, ali to ni kapitalizem oziroma vračanje tja. In to v času komunizma, ki je bil na oblasti. Ali g. Vratarič ni nerodno, da sedi na štirih belih konjih, ko so mladi visokoizobraženi ljudje in drugi (okrog 3000 jih je v M. Soboti) nezaposleni. Marsikateri od teh včasih nima kaj za pod zob ali se ne more obleči v praznično obleko. Za besedi »RDEČI DIREKTOR« je žaljivo, da se pripenja takemu človeku. G. Vratariču bi zavidal marsikateri bogataš z Zahoda, ki si je to bogastvo pridobil s trdim delom in znanjem, on se pa lahko zahvali za razkošje, nedoslednemu in potratnemu boljševidnemu režimu, ki je pravkar miniran. Žal se g. Vratarič, zgleda, tega ne zaveda ali se noče.

Zdaj mi je jasno, zakaj je velika večina kmetovalcev nejevolj-

raste veliko. Odgovor je zadovoljiv.

Ko so drugi ljudje v Prosenjakovcih izgubljali svojo zemljo zaradi zlobo oziroma širšega družbenega interesa, ali pa so dobili nadomestno zemljo v odročnih krajih in slabše kakovosti, je g. Voroš dobil dvojno vrednost. Nadomestno zemljišče in gozdno bogastvo, les in drva. To je druga slika sistema, ki je propadel. To je del tistega, kar hočemo izvesti (ukajšnji prebivalci. Po tem je jasno, ali pa tudi ne, da ima lahko Voroš hišo v M. Soboti, vikend v Prosenjakovcih, v katerega je speljana elektrika (?), hčerka mlin v Turnišču. Mislim, da se bo v zvezi s tem še kaj slišalo, tudi glede mojega vprašanja, ki je bilo upravičeno, saj se že sedaj vidi, da je nekaj resnice, pravo resnico pa bo morda povedal tisti, na katerega je bilo vprašanje naslovljeno. Za zgraditev takšnega obrata, kot je pršutarna, bi

To niso čisti računi

Direktor Panonkine banke g. Vlado Dora je izjavil, da je posojilo dobila mati g. Vratariča. Tu se postavlja vprašanje, kako je lahko upokojena kmetica dobila nepovratna sredstva, ko pa so za pridobitev teh sredstev posebni pogoji. Eden od teh je ta, da je ta človek pridobitno sposoben in da je poleg njega na kmetiji še kdo zaposlen.

G. Vratarič si je tako pridobil sredstva, ki bi jih lahko oziroma bi jih morali dobiti tisti, ki so renični kmetje. Sicer pa ima on poleg tega še relativno visok osebnih dohodek kot direktor PANONKE. Ta igra je samo zavesa pred resnico, o kateri se že dolgo govori povsod. Vratarič tudi ne stanuje na domači kmetiji, kjer je omenjena kmetija, ampak v lastni hiši v M. Soboti, kar je tudi pogoj za pridobitev kredita oziroma nepovratnih sredstev.

inž. Viktor BANKO

Pokopališče na severni meji

najmanjšega namena, da bi prigovaljal k solzam — ležijo vedno na tujih pokopališčih. Kar pa je navsezadnje priznanje za majhne narode in boljše, kakor če bi morali imeti svoja pokopališča, kot jih imajo Hebrejci. Za mrtve je to kajpada vseeno, manj za žive. Sliši se morbidno, toda tako je: majhnim ljudstvom in narodom so pokopališča nekakšna oporišča in mejniki. Do koder segajo naši mrtvi, do tja segamo sami. Majhni živimo s svojimi mrtvimi, da nas je več. To je naša ekonomija.

Pred šestdesetimi leti so prenehali pokopavati mrtve na starem dolenskem pokopališču. Potem je trideset let zamiralo obiskovanje tega »groblišča« in nadaljnjih trideset let je spet preteklo, čas pa v teh krajih teče počasneje, zato je tolikšno število let tudi obdobje županovanja enega samega župana, do današnjih dni, ko preostali štirje križi skupaj z »velikim« križem stojijo tako rekoč sredi gošče. Obdobje tridesetletnega mandata človeka, ki je menda izjavil, da je izvoljen do smrti, je v tem pogledu obdobje skrunitve in nesposobnosti. Kajti nekdo mora biti kriv, kakor je nekdo kriv za to, da so porušili železniško progo, ki je peljala na

Madžarsko, nekdo je kriv za spredro pred Rihtarovci, kolikor jih je še ostalo slovenskih na in duha. Rihtarovci so spadali v dolensko tano in sliki mrliča so prebivalci te vasi popavali na starem dolenskem pokopališču. Oženje našega dolenskega etničnega prostora je krivični manjšinski politični sednje države potele nespripravni prav tudi ob pomoči nesposobnosti naših politikov. Ukinili so dolensko progo in dopuščali, da se slovenska zgodovina (danes) nadalje manj slovenske vasi) kar rovec, izginila v gosčavi strugi dolenskega pokopališča.

»Eti pociva v meji boji Marya Fujs«, piše na nagrobniku, ki še ostaja na zaraščenem grobišču. Naj torej v miru odpočiva. Nemogoče je, da bi se v meji jem traja ob na novo odprti meji sožitja madžarskega in slovenskega ljudstva, dokler ne pride čas popolnega sožitja pod našim in se nam ne bo potrebno obramovati svoje samobitnosti s ključevati na grobišču, ki ga obkrožajo rodovi, pa tudi naše etnično ozemlje se je skrivalo.

Stefan Banič

Ob dnevu reformacije

Reformator Martin Luter
in njegove teze

Za protestante je 31. oktober dan reformacije. Ta datum je pomemben zato, ker je tega dne leta 1917 Luter objavil svojih 95 tez, ki so zelo mogočno zganile duhove tedanjega časa in pomenile začetek za novo ideologijo, novo obdobje zgodovine človeštva.

O razgrnitvi teh tez poznamo dve osnovni verziji. Najstarejša pravi, da je Luter svoje teze v znak protesta obesil (pribil) na dvorcerkev v Wittenbergu. To je baje prvi navedel sam Filip Melancthon leta 1546 in to naj bi se kot izročilo ohranilo do današnjih dni. Glede na najnovejše raziskave E. Iserloha pa je Luter svojo tezo poslal škofoma: nadškofu Magdeburga in Mainza Albrechtu Brandenburškemu, brandenburškemu škofu Jeronimu Schulzu in se nekaterim učenim prijateljem: Johannesu Langu v Erfurt in Christofu Scheuerlu v Nürnberg. Scheuerl je dal teze celo natisniti, in to baje brez Lutrovega znanja in pristanka. V trenutku so se razširile po vsej Nemčiji. Delovale so neopričakovano močno in celo sam Luter naj bi se bil tega sprva prestrašil.

Luter se je zavedal, da je načel s tem odprto teološko vprašanje. V zasebnem spremnem pismu je omenjena škofa prosil, da se to razjasni, obenem pa zahteval, da se pridigarjem odpustkov takoj ukaže vzdržnost.

Za papež Julij II. in pozneje papež Leon X. je prosil vse vernike sveta pomoč za dokončanje zidanje cerkve sv. Petra v Rimu. Darovalcem je obljubil obilne odpustke. Papež Leon X. je označevanje odpustkov za severno Nemčijo zaupal Albrechtu Brandenburškemu. Zaradi visokih pristojbin papeških pisarn se je zdolžil pri bankirju Fuggerju v Augsburgu. Papež mu je dovolil, da je lahko polovico nabirkov zadržal za poravnavo svojih dolgov. V akcijo za zbiranje denarja (odpustkov) si je omenjeni magdeburški in mainški nadškof izbral dominikanca J. Tetzla.

Kot dušebrižnik se je Luter v spovednici seznanil s Tetzlovi pridigami o odpustkih, ki so bile že podobne javni dražbi. Luterovi 95 tez po mnenju katoliškega zgodovinarja Augusta Franze napadalo odpustkov kot takšnih, ampak so bile le proti zlorabi odpustkov in proti izkrivljeni predočitvi in so postale njegov osebni doživeti nauk o veri kot edini odločilni dejavnik v odrešenju.

S tem se je dejansko pokazalo, kako se je svet jezil in zgražal zaradi nesrečne trgovine z odpustki, ki so jo vodili kurija in nadškof v Mainzu ter družina Fuggerjevih.

Večina ljudi je videla v Lutrovih tezah le odprt protest, ne pa kakšnega globljega teološkega vprašanja. Nadškof Albrecht je Lutra raje zatožil v Rim, ne da bi bil odgovoril piscu tez. Razumljivo, saj je nadškof bil poslovno oškodovan, kajti prekinitev je moral prideti o odpustkih, zato ni dobil zneska, katerega mu je Fuggerjeva banka dala za predujem. Odpustki so mu prinesli 52.286 dukatov.

Naslednje leto (1518) junija se je začel v Rimu sodni postopek proti Lutrovemu krivoverstvu, ki pa je šel dalje od posameznih napadnih trditvev v njegovih tezah.

Le malo jih je namreč pravilno ocenilo teze. Ingolstadtski teolog Johannes Eck (1848–1543) je takoj uvidel, da teze presejajo kritiko tedanje prakse glede odpustkov in da postavljajo pod vprašaj samo naravo odpuščanja, papežovo pristojnost glede odpuščanja odpustkov in ne nazadnje še osnovno zakramentalno strukturo same Cerkve. Na razpravi v Leipzigu (27. 6.–16. 7. 1519) se je Eck z Lutrom prepiral, a ne glede odpustkov, ampak že glede papeževе oblasti, nezmotljivosti koncila, o celotnem zakramentalnem redu.

Lutrove teze se nanašajo na vprašanje o odpustkih, o primatu, o vicah in drugih verskih rečeh.

Lutrove teze v slovenskem prevodu so bile prvič objavljene v letu 1978, in nato še v Znamenju 1989/5.

Tako je ta dogodek, pomemben za novi vek, postal obenem še praznik protestantov — dan reformacije.

FRANC KUZMIČ

IGRAMO TISTO, KAR LEPO ZVENI

Tako je bilo razumeti enega od ustanoviteljev Radkersburger Musikanten (Radgonski muzikanti) pred petkovim koncertom v radenski kongresni dvorani. Muziki iz avstrijske Radgone so nastopili predvsem za radenske goste s staro češko glasbo in avstrijskimi koračnicami.

Radgonski muzikantje, med njimi sta tudi profesorja glasbe iz naše Radgone (Kovačič in Radulovič), so »nastali«, ker v »svojih« ansamblih niso našli polne zadovoljitve. »Zato igramo vse, kar lepo zveni,« nam je pred koncertom zatrjeval prof. Marjan Kovačič. Organizacijski vodja ansambla Heinz Gombotz pa je v potrditev dejstva, da so zbrani sami glasbeni zanesenjaki dodal, da prihajajo iz pihalnega orkestra carinikov Štajerske, Vojškega orkestra, Orkestra žandarmov Štajerske, iz Mestne godbe Radgona, iz Krajevne godbe sv. Anne in celo iz Neuhausa na južnem Gradiščanskem. Po petih letih skupnega igranja se lahko pohvalijo s številnimi nastopi, med drugimi tu-

di na avstrijski in slovenski televiziji, največji uspeh pa so dosegli letošnjega prvega maja na tekmovanju godb zabavne in narodne glasbe za območje Štajerske, ko jim je pripadel pokal kristalni panter in seveda prvo mesto. Glasbeni zanesenjaki iz treh dežel — Štajerske, Gradiščanske in Slovenije — se ta čas zelo

skrbno pripravljajo na snemanje svoje prve plošče.

Ne le repertoar — stara češka godba in avstrijske koračnice, ampak tankočutno izvajanje melodij iz pihalnih instrumentov je naredilo koncert prijeten za uho ljubitelja, vrhunsko obvladovanje instrumentov pa je zadovoljilo tudi nekaj sicer redkih strokovnjakov v dvorani. — an

S KULTURNEGA ZBORA POMURJA

Pritisk na oblast, medije (in ministra Capudra)?

Igral je cimbalist Baranjeve šole, na ogled so bile Kološeve fotomajstrovine in prišli so redki stari znanci, kulturniki, da bi si potopili v Nušičevem komediografskem slogu. Pa vendar se spleta poročati s sobotnega dnevnega kulturnega zbora Pomurja v soboški galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec.

Če smo prav razumeli uvodničarje in razpravljalce — vse skupaj je povezoval lendavski kulturnik Rajko Stupar — je njegova ambicija, da bi skozi lastno delovanje in medije pritisnil na oblast, od občinske do republiške (minister Capuder!), ki bo morala kaj več dati za/kulturno in kulturnost sveta ob Muri. Toda — kot se je izrazil eden od udeležencev — hudič tiči v podrobnostih. Vzemimo prekmurško oz. pomursko literarno tvornost, vstevši nedavno izšlo poskusno številko revije za kulturo Separatio ali projekt nagrade Kresnik, to je nagrada za najboljši, izvirni slovenski roman; naj se ustavimo pri načrtovani gradnji nove pokrajinske in študijske knjižnice v Murski Soboti ali obnovi Kranjčeve domačije v Veliki Polani, naj gre za različne kulturne spomenike in pomnike ali 20 let star belinski folklorni festival. Vse to in še marsikaj — recimo tudi muzejski projekt o

Ti, ki si spodaj, gledaš oblasti v teme. Tako je to.

(Nušič)

kulturni dediščini z izdajo ustreznega zbornika — sodi v poglavje »lobističnega delovanja« pomurskega kulturnega zbora. Pa se pri tem ni treba kar naprej sklicevati na prekmurstvo ali pomurstvo, saj gre predvsem za potrjevanje avtorstva. Čemu si ne bi mogli Fausta ogledati kar v Murski Soboti, je repliciral prostorsko in siceršno stisko sodelujoči v razpravi.

Na etničnem robu — tako za samo Slovenijo kot za Hrvaško, Madžarsko in Avstrijo — se bo očitno treba bolj zanesti nase. Recept je v čezmejnem sodelovanju in povezovanju, računajoč na tiste v diaspori (zdomstvo, sezonstvo, izseljenstvo), s presegaanjem delitve na profesionalce in amaterje ter tvornejše navezovanje na gospodarstvo, turizem in druge dejavnosti. Na ta način bo odpadel marsikateri jalov odgovor — tudi in predvsem tisti o pomanjkanju denarja — in lažji bo preboj navideznega ali stvarnega provincializma in zapletenosti. Vsekakor naj bi se ta zbor poslej ukvarjal s posameznimi temami po zgledu mariborskega in drugih kulturnih forumov na

Slovenskem. Slišali smo celo, da se kani »pozabavati« z radijskim medijem, Radiom Murska Sobotica, ki da skozi oddajo Najlepše želje s čestitkami in pozdravi izraža oz. ustvarja vtis pripadnosti hrvaštvu. No, zbor je konstituiran, počakati moramo do naslednjega.

Branko Žunec

ZVEZA KULTURNIH ORGANIZACIJ MURSKA SOBOTA
razpisuje

LIKOVNO ŠOLO

za vzgojno varstvene zavode (od 4. do 6. leta), za osnovne in srednje šole (prva skupina od 1. do 5. razreda, druga skupina od 6. do 8. razreda in tretja skupina za srednješolce). Prijave pošljite na ZKO Murska Sobotica, Trubarjev drevored 4, ali po telefonu: 21-957. Pričetek šole bo 5. novembra. Šolo bo vodila akademska slikarka Ditka Petkovič.

»LJUTOMERSKI« ZBORNİK

V svetu med Dravo in Rabo (bodimo pač nekoliko bolj širokogrudni in odprti) je po Novokovem zborniku Slovenska krajina (Belinci, 1935) izšlo pravzaprav bolj malo edicij s podobnim predznakom. Izšel je Panonski zbornik (1966), Svet med Dravo in Muro (1968), Kužmičev zbornik (1974) in — v imenu odprtosti — omenimo še zbornik Szentgotthard (1981), ki je izšel ob 800-letnici Monštra, oziroma ustanovitve tamkajšnjega cistercijskega samostana, katerega delovanje je bilo usodno povezano s precejšnjim delom goriškega Prekmurja in seveda s slovenskim ljudstvom ob Rabi. Zbornik je izšel na Madžarskem.

Prav zaradi poredkosti takšnih občasnih pregledov o novih spoznanjih ocenah in sintezah o človeku v našem delu Slovenije smo lahko toliko bolj veseli zbornika, ki sta ga ob 300-letnici dograditve ljutomerske župnijske cerkve izdala župnijski urad Ljutomer in Pokrajinski arhiv Ljutomer.

Strokovno oceno o zborniku naj povedo poklicani, mene pa je k temu pisanju spodbudila pravzaprav misel P. Klasinca v spremni besedi: »... da bo morda (zbornik) izhodišče za pripravo širše zastavljenega ljutomerskega zbornika, o katerem bi kazalo začeti razmišljati in se prej ali slej zanj odločiti.«

Kdor vsaj nekoliko pozna ljutomerska razmišljanja v tej smeri, kmalu po precejšnjih finančnih težavah z zbornikom svet med Dravo in Muro ve, da so se nekateri, takrat zelo merodajni posamezniki, ogrevali za biblio-

filsko izdajo Kovačičeve Zgodovine trga in sreza iz leta 1926. Vse lepo in prav. Tudi münchenski založnik Drofenik je, izhajajoč iz svojih slovenskogoriških rodbinskih korenin, pripravil bibliofilsko izdajo Kremplovih Dogodivščin štajerske zemlje iz leta 1845. Imel je pač denar, ki ga ne v Ljutomeru in ne drugje nikoli ni bilo v izobilju. Kaj takega si omisljajo tam, kjer lahko živijo v prepričanju, da so storili vse, kar sodi k popularizaciji vedenja o preteklosti. In to novih spoznanj, ki se nabirajo v desetletjih.

Zato bi bilo prav in smotno razmisliti o »širše zastavljenem ljutomerskem zborniku«, morda celo z ambicijo monografije. Če bi se odločili že jutri, bi do realizacije takšnega načrta po Muri in Ščavnici steklo vode vsaj še za pet ali več let.

Ker pa mi je dal povod za to razmišljanje prav omenjeni zbornik, naj ob njem omenim le dve drobni pripombi. Na str. 45 je pod naslovom Liber memorabilium omenjen Matej Slekovec, ki je ob koncu prejšnjega stoletja napisal »najpomembnejšo in najimennitnejšo kroniko ljutomerske župnije«. Brez te kronike najbrž ne bi imeli Kovačičeve Zgodovine. Za manj poučenega bralca in ker se mnogi avtorji v zborniku pogosto opirajo prav na omenjeno Kovačičevo delo, ne bi bilo odveč nekaj stavkov v prid temu »prizadevnemu štajerskemu zgodovinarju«. In drugo, na str. 54, ko gre za komentar o odstotkih nemškega prebivalstva

v posameznih občinah v ljutomerskem sodnem okraju ob popisu prebivalstva leta 1910.

Ne vzdrži trditve, da je na primer odstotek Nemcev (3,81 %) v Štročji vasi kakorkoli povezan s »staro kolonijo streškega dvora«. Kje neki so že tisti časi! Razložje za neslovenski element v populaciji — vsaj v muropolijskih občinah — je treba iskati v opekarništvu: Lokavci, Boreci, Ključarovi, kjer so delali tudi prisiljeni Furlani. Omenim naj samo družino Cussig, ki je izvirala iz Tarcenta pri Vidmu v Italiji (potomci živijo danes v Mariboru). Bilo jih je še nekaj. Kar zadeva tiste, ki so se opredelili za nemški občevalni jezik, pa je treba reči, da je šlo izključno za trgovce, gostilničarje in obrtnike, ki so se na Mursko polje priselili s takratnega nemške govorečega območja proti koncu 19. stoletja in še kasneje. Nekateri so se stopili z večinskimi, slovenskim prebivalstvom, drugi so se odselili. Najbolj frekventni so bili pri tem Križevci, zato bi »čisto slovenskost« pri Verzeju lahko pripisali le njegovemu trškemu propadanju in spreminjanju v tipično kmečko naselje, zato pač Verzeja ne bi upal primerjati z drugimi trgi na takratnem Spodnjem Štajerskem. Do takšnega sklepa sem prišel ob proučevanju gradiva za svojo razpravo o priimkih.

Kar sem zapisal mimo župnijskega zbornika, me je navedlo k temu, da sem dal v naslovu besede — Ljutomerški v narekovaj. Naj pač ne bo nesporazuma.

Juš Makovec

V KOLOŠEVEM OBJEKTIVU

NADSTROPNA CIMPRAČA V CVETKOVI ULICI 36 — Edina nadstropna cimprana hiša v Murski Soboti je bila svojčas Jakiševa hiša. Stavba poleg nje je zdaj bolj znana kot Dabova oziroma Žižkov distrikt, kar ni več, odkar je trgovino prevzel Vouri. Pa ne bomo pisali o tem, ampak edinstveni hiški, ki je še danes del vzrok — rariteta. Lastnik je bil mizar s svojo družino, ki jo je težka preživljal, in to je bil gotovo del vzrok, da hišo dolgo niso podrli in namesto nove, po prepričanju urbanistov lepše, zato pa manj avtoritativnega središča, oziroma ta del mesta ob Cvetkovi ulici. Od njenih staroselcev, jih je ostalo kaj malo, zato pa je toliko več priseljencev, ki so pripomogli, da se je v letih razcveta mesto razbohotilo in podvojilo svojega prebivalstva.

B. Barčar

ŠIMPANZI SO POZNALI PENICILIN PRED FLEMINGOM

Šimpanzi, za katere predvidevajo, da so najinteligentnejše živali, so se zdravili z antibiotiki veliko prej, kot je Aleksander Fleming odkril penicilin. To so pred kratkim odkrili znanstveniki v tanzanijskem narodnem parku.

Raziskava je pokazala, da so šimpanzi »poznali« antibiotike že od nekdaj. Ko imajo te opice težave z želodcem ali vnetje kože, si v džungli naberejo nekaj listov redke rastline, ki vsebuje zdravilne snovi.

Že dolgo je znano, da so se tako imenovana primitivna ljudstva zdravila z zdravilnimi rastlinami. Primati v Tanzaniji pa se največkrat zdravijo z neko redko vrsto

sončnic, imenovano aspilija. Šimpanzi pojedjo pri svojih zdravstvenih težavah natanko pet aspilijinih listov na minuto ter se pri tem pačijo kot ljudje, ki so vzeli grenko tableto.

Tudi pripadniki plemena Tongwe uporabljajo liste aspilije za zdravljenje želodčnih težav, opeklin in ran, le da liste aspilije najprej prekuhajo in za zdravljenje uporabljajo čaj te rastline. Znanstveniki so opazili, da ljudje iz plemena Tongwe in primati nočejo uživati drugih rastlin iz družine, kamor spada aspilija.

Kemijske analize aspilije so pokazale, da liste te rastline vsebuje antibiotik thiarrubin, ki uničuje veliko različnih bakterij. Tako tudi moderna medicina počasi spoznava in priznava, da se lahko veliko nauči od ljudske medicine tako imenovanih primitivnih ljudstev ali kot v tem primeru od šimpanzov.

Znanstveniki so zato začeli natančneje opazovati način prehranjevanja šimpanzov v naravi. Ugotovili so, da imajo primati redno na svojem medicinskem jedilniku tudi liste grma iz družine lippea

Toliko je pesnih debelušk, da to jesen ne vemo, kam obrniti fotoaparata za ovekovečenje naj pridelka. Oni dan smo fotografirali na dvorišču Ludvika Temlina v Moravskih Toplicah. Na bregu 30. Med pozirajočimi petnajstkilogramskimi pesami se je nenadoma pojavila ona — jedrega stasa in zaočlenih beder. Prava podoba ženske pese. Narava in bog sta ustvarila, mi smo fotografirali, vi pa glejte, vendar brez grdih misli. Foto J. Šabjan

Potovanje saharskega peska

Pesek iz Sahare vetrovi neprestano raznašajo na vse strani, pogosto tudi na velike razdalje, največ v smeri proti Atlantskemu oceanu. Vsako leto do Atlantika »odpotuje« okoli 25 do 50 milijonov ton saharskega peska, nekaj ga prispe celo do Gvajane in Barbadosa. Puščavski pesek nosijo vetrovi tudi na sever proti severni Afriki in Evropi, čeprav v manjši meri. Drobni saharski pesek pride tudi do Skandinavije. V Evropi je v tisoč letih nastal že 70 milimetrov debel sloj tega peska. Znanstveniki trdijo, da jim potovanje saharskega peska skozi ozračje pomaga, da lahko bolje razumejo razvoj sedanega in prihodnjega podnebja na našem planetu. Strokovnjaki celo domnevajo, da morda peščen prah iz Sahare v nekaterih primerih neutralizira negativne posledice »kisllega dežja«, ki so prizadele industrijsko razvite države.

ZA KRATEK ČAS

V potniškem letalu se je peljal tudi živahen deček, ki je neprestano tekel po letalu in spravljal potnike ob živce. Nenadoma se je zaletel v steverdso in ji prevrnil poln pladenj kave. Ne da bi izgubila nasmešek, mu med pobiranjem črepinj vrže: »Ljubček, zakaj se ne greš igrat ven«.

Žeparja zasačijo in ga privedejo na sodišče. »Dva tisoč dinarjev boste plačali,« se je glasila sodba. »Toliko denarja sploh nimam,« se brani obsojeni. »Veste kaj, danes smo prvega, plačilni dan. Dam vam pol ure časa. Sprehodite se in mi prinesite denar,« je odločen sodnik.

Najzanesljivi poskusi

Znanstveniki, ki so na živilih preskušali kemične snovi, za katere so sumili, da pri ljudeh povzročajo raka, so bili že doslej tarča ostrih napadov. Zdaj pa so se protestom pridružili še sami.

Znameniti ameriški strokovnjaki v članku, objavljenem v

strokovni reviji Nature, dvomijo o vrednosti poskusov na miših in podganah. Živalim namreč dajejo tako visoke odmerke kemikalij, da že s tem lahko pospešijo delitev celic in nastanek raka. Nasprotno pa bi se kemikalije lahko izkazale za povsem neškodljive, če bi jih živalim dajali v manjših odmerkih. K previdnemu vrednotenju rezultatov preizkusov poziva tudi Državna akademija za znanost. Število kemikalij, za katere so s poskusi na živalih dokazali, da povzročajo raka, je čedalje večje. »Če se kar 50 odstotkov vseh naravnih kemikalij izkaže za kancerogene, potem nekaj ni v redu s poskusi,« pravi Bruce Ames z državnega inštituta za ekološko medicino na kalifornijski univerzi v Berkeleyu.

OD KDAJ SO GUMBI?

Kdaj so »izumili« gumba? Ta okras in potreba vsakodnevne oblečite ima za seboj že pravzgodovino. Angleški arheolog sir Flinders Petrie (1855—1942) je odkril doslej najstarejše gumba na svetlu v gornje egiptovskih arheoloških najljajših. Gre za prve gumba, ki jih lahko tako imenujemo. Predtem so si ljudje zapenjali oblečila s travami ali ribjimi kostmi.

picata, ki jih v afriških plemenih uporabljajo za zdravljenje zastrupitev in malarije.

Farmaceviti menijo, da so pri zdravljenju glivičnih obolenj naravna zdravila boljša in učinkovitejša kot pa sintetična. To velja predvsem za vsa tista zdravila, ki krepijo obrambni sistem organizma. Tako so šimpanzi farmacevtski industriji pokazali nove poti za vrsto novih medicinskih tehnik.

Ker pa je afriška medicina še vedno zelo povezana z rituali in magijo, bodo raziskovalci potrebovali še nekaj časa, da bodo izbrali in obdržali, kar je koristnega, in zavrgli, kar je škodljivega ali nepotrebnega. Da pa se lahko ljudje od živali še marsičesa naučimo, potrjujejo primeri iz namibijske puščave in južnih provinc Angole: v nekaterih bušmanskih plemenih v sušni dobi lovijo opice, ki jih potem hranijo s soljo. Ko postanejo težje, jih spustijo in jih zasledujejo — težje opice jim odkrijejo še redke izvire dragocene vode.

NAJBOGA-TEJŠI

Medtem ko skoraj že cela milijarda ljudi na svetu živi v veliki revščini ter se prebija skozi življenje z bormimi 370 dolarji letnega (!) dohodka, kar je ocenjeno kot prag revščine, pa je nekaj stotin ljudi tako bogatih, da bi s svojim premoženjem lahko poravnali polovico vseh dolgov držav v razvoju.

Ameriška revija Forbes je tudi letos pripravila in objavila lestvico najpremožnejših ljudi na svetu. Ocenjevali so skupno vrednost vsega njihovega gospodarsko aktivnega premoženja. Poznavačca ne preseneča, da na najvišjih mestih ni Američanov, sicer prislovičnih milijarderjev. Že kar nekaj let na vrhu kraljujejo Japonci.

Tudi na letošnji lestvici je na prvem mestu že četrty zapored japonski velebogataš Jošiaki Tsutsumi. Ocenili so, da v nepremičninah, železnici, turističnih kapacitetah in dejavnostih okoli 18 milijard dolarjev. Tudi na drugem mestu je Japonec, in sicer Taikiširo Mori, gradbeni podjetnik in posestnik stotih palač, njegovo premoženje pa so strokovnjaki ocenili na 14,6 milijarde dolarjev. Šele na tretjem mestu bogataške lestvice je ameriški multimilijarder Sam Walton, lastnik omrežja veleblagovnic Wal-Mart; vreden je 13,3 milijarde dolarjev.

Med desetimi najbogatejšimi ljudmi na svetu so poleg Japoncev in Američanov še Šved Rausing, bratje Reichmann iz Kanade in Južnokorejec Šin Kuik.

Prvi popis prebivalstva leta 1370

Prvi popis prebivalstva v zgodovini človeštva so organizirali leta 1370 na Kitajskem, v prvih letih vladanja dinastije Ming. Takrat je živel v Cesarstvu sredine 60 milijonov ljudi. Vojakom in krajevnim uradnikom so naročili, naj popišejo prebivalstvo po spolu in starosti. Podatke so vpisovali na tako imenovane družinske kartice, kamor so v krajevnih uradih zapisovali tudi vse spremembe. Pri najnovejšem popisu prebivalstva na Kitajskem sodeluje kar 70 milijonov ljudi, za popis Kitajcev pa bodo potrebovali leto in pol.

IZ FANTA LEPTICA

Pravijo ji Tula, zares pa se 35-letna dama piše Caroline Cossey. Prej je bila Barry.

»Prišla sem na svet z napačnim telesom,« pripoveduje. Barry je imel sicer moške oblike, a med njegovimi kromosomi so prevladovali ženski in vedno se je počutil kot ženska. Že starši so opazili, da s fantom nekaj ni v redu. S puberteto se je vse skupaj še bolj zapletlo. Barry je začutil, da ga privlačujejo moški. V anonimnosti milijonskega Londona je lahko ugodil svojim skritim željam: nosil je ženske obleke in se zapostlil kot natakarka v nekem baru. Sam ne ve kako, a prišel je v roke psihiatra, ki je vsaj nekoliko uredil njegovo zbegano notranje življenje. Nekaj časa je veljal za transvestita, a vedno bolj jasno mu je postajalo, da hoče postati prava ženska in ljubiti moškega — kot ženska.

Po zunanjem videzu ni bilo s tem nobenega problema. Moški so obletavali lepo Caroline (kot se je Barry zdaj imenoval). Nekaj časa je bila plesalka v znameniti Blue Bell's skupini v Parizu. Toda odkrili so njeno skrivnost in jo odpustili.

Potem se je Caroline — Barry odločila za operacijo. Odstranili so ji penis, dobila je vagino. Po hormonskih injekcijah so ji začeli rasti prsi, kirurg ji je še dodatno pomagal s silikonskimi vložki. S svojim novim telesom je postala Tula vrhunski fotografski model, delala je reklamo za viski Misija smrti ni vedel, da se meče za bivšim moškim.

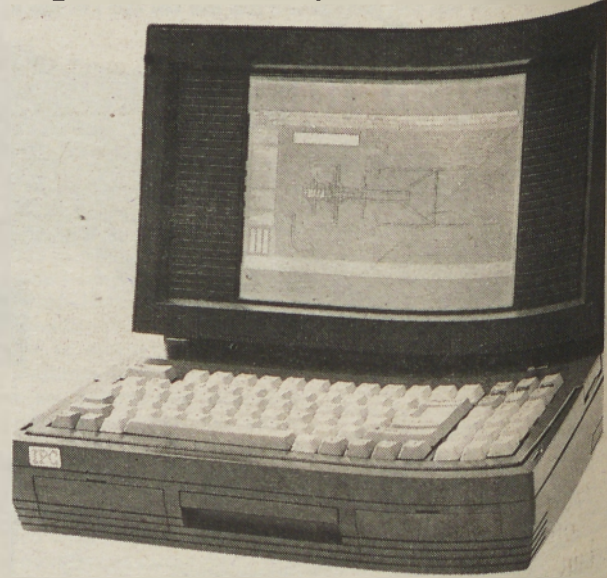
Pred dvema letoma se je Tula usodno zaljubila v milijonarja Ellisa. Nič se ni zanimal za njeno preteklost, zaradi njega je celo prestopila v židovsko vero. Tristo gostov je bilo na njeni razkošni poroki v londonskem hotelu Savoy. Potem sta z ljubljeno odletela na medene tedne. Tri tedne pozneje je bilo sanj konec. Tašča je nekje izvrtala njeno življenjsko zgodbo in jo objavila v časopisih. Sledila je ločitev.

»Še danes mi gre na jok, če se spomnim kratke sreče, ki sem jo doživela kot nevesta,« vzdihuje Tula. Zdaj se trudi, da bi uredila svoje »spolne« zadeve z oblastmi. Dobiti mora nov rojstni list in druge dokumente, da bo legalno lahko živela kot Caroline Cossey. Po britanskem pravu je Tula še vedno moški. Zahtevala je zaščito od Evropskega sodnega dvora v Strasburgu, od koder pričakuje ugodno rešitev.

Če še to ne bo pomagalo, pravi, da bo po vsej državi zbirala podpise v prid svojemu boju za človečanske pravice.

In še eden najmočnejših Tulinih argumentov: »Playboy me je pisno vprašal, ali sem se pripravljena za njihov magazin sleči. Če to ne pomaga, ni, da sem prava ženska, kaj pa potem?«

VAŠ EDINI SPREMLJEVALEC

IPC PORTADESK 386SX

FL d.a.a.

IPC
COMPUTERS & POS

PODJETJE ZA POSLOVNO INFORMATIKO, MURSKA SOBOTA
SKA 1 A, tel.: (069) 21 353, ki je EKSKLUZIVNI ZASTOPNIK IPC ZA JUGOSLAVIJO.

je blagovna znamka ESSEX ELECTRIC PTE LTD SINGAPORE.

VESTNIK, 25. OKTOBRA 1990

JESENSKO ZIMSKA MODA JE POLNA NASPROTIJ

VONJ PO STARINSKEM

Ali vaše življenje poteka po utečenih tirih? Sodite med tiste, ki natanko veste kaj morate danes postoriti, kdaj, kje, in kako opraviti svoje dolžnosti? Je vaš življenjski urnik napisan? Ste predvidljivi? Ste bolj ali manj sproščeno dolgočaseni?

Kdor je na večino zgornjih vprašanj odgovoril pritrdilno se vsekakor ne more pohvaliti s tem, da bi kakorkoli živel v duhu časa, v duhu travmatične, a obenem nostalgije preteklosti, v du-

hu grozljive, a obetajoče sedanjosti, v duhu vznemirljive prihodnosti. Vendar je težko verjeti, da vas dogodki puščajo povsem hladne. Čevaš vaš status kuo zadovoljuje, v redu, če pa si želite kaj več in kaj novega v vašem življenju posežite po veliki ljubiteljici sprememb, nasprotij, neumnosti, čudaštva, po vedno zabavni in živi MODI. Predajte se ji in odkrijte boste svet! Igrajte se s svojo predanostjo, vživite se v to kar boste nosili! Izberite si svoj image 90 in ga vzemite resno.

ZA JESEN

RUTA, KI GREJE

Sešijmo si ruto, ki je moderna, praktična in lepa. Trikotna ruta z resicami je modni dodatek k jesenski garderobi, izberemo in naredimo ruto, ki se ujema s našo garderobo.

ZA VAS

Inženiring iz Ljubljane je poskrbel za prijetno presenečenje. Na domače tržišče je dal higiensko prevleko za straniščno školjko. Gre za plašček iz posebne vrste plastike, ki ga nataknete na straniščno desko, potem pa vržete v smetnjak. Prevleka, ki ne prepušča tekočine in vas tako obvaruje pred umazanijo na kronično zamenjenih jugoslovanskih straniščih, pa tudi pred okužbami. Primerna je za šole, tabore, vlake, letala, bolnišnice, pa tudi za stanovanje. Ustreza vsem oblikam in velikostim plastičnih in lesenih desk, kupite pa jo lahko v lekarnah.

BIM

Murska Sobota, Ciril-Metodova ulica 50,
tel.: (069) 22 219, 22 809, 21 136
Telefax: (069) 21 136
Za prvo osemletko proti kanalu

Cenjeni!

Dovolite nam, da Vam sporočimo, da imamo v zalogi oblačila za jesen. Vedno se trudimo, da bi prislughnili Vašim željam in potrebam. Posebej Vam priporočamo nakup ženske in moške usnjene konfekcije.

In še nekaj Vam želimo napisati. Ne bodite v skrbeh. Ob nakupu smo našli skupni jezik: če bo potrebno, Vam bomo pomagali z obročnim odplačilom na šest mesecev. In tudi odprto imamo vse do dvajsetih. Želimo Vam še lepo jesen, veselo trgatve, če je še niste opravili, in da bi Vam mošt čim prej zavrel!

S spoštovanjem!

Vaš Bim

ZDRAVILO

Zdravilnost bučnega soka

Zaradi svojih zdravilnih lastnosti postajajo buče za ljudi, ki se zavedajo pomena svojega zdravja, vedno bolj pomembne. Polne so vitaminov in imajo malo kalorij.

Notranjost okroglih buč je obkrožena s trdo skorjo, za katero se skriva mehka masa s semenom. Ta plod narave, ki je prišel v naše kraje pred 400

leti iz Orienta, potrebuje veliko sonca, toplote in prostor, ki je zavarovan pred pozebo. Ena sama rastlina porabi na sončen dan tudi 40 litrov vode, zato morajo buče rasti tam, kjer imajo zagotovljeno preskrbo z vodo.

Kako ocenjujejo strokovnjaki zdravilnost buč? Njihov sok je zelo primeren za diete in pri otekanju tkiva ter za buhlosti telesa, torej pri posledicah z motnjami krvnega

pretoka in pri pomanjkanju beljakovin. Izločanje vode ob pomoči bučnega soka je hitro opazno in tudi učinkovito. Na ta način pomagamo tudi ledvicam, da začnejo spet normalno delovati, vse skupaj pa vpliva na dobro počutje celotnega organizma.

Kaj torej storimo? Septembra pobrane bučne glave shranimo cele v hladnem prostoru, ki mora biti biološko čist. Dnevno pa uporabimo toliko buč, kolikor soka sproti uporabimo, saj zalog ne smemo delati. Z dobrim sokovnikom je delo končano v nekaj minutah. Zmeljemo vso notranjost: bučno meso in seme.

In kakšno je zdravljenje? Tri tedne je potrebno vsak dan popiti 3 do 4 kozarčke soka, nato s terapijo prenehati za teden dni in nadaljevati s pitjem soka. Tisti, ki so bolni na prostati, morajo to kuro ponoviti večkrat letno. Sicer pa sok pomaga tudi pri premagovanju utrujenosti in brezvoljnosti ter pri živčnih boleznih. Njegovo pitje ne bo škodilo nikomur, ki želi poskrbeti za svoje zdravje.

Kuhajte z nami

Meso z zelenjavo na hitro

Vzamemo: 4 svinjske zrezke po 16 dag (najbolje od kareja), 1 žličko gladke moke, 1 žličko paprike (sladke), srednje velik strok česna, sol, poper, 1 manjši por, žlico olja ali svinjske maši, 1 žlico naribanega gomolja zelene, 1 žlico naribanega korenčka, 4 žlice kisle smetane.

Pri mesu mladih živali zrezkov ne potolčemo, režemo pa jih vedno pravokotno na mesna vlakna. Moko zmešamo s papriko, fino sesekljanim strokom česna, soljo in poprom ter v tem dobro povaljamo zrezke. Na vroči masčobi jih pečemo 4 minute na vsaki strani. Kozica ali ponev naj bo pri tem dobro pokrita. Nato jih vzamemo iz ponev in pokrite hranimo na toplem.

Maščobi od pečenja dodamo očičen in drobno narezan por, na rezance nariban korenček in zeleno. Prilijemo približno 1 del juhe ali vode in zelenjavo dušimo 8 minut. Pazimo, da se zelenjava zmečka, vendar naj ne razpade preveč. Na koncu dušenja ji dodamo še smetano. S to zelenjavno mešanico prelijemo vroče zrezke. Zraven ponudimo krompirjev pire ali belo polento (namesto koruznega zdroba zakuhamo pšeničnega) in sezonsko solato.

NOSEČNOST

Odgovor v treh minutah

Clearblue Easy je ime, ki naj bi si ga kmalu zapomnila vsaka ženska. Tako so namreč krstili preprost nosečnostni test, ki v 99 odstotkih že dan po izostanku mesečnega perila natančno odgovori, ali je ženska noseča ali ni. Sestoji iz bele, cigarteri podobne paličice, natopljene s posnimi reagenti, in enakega tulca z dvema odprtina. Paličico ženska zjutraj pomoči v prvi urin in jo zapre s tulcem. Počaka tri mi-

nute in pogleda, ali se je v širšem okencu tulca pokazala modra črta. Če je črta tam, potem je nosečnost potrjena. V vsakem primeru pa se modra črta prikaže v manjšem okencu, kajti ta je le za potrditev, da je bilo testiranje pravilno opravljeno in da je urin res zmobil vso paličico. Na policah nekaterih zahodnoevropskih lekarn Clearblue Easy že prodajajo.

NAJBOGATEJŠE EVROPEJKE

Na prvih dveh mestih sta kraljici: britanska kraljica Elizabeta in nizozemska kraljica Beatrix. Tretje in četrto mesto sta zasedli Nemki, Johanna Quandt (BMW) in Greta Schickedanz (Quelle).

SESTAVIL MARKO NAPAST	BOLEZEN KROMPIRJA	PISEC SATIR	TURSKI SULTAN V KOSOVSKI BIKI	OTOČJE BLIZU SICILIJE	PANIČNO DVIGANJE BANČNIH VLOG	PRIPADNICA AZUSKEGA NARODA	CASOPISNI OGLAS, INSERAT
KNUŽNI FORMAT, OKTAV							
FRANCOSKI SLIKAR, KI JE ŽIVEL NA TAHITIJU							
OBALNO MESTEC V APULIJI							
GLAVNO MESTO SAUDSKE ARABIJE					ALFRED NOBEL		
ZLI DUHOVI V POČRANSKI MITOLOGII					JOHN STEINBECK		
RIMSKA DVOJKA			REKA V KOLUMBIJI	MESTEC PRI OPATJI LOJZE ROZMAN			
SRBSKI KOMIK MIOĐRAG PETROVIĆ							KOLIBA, KOČA
AVTOMOBILSKA OZNAKA AVSTRIJE		STEBLO				BELGIJA	
		AZUSKA DRŽAVA				ZAMETU PODOBNA TKANINA	
IZVIR, STUĐENEC				KOPALIŠČE V BELGIJI			
PREROŠKA NAPOVED, PREROKIŠČE				AMERIŠKO M. IME			
UMETNI SPREMLJEVALEC ZEMLJE							
KRAJ NA OTOKU PASMANU						AVTOMO-BILSKA OZNAKA SABCA	

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodovarstvo: Ingolič, Martina, pobatin, eč, Rick, ragu, TA, IRA, Kar, akcent, lak, Jon, I, Akira, ZD, MŽ, R, Eusebio, Montand.

RADIO MURSKA SOBOTA

5 NAJ

1. Glasbena lestvica Radia Murska Sobota
2. Sum na srcu — Andrej Šifrer
3. Scrifice — Elton John
4. Lilly was here — David A. Stewart & Candy Dufler
5. Vouge — Madonna
6. Nancy iz Ljubljane — Big Ben

Glasovnice — dopisnice — pošljite na naslov: Radio Murska Sobota, Titova 29, 69000 Murska Sobota, s prilogom: za 5 naj.

Godan 21 232 je na sporedu RMS (UKV 87,6 MHz ali SV 100,0 MHz) ob petkih, od 18. do 19.

Zakaj samo teden otroka?

Rišemo, lepimo, barvamo — vse za teden otroka. Nenadoma nam pride na misel vprašanje: Zakaj samo teden otroka? Zakaj to niso leta, desetletja, vse življenje otroka? Zakaj ni teden otroka pravičen za vse otroke sveta? V Afriki, kjer so otroci lačni, jim je kaj malo mar za risbo, za barvice, za otroško pesmico. Želijo si kos kruha, toplo mamino naročje, lonček vode. Mi tukaj, na Balkanu, to še imamo, pa vendar se potihoma bojimo, da bi nam politiki vzeli že to. Saj menda na Kosovem v Jugoslaviji otroci več ne upajo hoditi v šolo, le kakšen je njihov teden otroka?

Zakaj torej ne more biti teden otroka za vse otroke sveta enako lep? Vsi otroci sveta si želijo isto: mir, kruh, ljubezen, božajočo roko, miren san, prijazno šolo, lep začetek življenja.

Odrasli, napravite tako, da bo vse to v prihodnjem tednu otroka res.

Učenci dopisniškega krožka
OŠ Prekmurske brigade,
MURSKA SOBOTA

Dan prvošolcev

Pred dnevi so se imeli prvošolčki zelo lepo. V šolo so prišli brez torbic. Prvi dve uri so se igrali v telovadnici, potem so imeli dobro malico, nato pa smo se vsi skupaj zbrali v večnamenskem prostoru, kjer je bil slavnostni sprejem prvošolčkov v šolsko skupnost. Prišli so tudi njihovi starši in nazadnje so imeli skupno "gostijo". Ta dan jim bo ostal prav gotovo v lepem spominu. Tudi meni je bilo všeč.

Tadej Bratnša, 3. r.,
OŠ Veržej

Varna pot v šolo

Na poti v šolo srečujemo veliko osebnih in tovrstnih avtomobilov, motoristov, kolesarjev in pešcev. Vse to predstavlja za nas veliko nevarnost, če nismo previdni. Vendar pa ni dovolj, če spoštujemo prometne predpise samo otroci. Na poti v šolo večkrat doživim, da vozniki ne ustavijo pred prehodom za pešce, ampak brezbržno peljejo naprej. Takrat počakam jaz, in ko je cesta prazna, jo varno prečkam.

Sandra Vogrincič, 4. a,
OŠ Tišina

Najvarnejša pot do šole je po pločniku, ampak v Dobrovniku je samo ob glavni cesti, in to ne povsod. V našem kraju pogrešamo tudi označene prehode za pešce. Zaradi tega in prevelike hitrosti voznikov se večkrat zgodi prometna nesreča. Ko smo te dni poslušali, da v Sloveniji umre letno za posledicami prometnih nesreč za razred šolarjev, me je postalo strah, da tudi jaz ne bila med temi otroki. Želim, da bi bila naša pot v šolo varna.

Monika Kovač, 8. raz.,
OŠ Dobrovnik

Jesenski potep

Nekega jesenskega dne sem odšel v bližnji gozd. Nameraval sem nabirati gobe, a jih ni bilo, zato sem plezal po drevju in se igral. Naenkrat sem zagledal martinčka. Pobrall sem ga in ga dal v vrečko za gobe. Šel sem proti domu, tedaj pa sem se spotaknil, padel med trnje in si strgal hlače. Ker sem vrečko spustil iz rok, mi je martinček ušel. Lovil sem ga, a zastoj. In medtem sem naletel na kostanje. Bilo jih je precej in nabral sem jih polno vrečko. Ko sem jih nekaj časa nesel, se mi je vrečka strgala, zato sem moral dati kostanje v pulover, ki sem ga imel s seboj. Doma sem bil kregan zaradi raztrganih hlač, za kostanje pa so me pohvalili, da sem pridno dečko.

Tom Dajč, 5. r.,
OŠ Rogoševci

Srečanje mladih zadružnikov

Vsako leto se srečajo mladi zadružniki iz cele Jugoslavije. Letos smo jih pričakali na naši šoli. Njihovega prihoda smo se nadvse razveselili.

Pripotovali so že v četrtek, 27. oktobra, popoldne. Učenci gostitelji so jih pričakali s toplo dobrodošlico. V petek smo jih pozdravili na svečani proslavi. Nato smo si ogledali razstavo njihovih izdelkov. Predstavili so se nam zadružniki iz Slovenije, Hrvaške, Vojvodine, Bosne in Hercegovine ter iz Makedonije. Razstavljenih so imeli mnogo najrazličnejših in nadvse zanimivih izdelkov. Lončarji so nam prikazali izdelavo lončenih predmetov. Košarice, vaze, okraski... so bili spleteni iz slame. Koruzno liče pa so uporabili pri izdelavi cekarjev in košaric.

V Sloveniji so krajji, kjer raste mnogo zdravih rastlin in iz njih pripravljajo razne zdravilne čaje, ki smo jih lahko poizkusili. Zadružniki so se izkazali še v peki. Predstavili pa so nam tudi svoje modne zamisli. Nekateri so z risbami krasili kolarce in iz raznih materialov izdelovali okraske. Ne zaostajajo niti v računalniških programih. Dokazali so, da ima mladi rod mnogo zanimivih idej za boljše življenje. Popoldne so imeli ekskurzijo po prelepi pokrajini ob Muri, na rakičanskem letališču pa družabne igre. V soboto je prišel čas slovesa.

Želimo si še več takih srečanj. Ne bomo dovolili, da bi današnje razmere v Jugoslaviji podirale mostove prijateljstva in sodelovanja med nami.

Klavdija Šek,
dopisniški krožek na
OŠ Edvard Kardelj,
Murska Sobota

Lep matematični utrinek

Matematika. Dolgčas (kot vedno). Buljim v zvezek in se delam, kot da sledim, v resnici pa mi misli uhajajo drugam. Na klop pišem njegovo ime, mislim nanj, ko mi naenkrat nekdo za mano da listek poln računov, vmes pa sta zapisani še dve veliki besedi: Ljubim te.

Laura Papp,
OŠ Šalovci

Trgatev

Klopotec je zapel,
vinogradnik pa vesel
na trgatev je odšel,
grozdje obirati začel.

Kmalu se mošči je cedil,
ga vinogradnik je v sode zlil.
Zadovoljen bil je in vesel,
saj sode polne je imel.

Saša Lebar, 5. a,
OŠ Stefan Kovač,
TURNIŠČE

Otroci se rojevajo in umirajo

Otroci se rojevajo. Sprašujemo se, ali imajo začitano svetlo otroštvo in mladost. Majhni, razigrani so, zato tudi ne slutijo, kam jih pelje cesta življenja.

Pojavljajo se problemi v družbi, temelj družine se pri nekaterih majo, zato očito nekateri iščejo tolažbo v pijači. Pijejo, saj v alkoholu vidijo svoje bogastvo, svoje mirno in urejeno družinsko življenje. Njih otroci ne vedo, kaj so s tem izgubili. Cestni organi seštevajo žrtve, »krapajo« ceste. Zlomljeni znaki še naprej stojijo v razraščnem grmovju, semaforji še naprej ne delujejo. Žrtve na cesti se povečujejo, neuspele akcije v prometu se ne ponavljajo. Ceste postajajo vsakdanja grobišča ljudi. Otroci se rojevajo, nekaj jih tudi umre. Ceste terjajo svoj davek, mi pa živimo dalje. Pomembna in poudarjena je pazljivost, toda...

Še živim, toda, kaj me čaka danes, jutri, tega ne vem. Morda mi bodo to povedali občutki. Takrat bom morda zaznala, da je življenje ena sama nitka, kjer lahko storim kaj dobrega zase in za bližnjega. Takrat bom morda vedela, kaj je ljubezen do življenja.

Cvetka Rengeo, 8. b
OŠ 17. oktober Beftinci

Prometna zmeda

Zelena, rumena, rdeča,
palera barv svetleča,
na semaforu se blešči,
ko reka prometa mimo hiti.

Pozor! Rdeča-ustavi!
Nikar neumnosti ne napravi!
Zdaj šolarji čez prehod hite,
živi, zdravi domov priti si žele.

Nikoli tako hudo se ne mudi,
da bi ne popazili na ljudi.
Življenje je predragoceno
in za vsakega res samo eno.

Saj kmalu posveti spet zelena
in pride prilika spet ena,
odpeljati naprej svojo pot,
ki je ni pretrgal otroški jok.

Zmanjšaj plin, ozri se okrog,
kako prelep je svet, koliko otrok!
Imej vozilo in sebe zmeraj v oblasti,
pusti jih živeti in odrasti.

TADEJA Pušenjak, 7. b,
OŠ Križevci pri Ljutomeru

Jetniki so pozabili na večerjo. Naslanjajo se nad prizorom, ki poteka pred njimi kot film. Prizor je tako napet, da niti tisti v neposredni bližini kotlov, iz katerih prijetno diši fižolova juha in draži nosnice, ne pomislijo na večerjo: niti potem ne, ko se je sprevod z ubežnikoma že izgubil za vogalom pri pisarni. Vsak stoji na svojem prostoru mirno, kot da bi bil prirastel.

Ni bilo prvič, da so si jetniki na lastno pest izbrali svobodo. Večino so stražarji ujeli, jim odšteli petindvajset palic in jih za mesec dni zaklenili v samico, kjer so si ob kruhu in vodi hladili rane in hrepeneli po izgubljeni svobodi. Nekateri pa so le imeli srečo, da so se za vedno poslovili od negostoljubnega kraja. Rusin in Slovák nista uspela! Nesrečneža sta imela na razpolago vso noč in dobršen kos dneva, saj sta ušla, brž ko se je stemnilo, da sta lahko pustila med seboj in taboriščem zavidanja vredno število kilometrov, preden so ju pogrešili.

Luciani udari s palico po najbližji jetnikovi glavi, nakar vsi jetniki okrenejo glavo od pisarne k njemu.

»Razbojnika sta se vrnila.« se zahajlja. »Če bi bilo po mojem, bi ju takoj obesili. Kar na tisto drevo tam. V svarilo vsem tepcem, ki računajo na beg.«

Med jetniki završi kot v sršenjem gnezdu. V onemogli jezi se jim zaiskrijo oči. Iz vrst zločincev in postopačev se slišijo robate kletvice. Nemir traja samo tako dolgo, dokler Luciani ne dvigne palice in ne zagrmí:

»Mir! Ali hočete ostati tudi brez večerje?«

Zaradi nove grožnje zavladna na dvorišču dolg, mučen molk. Jetniki na zbornem mestu, Luciani in njegovi pomagači nasproti njih in kot stena negibni stražarji ob strani se nemo gledajo.

»Brigade, pozor!«

Lucianova največja želja je bila, da bi se jetniki na njegovo povelje odzvali kot resnični vojaki, toda tolpi pred njim je vojaška disciplina tuja. Veliko jih je tudi bosih. Kako naj bi bosjaki udarili s peto ob peto, da bi odmevalo do gora, kot je imel Luciani navado reči. Tudi tisti s cokolami niso mogli biti preveč glasni. Cokla je cokla. Na vsem lepem odrči kakšnemu bosjaku pod nogo in si jo ta prisvoji. Lastnina v taborišču pa je bila pojem, ki si ga je razlagal vsak po svoje.

»Brigade, pozor!«, se zadere Luciani še enkrat iz polnih pljuč. Brigade niso, komaj za nekaj čet jih je, toda Luciani je nagnjen k velikanstvu. Zato je imenoval desetino četo, četo pa brigado, in če bi zares poveljeval brigadi, bi jo zagotovo klical za divizijo, če že ne za armado.

»Ali je to pozor? Stare ženske bi bile boljše vojaki kot vi, če bi jim oblekli uniforme. Nobenega udarca s peto ob peto nisem slišal.«

Zares ni. Le nekaj kositrnih skled je po nerodnosti udarilo druga ob drugo.

Sršečih obrvi in divjega pogleda stoji Luciani pred »brigadami«. Oči mu nemirno potujejo od vrste do vrste in iščejo žrtev. Jetniki pa stojijo pred njim nedolžnih obrazov in brezbržno mirno. Lucianu vendar ne uide, da se za njih spokojnostjo skriva tihi posmeh, ker se pozor ni posrečil in ker so hudomušno veselo zaropotala skleda in mu ponagajale. Prikriti posmeh ga tako razjezi, da izgubi živce. Kot puščica naglo švigne s skale in se zakadi v vrsto. Ne v sodrgo, ki se gneta spredaj pri kotlih, temveč v vrsto zadaj, kjer so zbrani politični jetniki, čeprav ti niso bos in so Lucianovo povelje lahko vsaj za sivo zadovoljivo izvedli. Poln besa mlati s palico po glavah in po plečih, vendar ne posebno uspešno. Preveč hkrati jih hoče kaznovati in zato nobenega prav ne zadene. Ko se upeha in si ohladi vroči kri, se zadihan vrne na svoj kamniti prestol.

Vrste se znova uredijo. Potepuhi in ušivci ponovno pritisnejo na kotle. Tako se stisnejo, kot da bi bili med seboj zlepljeni. Čeprav je dvorišče ravno, pada težnost proti kotlom, kot da bi stali na str-

mem klancu

Luciani dvigne palico visoko nad glavo in da deliteljem hrane znamenje naj pričnejo deliti večerjo.

Delitelji porinejo v kotle kositrne zajemalke in pričnejo mešati goščo, ki se je usedla na dno. Pritisni na kotle narašča.

»Mir!«

»Divjaki, v kotel me boste sunili!«

»Da bi se le poparil ali utonil v njem, lakomneži!«

Jetniki spredaj se zaman upirajo z nogami ob tla, da bi zadržali pritisk. Delitelji potegnejo zajemalke iz vroče fižolove juhe in pričnejo z njimi slepo udrihati po najbližjih glavah. Lastniki glav se med tuljenjem umikajo, si s komolci ščitijo glave, a kljub težkim zajemalkam ostanejo v bližini kotlov.

»Nikar, saj nismo živina!«

»Kaj pa si, če ne živina, govedo zabito!«

Delitelji znova porinejo zajemalke v juho in zvrhane s fižolom

28

izpraznijo v nastavljene skodele. Čim prvi dobijo svoj delež in odstopijo, se pritisk pred kotli zmanjša. Tisti, ki so dobili svoj obrok, takoj odhitijo na konec vrste, kjer se bodo znova nastavili v upanju, da pridejo še enkrat na vrsto.

Ko je večerja razdeljena, pustijo delitelji kotle kar na dvorišču in odidejo. Sodrga plane z žlicami na kotle in jih prične strgati. Strgači se prerivajo, suvajo s komolci, se zmerjajo in kolnejo. Pohabljenec, ki je jutraj izgubil svojo berglo, pade na glavo v kotel, a ga strgači takoj potegnejo ven in z berglo vred poženejo vstran. Stražarji njih početje odobravajo, se zabavajo in na ves glas smejejo.

Namesto v zbor mora naslednje jutro v grad po zajtrk. Dvaindvajset jetnikov zaropota z enajstimi praznimi kotli v strmino, zaraščeno s smrečjem in podrastjo.

»Danes ne bo hudo, ker nas spremlja narednik Talanyi,« mu pove suhec, s katerim nese kotel in bzikne-silno skozi zobe. »Stari gospod je dobričina. Nihče ga še ni videl s puško. Samo revolver ima, pa še tega v usnjenem toku ob boku. Stavim, da niti nabit ni. Njemu še noben jetnik ni ušel. Včasih nas žene cel regiment, pa nikomur niti na misel ne pride, da bi jo ucvrl v hosto. Prej bi hudiči ušli kot njemu,« pokaže na narednika, majhnega moža kratkih, krivih nog, ki korači vstric jetnikov brezskrbno, kot na sprehodu in se z njimi prijateljsko zaupno pogovarja.

»Nekaj mladih stražnikov pa je od hudiča. Zadostuje, da ti pljusne juha iz kotla, pa te že oplazi s pendrekom po glavi, da vidiš

zvezde.« reče, ko stopijo na razkrito stezo, ki se vije skozi goščavo. »Nesti prazne kotle v hrib ni nobena posebnost, napolnjene s čorbo dol v taborišče pa je v snegu in dežju hudičevo naporno. Zlasti pozimi na poredici. Šestdeset litrov godlje niso mačje solze. Prav to zimo nama je z Zsolnajem spodrsnilo. Kajne Zsolnai?« se okrene zgovornež k jetniku za seboj. »Krompirjevka se je razlila po ledu, midva z Zsolnajem pa sva s kotlom vred zdrcala v dolino. Vlakla sva se po strmini, kotel za nama pa je ropotal kot sto tisoč ur. Ustavili smo se šele spodaj pred taboriščem.« reče in pljune v yrm, ki se steguje čez stezo. »Tisto nesrečno jutro nisva dobila zajtrka. Po krivici so naju kaznovali. Midva vendar nisva naredila ledu. Naj jih hudič vzame! Kadar dokadite viržinko, ne vrzite ogorka v stran, ampak ga dajte meni!«

»Kako daleč je do gradu?«

»Petnajst minut. Vrh hriba. V gradu stanuje poveljnik s policijo in z mlado ženo, ki jo jetniki le redkokdaj vidimo. Kadar pa jo srečamo, jo dobesedno požiramo z očmi. Lepa je kot hudič. V grajski kleti imajo orožarno. Še večkrat sem mislil na to, da bi jetniki vdrli v orožarno, se oborožili, postrelili straže in ušli. Ne pozabite na čik, gospod!«

»Kaj bi imeli od tega? Oblast bi poslala vojsko za vami in vas vse pobila.« Glatstein potegne vase dim in da ogorek zgovornežu. »Lepa hvala, gospod! Že dva dni nisem imel čika v ustih.« Suhec potegne iz žepa časopisni papir, odtrga kosček in si iz papirja zvije ustnik. Vanj vtakne ogorek in, držeč ustnik, vešče med dvema prstoma, kad z nepopisnim užitkom. »Bi nas pač pobila. Življenje v taborišču niti za pse ni,« reče in bzikne silne pod kotel, ki ga neseta jetnika pred njim.

»V gradu je tudi Csomor. To vam je pravi hudič. Samo parklji mu še manjkajo. Roke nam itak vedno kaže. Cel štab pisarniških moči ima. Same tepce, ki niti do deset ne znajo šteti. Odtod takrat zmešnjava. Zadnjič so pomotoma vtaknili dva tovornjaka zidov med cigane. Smejali smo se kot hudiči. Kuhinja je zadaj v pritličju, poleg kuhinje so velike shrambe živeža. Že večkrat sem mislil na to, da bi smuknil iz kuhinje v shrambo in se najedel za pol življenja. V kuhinji so kmečka dekleta, ritasta kot žrebice. Podnevi mešajo za nas pod- ljo v loncih, ponoči pa s stražniki svoje debele zadnjice. Takšno željo z njimi, da še hudiče skomina po njih.« Čvekač si bzikne silno pod nogo. »Za poveljnika in njegovo lepo babnico cvrejo prisilne in pečejo potice, za nas pa kuhajo zelenjavo na vodi. Spomnim se, žol, poleti grah, jeseni korenje, pozimi pa krompir. Pa naj še kakšen hudič reče, da nimamo spremembe v hrani. Na vsak kotel prideta dva naprtnika maščobe. Namesto prežganke nam amesajo kar otrobe v juho kot svinjan. Meso je samo za božič, za veliko noč in na poveljnikov rojstni dan. Hudičevo življenje, vam pravim!«

»Hej, Hudič, še meni daj, da enkrat potegnem!« se oglašuje Zsolnai.

»Prst ti lahko dam, da ga cucljaš. V tem čiku ni več življenja.« Suhec še enkrat potegne dim globoko vase, si pri tem opetke ustni- ce, pogasi ogorek s pljunkom in si ogorek vtakne za čeljust.

»Ali vam je zares ime Hudič?«

»Antal sem. Samo norci me kličejo za Hudiča. Ljudje se radi norčujejo drug iz drugega. Naj jih hudič vzame! Tretje leto sem že tukaj. Pet let sem sedel v Budimpešti na Margit szigetu. Babica se mi je skrbala, pa sem jo od same ljubosumnosti zadavil. Morda se vzdihihiti ni imela časa, ko sem jo stisnil za grlo. Samo od je zavla dvakrat, trikrat zacepetala z nogama in že izdihnila svojo grešno dušo. Sam hudič me je zamotil. Saj me ne bi, a sem bil pijan.«

»Veteran ste, pa morate še vedno s kotli v grad?«

»Kaj čemo, ko pa nimam denarja, da bi hudiče podkupili. Tudi ki imajo kaj pod palcem, tukaj ne trpijo pomanjkanja. Z delom jih pa tudi ne gnjavijo. Kadar hudič ne kvartirajo ali ne kockajo, mislijo na ženske ali prodajajo dolgčas.«

(nadaljevanje prihodnjici)

ŠARM DNEVNIH KAVARN

Ste mogoče pred kratkim naročili kavo s smetano, natakali pa vam je prinesel kavo z mlekom? Nič čudnega. Ko so mlekarne začele izdelovati mleko v majhnih količinah, namenjene prav za uporabo v gostinstvu, so odredili natakarije še ene skrb. Večkrat jih je namreč kakšen gost »gnjavil« s kavo z mlekom, vendar mleka niso imeli. Zdaj ga imajo. Samo naj jih sedaj nikar ne gnjavijo s smetano? Mleko je mleko, pa če je spenjeno, stepeno v smetano ali segreto.

Prav je, da vsaj iz nostalgije obudimo spomine (in želje) na dneve kavarne, v katerih naročiti kavo ne pomeni žalitve natakarija in izvirnega greha gosta. V pravi kavarni pomeni naročiti kavo nekaj samo po sebi umetnega, skoraj nujno. Natakari vas le vpraša,

če naj bo ekspresna ali turška, če ekspresna, ali kratka, dolga li podaljšana, s smetano, mlekom ali kapucin. Preden vam prinese naročeno (med drugim tudi sladico, kajti kavarne po navadi slovijo po sladkih specialitetah), vas vpraša, kakšno revijo ali časopis bi želeli brati.

Kavarna brez časopisov ni kavarna; kavarna je pravzaprav druga dnevna soba, ki jo odlikujeta udobnost in domačnost. Lastnik kavarne ali vodja strežbe mora biti nekaj posebnega, del kavarniške ponudbe. Pozna goste, jih pozdravi že pri vhodu, pozna njihove majhne želje, posebnosti, vse o vsem, kar se dogaja v mestu. Želje gostov, najsi bodo naročila ali reklamacije, bere v očeh. V kavarno lahko zaide družina, par, družba ali le posameznik — vsi se počutijo domače, pa vendar je vsak zase.

Dnevne kavarne so torej nekaj posebnega tako glede ponudbe, postrežbe kot tudi opreme. V ponudbo spadajo poleg kave tudi brezalkoholne in žgane pijače, koktajli, pa seveda sladice. Mize in stoli so nekaj posebnega, nekaj, kar lahko najdemo le v tej kavarni, za mizo pa lahko sedi le en sam ali pa šest gostov.

In postrežba? Seveda je na prvem mestu prijaznost, pa da si postrežen zares s tistim, kar si naročil. Mogoče manjka še prijetna, nevsiljiva glasba, kak pianist v kotu.

Bomo o tem le sanjali, ali pa se bodo te sanje kdaj tudi uresničile? Če kje v Pomurju obstaja takšna kavarna, naj mi prosim sporočijo, z veseljem jo obiščem!

Bernarda B. Peček

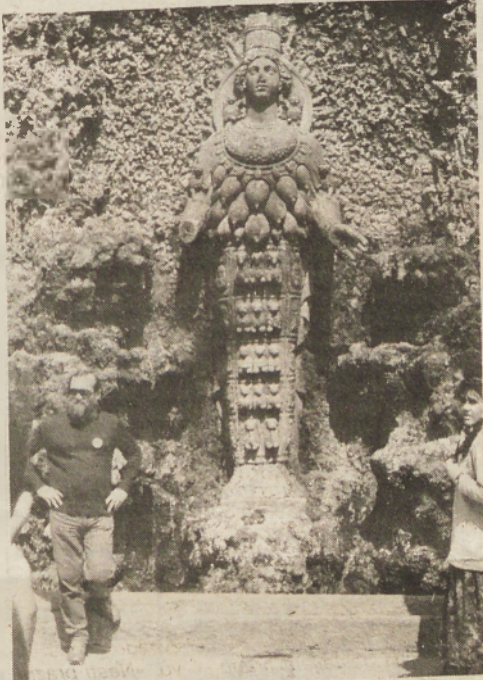
BRIGITA BAVČAR

V VEČNO MESTO IN NAZAJ

Eden najbolj obiskanih turističnih ciljev, ki je od Rima oddaljen nekaj nad trideset kilometrov, je Tivoli. Staro mesto, o čemer pričajo arheološki ostanki iz prazgodovinske, etruske in rimske dobe. Med njimi sta posebno zanimiva Vestin in Sibilin tempelj, tempelj dela Tose, ki je domnevno grobnica iz rimske dobe, in Herkulovo svetišče, ki pa je dandanes skupek razvalin. Med dobro ohranjenimi in posebej privlačnimi pa sta v Tivoliju Villa Gregoriana in slovita Vila d'Este. Ko smo jo obiskali, čutili smo, da je dajajo poseben čar, niso delo človeka in tako smo bili ob doživetju delu užitek, ko smo se napotili po izjemni stavbi in parku, ki jo obdaja.

Vhod v Villo d'Este pravzaprav ni obetel nič nenavadnega, ko smo iz mestnega vrveža vstopili v tiho in hlad častiljivo zgradbo. V njej pa so bili impresivni tako Veliki salon kot kapela, osrednja dvorana in druge, skozi katere smo hodili. Morda že malce zasiteni z vsem, kar smo doživeli strnjeno v zadnjih dneh, smo ostrmeli ob pogledu na vrt. Ta je najpopolnejše sožitje narave in arhitekture, in čeprav nismo slišali vodometov in orgel (kjer po pravici padci vode odmevajo v uglašeni akord), smo uživali v umetniškem veledelu. Košček za košček smo odkrivali fontane, se zaustavljali na terasah, kajti park se razprostira pod vilo do vrhov hriba in je dostop vanj nemogoč. Bojda lastniki te lepote niso želeli niti tega, da bi drugi navadni smrtniki uživali ob pogledu nanj in so imeli le zase tudi reko Aniene, ki je speljana skozi vrtove in ves vrt, manifestira pa se v stotih in drugih fontanah. Tako v fontani Bicchierone ki po originalu ni sodila k vili, h kateri pa so Berninijevi delo kasneje priključili. Spominja na školjko in je posebej poetična. Zanimiva je tudi fontana Rometa ali mali Rim, ker gre za miniaturo starega Rima z najzanimivejšimi stavbami tistega obdobja in je obdana s simboli časa. Tako rimske volkulje z Romulom in Remom kot obeliskom sredi čolna, ki ponazarja otok na Tiberi, obenem pa romansko cerkev in kardinala Ippolita oziroma avtoriteto, ki si jo je želel pridobiti. Privzdignjen vojščak (oblikoval ga je Pietro de la Motte) simbolizira vojaško premoč Rima, nedaleč stran pa del fontane (nad katero obiskovalec postoji tudi zaradi izjemnega pogleda s terase na okolico) in brezglavi Kapido.

V notranjstvih vrtov je na koncu avenije že omejen stotih fontan ena, ki se imenuje Ovato; po njej prihaja voda iz reke Aniene v vilo. Na njenem obsežnem vrhu fontan je potem še Pegazova oziroma fontana kraljevega konja, Sibilina s Kerubom, ki simbolizira Tivoli, Neptunova, Adrianova, fontana Radnosti, Zmajeva in gotovo še kakšna, ki je ušla iz spomina. V njem pa so ostali ribniki in Ro-

Mnogoprsna Efeška Diana je osrednja skulptura fontane Radnosti, blizu katere je bil svojčas vhod v Villo d'Este.

tunda cipres, pod katerimi smo utrujeni postali in še mnogo tega, za kar ni bilo dovolj časa. Zato se bo potrebno ponovno vrniti in tako izjemni park s številnimi vodometi videti ne le v suhem, ampak tudi mokrem stanju, saj so verjetno zdaj že cevi, ki so jih čistili, očistene. Pa tudi brez vodnice, ki je sicer dobro opravljala svoje poslanstvo, bo kazalo biti in tako imeti svoj tempo ogledov, da ne bomo dirke, ampak sprehodi in užitek. Saj navsezadnje vse skupaj tudi ni zastoj in je potrebno v Italiji na vseh vhodih odpreti mošnjice, da ne omenjam tega, kako je značilna pica, kljub njeni skromnejši obliki kot pri nas, pri sosedih kar nekajkrat dražja. Odivsom sicer od tega, kje jo poješ, toda ob turističnih znamenitostih (in teh je Rimu in okolici veliko), kakovost in cena nista vedno v koraku. Naš je bil tja proti večeru po številnih ogledih vedno bolj opešan in se tako nismo upirali sicer pretežitnim panoramskim ogledom mesta iz avtobusa.

Sopotniki v njem so bili zanimivi, med njimi posebno takrat še kazensko upokojeni in potem rehabilitirani med vodilnimi slovenskimi policisti, Milan Domadenik, popotnica, ki so jo otroci poimenovali Bonekamp (in to povsem upravičeno), ter drugi, ki smo preživljali prvomajске praznike v glavnem na štirih kolesih, in to ne v družini, za katero bi prej vedeli, kakšna bo. Prekmurska je bila malce zase, pa ne na škodo drugih, več vezi pa se je spleto in je jeziki odvezali takrat, ko smo obiskali Frascati. Beseda je o vinorodnem območju, iz katerega je tudi najbolj znana italijanska kapljica. Enologi trdijo, da je to vino celo med najboljšimi v Evropi, slabši poznavalci pa smo ugotavljali predvsem, da je izredno močno in smo bili tako raje previdni. No, na žalost ne vsi in tako je bil povratek po sicer prijetnem izletu preveč bučen in nekateri je naslednji dan bolela glava. Kakovost vina za to ni bila kriva, očito je bil razlog v papiri količini.

Da je Frascati zares priljubljena izletniška točka in okoliš zanimiv tudi za kronane in druge višje glave, pa smo se prepričali, ko nas je vodnica opozorila na papežovo rezidenco v bližini, sami pa smo opazili številne hiše oddiha in Italijane, ki so si v prostem dnevu nabirali moči za delovnike ob jezeru, ob katerem je vodila pot. O tisti, ki se je vzpenjala na Vezuv in ob pogledu v krater zdaj mirujočega vulkana nad Neapljem v nadaljevanju, ki bo tudi v znamenju doživljanja tega umazanega južnjaškega mesta med nogometno tekmo. Zdaj pa le še opozorilo, da se bomo skupaj sprehodili tudi po Hadrianovi vili in potopis v Večno mesto in nazaj sklenili z opisom izginulih Pompejev.

(nadaljevanje)

Foto: Stefan Celec

POJOČI MIZAR

Ni se bilo težko odločiti, kaj vprašati najprej. Dobišnik letošnjega bronastega grba občine Gornja Radgona je namreč strokovnjak lesne stroke, poleg tega pa odlični pevec v dveh oktetih. Obiskali smo ga v Avtoradgoni, kjer je zaposlen že od leta 1970. Toda Karel Klemenčič (rojen 18. 1. 1944) iz Črešnjavec pravi, da domačega podjetja ne bi zapustil, pa če bi bilo še tako hudo. Spominja se časov, ko so se delali na cesti in je bilo veliko hujše kot sedaj. So mogoče ljudje postali preobčutljivi, razvajeni? Njegov predlog za vse mlade je: imeti pravičen odnos do dela, do sočloveka, biti pošten pri delu in v zasebnem življenju, to pa je odvisno od kulturnih vrlin vsakega posameznika.

Vrnimo se torej k prvemu vprašanju, ki sem ga želela postaviti pojočemu mizarju. Je petje in mizarstvo povezano?

Karel Klemenčič je odgovoril: »Jaz sem začel s petjem 1969. leta, ko sem se pridružil oktetu Občinske gasilske zveze Gornje Radgone. Od takrat delujemo

neprekinjeno v isti sestavi, torej čez dvajset let. Drugače deluje ta oktet že trideset let. Na pobudo tovariša Anžela smo 1982. leta tudi v Avtoradgoni ustanovili oktet, ki prav tako deluje še danes. Vodi ga priznana pevovodkinja Marija Dukeličeva iz Gornje Radgone. Seveda mi petje vzame precej časa. Oh sredah zvečer imamo vaje z gasilskim oktetom, v Avtoradgoni pa ob ponedeljkih. Vmes so še razni nastopi, tako da smo kar precej obremenjeni.« Karlek je bil ves čas

tudi družbeno aktiven, posebno na kulturnem področju, saj je bil daljše obdobje delegat v skupščini Občinske kulturne skupnosti, nekaj let podpredsednik, nato je predsednik zbora izvajalcev. Delavci ga poznajo tudi kot sindikalnega aktivista, zaupajo pa mu predvsem kot dobremu sodelavcu. Od 1973. leta je kot skupinovodja vodil delo v lesnem oddelku, od 1978. leta pa kot vodja lesne obdelave.

In kaj si želi, da bi se spremenilo na področju kulture v občini? »V gornjeradgonski občini žal upada dejavnost pevskih zborov, zato jo moramo spet spodbuditi. Predvsem odrasle. Trudimo se tudi, da bi ustanovili mladinske zборе. Poleg tega bi morali bolj spodbujati likovno dejavnost in gledališnike.«

In ko ga vprašam, kaj je zanj pomembnejše — delo z lesom ali v kulturi — dobim trezen odgovor: »Malce težko se je opredeliti, vendar je osnovno tisto, kar je moj glavni poklic — delo z lesom, takoj za tem pa vsekakor kultura.« Bernarda B. Peček

Glasilo Radenske še izhaja

Najstarejše tovarniško glasilo v občini Gornja Radgona je Radenski vestnik, ki izhaja že trideset let. V peteklosti je izhajal kot mesečnik, izdali so tudi nekaj slavnostnih števk, sedaj pa izhaja vedno redkeje. Tako je te dni izšla letošnja druga številka, ki je zelo pestra, saj vsebuje več kot 40 člankov, popestrenih s fotografijami. Glasilo izhaja porredoma zato, ker je tiskanje in izdajanje vse dražje. Toda delavci Radenske zaradi tega niso nič manj obveščeni o dogajanju v delovnih okoljih, saj izdajajo ob

glasilo še doma tiskane informacije, delavce pa informirajo tudi po ozvočenju. Kljub temu pa je Radenski vestnik med delavci ze-

lo priljubljen, saj vsebuje izčrpne informacije o dogajanju v vseh delovnih sredinah.

Ludvik Kramberger

Pločniki v Gornji Radgoni

Mesto Gornja Radgona se je v zadnjih dveh desetletjih zelo razvilo. Novo naselje je nastalo na Tratah, kjer je zrastle več sto stanovanj in dobro urejena komunalna infrastruktura. Pločniki in ulice so asfaltirane, ob njih pa urejeni lepi dvoredi, kar je pohvalno.

Ob tem pa so vsi pozabili na urejenost starega mestnega jedra. Najbolj zanemarjeni so mestni pločniki na Partizanski cesti od občinske zgradbe proti mejnemu

prehodu in po Panonski ulici. Ze več let so na pločnikih velike luknje, ki so prava past za nepazljive pešce. Ko smo povprašali predsednika IS občine Toneta Tropenauerja, kdaj bodo popravili te zanemarjene površine za pešce, nam je povedal, da čakajo na začetek del obnove magistralne ceste skozi središče mesta — takrat bodo uredili pločnike in kanalizacijo. Kdaj bo to, za zdaj še ni znano.

Ludvik Kramberger

Nove asfaltne površine

V krajevni skupnosti Videm ob Ščavnici so pred kratkim asfaltirali 3.500 metrov krajevnih cest v Sovjaku, Ženiku in Stari Gori. Kot je povedal tajnik KS Ivan Kreft, so imeli pri tem veliko zaslug krajanj, ki so zbrali večino potrebnih sredstev. Skupno je veljala naložba 1.630.000 dinarjev, krajani Ženika so prispevali 250.000, Sovjaka 535.000 in Stare Gore 170.000 dinarjev. 30.000 dinarjev je primaknilo tudi domače podjetje EEK Videm (Kocovan). Druga sredstva so dobili iz krajevne blagajne in blagajne občine Gornja Radgona. S to akcijo je večina klancev nekdanjih »siromakov« asfaltirana in tako odprta v svet. Vsekakor je treba ob tem pohvaliti krajanje, saj niso čakali, da bi jim asfalt kdo podaril.

Ludvik Kramberger

Zapisi na križih

Na naših pokopališčih najdemo vedno manj starih narečnih besed. To je tudi razumljivo, saj uporabljamo zdaj bolj knjižni jezik. Vendar pa bi moral materni jezik, naše narečje, ostati tudi naslednjim generacijam. Tudi zato bi morali ohaniti te stare spomnike.

Naši predniki so se v časih Franca Jožefa, pa še pred tem, uporabljali za napise na križih tiste besede, ki so jim bile najbližje in najljubše. Mnogi stari kamni, prekriti in preraščeni z grmičevjem robide ali trave, to trditve potrjujejo. To, da smo jih zapustili, pa kaže naš odnos do preteklosti.

Novi časi so prinesli marmornat sijaj, besede pa niso več takšne, kot so bile včasih, ampak so velikokrat zlagane.

Na našem mešanem kulturnem območju so imeli svojci svobodno jezikovno izbiro, tudi za narečje. Na enem od zapisov pod Kristusovim razpelom piše: »Ne čudite se tumi — ar pride vora ...« in za kulturno dediščino podpis: Kupšinska katoliška občina 1886 leta.

In takšne napise bi morali proučevati, ne pa da jih uničujemo. Škoda, da so jih zlikovci po vojni poškodovali, pozneje pa so jih prebarvali, ne da bi jih obnovili.

Zapisi na križih niso razkošni, a na njih je mogoče razbrati lepoto pisanja preteklih ustvarjalcev.

Dini Titan

GOMILICA — Zares je velika škoda, ker Vestnik (še) ne izhaja v barvah, saj bi potem ta posnetek, narejen v Gomilici, povedala veliko več. Večina tamkajšnjih domačinov namreč zelo lepo skrbi za urejenost svojih domačij, kar pomeni, da je na njih tudi veliko cvetja. Pa ne le na balkonih, oknih, po dvorišču, ampak tudi na zunanji strani ograj. Torej na cestnem svetu. Gomilčani nadaljujejo tradicijo iz ne tako davne preteklosti; tedaj so ljudje na podjezu sobotno popoldne izrabili za čiščenje dvorišča, popravilo lesenih ograj, okopavanje rož na cestni strani ograj, pometanje in skropljenje vaških makadamskih cest. Bila je tudi priložnost za pogovor ob lesenem plotu. Zdaj je seveda drugače: sosedje si telefonirajo ... No, rože na domačijah v Gomilici pa še cvetijo, če jih seveda med tem ni pokosila slana.

Foto: Š. Sobočan

Deklica, ki drži v roki krompir »MIŠKO MIKIJAK«, tako ga je imenovala, je Andreja Krajcar iz Murske Sobote. 7. mamico sta nas obiskali, povedali, da je krompir z Goriškega, škoda pa je, ker ga bo treba pojesti.

foto: nj

NERADNOVCI

Od idile se ne da živeti

Začela se je druga polovica dneva. Dokaj mirno je bilo naokrog. Naj ni bilo skoraj nikogar, le nekaj šolarjev se je vračalo proti domu. Ihljal je rahel veter in nanašal na belo prašno cesto živopisno listnato reproto. Idila, kakršna človeka, živečega med mestnim hrupom in vrvejem ljudi, ki stalno nekam hitijo, precej preseneti. Bilo je pravo nasprotno od mojega prvega obiska v NERADNOVCIH pred približno deseti leti. Tedaj so imeli tam borovo gostovanje in kot se temu spodobi, je bilo na nogah mlado in staro, v goste pa je prišlo veliko obiskovalcev iz tujih in tudi oddaljenih krajev.

Videz vasi pa se od tedaj ni koraj v ničemer spremenil. Neaj pa je vendarle drugače. V najhni dolini ob potoku Mala Krka namreč skoraj vsak dan pet poje mlinsko kolo. In prav na me je najprej vodila pot; pa ne po moko, ampak da vidim to aško znamenitost in tudi kaj vem.

Precej daleč se je bilo treba peljati, zadnjih 100 metrov pa celo pešati, da sem prispel na cilj. Obstajala je možnost, da bo trud zaman, kajti mlin pravzaprav ne dela redno, ampak ga Lenarčičeva oče in sin poženeta le tedaj, ko je treba kaj zmlati zase, sosedo, sorodnike ali znanke. Na srečo je bil tisti dan pravšnji za obisk. Gospodar Ludvik je bil vesel mojega prihoda in mi je pripovedoval:

»Kolikor vem, je bil mlin postavljen leta 1875, torej mu je zdaj okrog 115 let. Za mletje so uporabljali le vodno energijo, mlinski kamen je torej poganjalo kolo na potoku. Kdo so bili prvi lastniki, mi ni znano, vem pa, da je čez leta vse skupaj kupil moj dedek. Za njim je postal gospodar moj oče, ki je mletel do leta 1965. Od tedaj do lani pa je mlin večinoma miroval. Vmes se je kamen vrtel na parni pogon, potem pa na plinski motor. Tudi jaz sem se izučil za mlinarja pri očetu, vendar naenkrat ni bilo več dovolj dela. Zaposlil sem se pri Žitu v Ljubljani, potem sem nekaj časa delal v Mlinopekovem mlinu v Lucovi, ko je le-ta pogorel, sem odšel v Avstrijo, po vrtni pa sem dobil delo na žagi v Lucovi, kjer sem si služil kruh do

Mala Krka v Neradnovcih spet poganja mlin

upokojitve zaradi zdravstvenih razlogov. Sin, ki se je izučil za mehanika, dela pa doma na kmetiji, me je nagovoril, da sva lani mlin spet usposobila za redno mletje. Predvsem nama je šlo za to, da bi se kamen tel ob pomoči kolesa na potoku, tako kot nekoč. In zdaj je res tako. Le kadar je vode premalo, si pomagava s traktorjem. Zaenkrat pa je vse to le še na preizkušnji. Če se bo ob-

neslo, potem se bo morda sin odločil za redno delo v mlinu. Sedaj pa sem tukaj večinoma jaz, da si krajšam čas. Nisem miren, če se okrog mene nekaj stalno ne vrti...

Dokaj nemiren pa je tudi novi vaški predsednik Aleksander Balek, in sicer zaradi številnih skrbi, ki mu jih je prinesla ta funkcija. Medtem so že uredili nekaj požarnih studencev, pozimi ali spomladi pa se bodo lotili napeljave vodovoda in elektrike na vaško pokopališče. Z udarniškim delom nameravajo tudi čim prej popraviti zadnji del poti do mlinu, ki je sedaj skoraj neprevozna.

Neradnovska idila potemtakem skriva v sebi tudi slabe strani življenja, odkrnjenost, nerazvitost, odmiranje...

Jože Graj

Paberki z zahodne meje

Ko ste sredi poletja bralci pomurskega Vestnika obiskali Kras, ste verjetno zaznali tudi nekaj vpliva, ki veje k nam iz Italije. In ker tudi vi živite blizu meje, vas verjetno zanima, kako se ob meji znajdemo Kraševci, koliko je ta meja za nas ovira, koliko (tudi to se dogaja) prednost. V tako kratkem prispevku je sicer težko predstaviti celovito sliko tega stanja, zato naj mi bo oproščeno, če bo to bolj nevezana zbirka informacij in vtisov.

Pa začnimo pri slabših plati življenja na našem koncu. Med prvimi je verjetno ta, da nam meja podeljuje položaj obrobja Slovenije. Podobno, kot verjetno tudi vi, ugotavljam, da nas do Ljubljane ločijo dolgi kilometri, medtem ko imamo tako rekoč na doseg roke Trst (od Sežane je oddaljen le 17 kilometrov), ki je ne le nakupovalno središče, ampak tudi industrijsko mesto, ki bi lahko zagotavljalo svojemu naravnemu zaledju (Krasu) pešter izbor delovnih mest. Trst ima tudi veliko srednjih šol in univerzo, do katere bi se lahko študenti s te strani meje dnevno vozili, medtem ko morajo sedaj pač v Ljubljano. V zadnjem času se sicer vse več mladit iz Slovenije odloča za študij na tržaški univerzi, vendar le na lastno pobudo, z lastnim učenjem italijanščine, ki je seveda pogoj, in s samofinanciranjem. Upajmo, da bo tega v prihodnosti več in da se bodo v to vključile tudi naše šolske in-

di (zlasti Slovencev) uresničujo tudi sredstva obveščanja z obeh strani meje. V Sloveniji dvakrat tedensko izhajajo Primorske novice, ki jih berejo tudi številni Slovenci v Italiji, tam pa imajo Primorski dnevnik, ki je dokaj dobro bran tudi na naši strani. Se več ponudbe je pri radijskih programih: Radio Koper ima celodnevni program v italijanščini in osemurni program v slovenščini, Radio Trst A pa dvanajsturni program v slovenščini. Vsi programi imajo seveda poslušalce na obeh straneh meje. V Trstu pa si že dolgo prizadevajo, da bi pridobili nekaj ur slovenskega programa na televiziji.

Za konec pa še nekaj prijetnejšega — nakupi v Italiji. Za prebivalce ob meji je to vsekakor ugodnost, saj je v Italiji ponudba pestrejša, cene mnogih izdelkov pa nižje. In kaj najpogostejše zaide v naše nakupovalne vrečke? V prvi vrsti seveda kava (dobite jo že po 50 din

Pogled na Trst — malo drugače

štitucije, ki bodo mladim dale vsaj potrebne napotke.

Medtem ko mladi z obeh strani meje stikov praktično nimajo, pa je sodelovanje med starejšimi, zlasti seveda Slovenci z obeh strani meje, dokaj uspešno, čeprav omejeno le na nekaj področij. Med njimi moram vsekakor omeniti kulturno sodelovanje, ki ima že dolgoletno tradicijo. Številna so gostovanja pevskih zborov, gledaliških, glasbenih in plesnih skupin, slikarjev in drugih umetnikov. Poleg tega precej ljudi iz obmejnih krajev redno obiskuje predstave Stalnega slovenskega gledališča v Trstu, posamezni umetniki pa gojijo tudi osebne prijateljske stike.

Svojevrstno povezovanje lju-

za kilogram), pa riž, ki se po kakovosti z našim ne more primerjati, stane pa od 16 do 25 din, »šalska« (paradajžnikov koncentrat), ki stane dobrih 20 din za kilogram. Slednja je nujna pri pripravi testenin, ki na Primorskem močno razširjene, zanimivo pa je, da jih kupujemo večinoma pri nas, saj so italijanske v glavnem brez jaje, stane pa le nekaj evrov. Neprimerno boljše od našega je italijanski prepečenec, slabše pa jedilno olje — z igemo nekaterih dražjih vrst. Sicer pa velja: cena se praviloma ravna po kakovosti. Tako pri prehrambenih izdelkih kot tudi pri oblačilih, obutvi in drugih izdelkih.

MARICA URŠIČ

PRODAJNI CENTER POMURKA

- PREHRANA, PIJAČE
- SADJE, ZELENJAVA
- KOZMETIKA, GALANTERIJA
- IZDELKI ZA GOSPODINJSTVO

NOVO —
odslej, vse
na enem mestu

POSEBNA PONUDBA: BLAGO IZ UVOZA

- WC PAPIR, PLENICE, MEHČALEC...
- SOKOVI, SLADKARIJE...

EKSKLUZIVNA PRODAJA IZDELKOV
PROGRAM SKINY — SPODNJE PERILO
PROGRAM KIDDY — OTROŠKA IN MLADINSKA
TRIKO OBLAČILA

HUBER
TRICOT

- KAKOVOSTNA ŠPORTNA OBUTEV ZAVSE STAROSTI

NAKUP PO NIŽJIH — UGODNIH CENAH!

PRODAJNI CENTER POMURKA
BTC, Nemčavci 1/d, Murska Sobota
Odpira svoja vrata jutri, v petek,
26. 10. 1990 ob 12. uri

Samopostrežni
način nakupa

Srečali se bomo v
prodajnem centru Pomurka.

Mesna industrija POMURKA
Murska Sobota p. o.

POMURKA

STARKA UMIRA

Tote hišico, močno obisijano z jesenskim soncem, smo posneli v Lendavskih Goricah ob stičišču cesti, ki vodi od opekarne oziroma od središča mesta, od koder pelje dalje proti Piramidi samo ena. Na lesenem pročelju je v madžarskem jeziku zapisan pozdrav: Hvaljen bodi Jezus Kristus, ob njem pa letnica: 1899. Starka je torej stara 91 let in zato ni čudno, da se ji čas vse bolj izteka. Če bi znala govoriti, bi imela o čem pripovedovati. O lastnikih, ki so jo nazadnje povsem zanemarili

in jo bodo že v kratkem nadomestili z novo hišo; o bogatih in revnih vinskih letinah, o težkem življenju »vancarjev« (ljudje, ki so živeli v vinogradniških zaselkih), o zaraščenih vinogradniških klanjih... Pa o modernih časih (nove hiše, asfalt, vodovod...), tudi na vinogradniških območjih). Starka v Lendavskih Goricah pa je kljub vsemu lahko srečna: mnogih njenih sosed že dolgo ni, ona pa še trdno stoji, le »lase« (streho) ima skuštrane.

Foto: S. Sobocan

Vsi sveti
pred pragom

Od časa do časa obiskujemo naša pokopališča, da lahko obudimo svoje, znanke in obuje. Kar se marmor seveda ne izražata pri pokopinih za obstoj, niti dela. Na grobu ni čutili ugleda ali »prijateljskega« ampak le namen tistih, ki so preminili in postavili obelisk z napisom.

Vsako pokopališče je za nas hote in večnega miru. Tu so vse besede mrtve. Nekje smo pogledali naš prostor omejen s parovom ogrske monarhije in z njimi stro specifične poglede tudi na našo civilizacijo. Se danes razlikujemo od rejsih nagrobnih spomenikov, se v starem slovenskem dialektu v madžarskem jeziku.

Novi družbeni red nam je prinesel luksuzni kamen in naprej. Obiskujemo grenak priokus, saj v rečni in vido starih umiranih spomenikov ne vidimo starih umiranih spomenikov. Če se ustvarjamo nova, ne ustvarjamo kulturne dediščine, ampak jo dajemo muzej.

Morda se bodo naši predniki odločili za čiščenje. Navsezadnje se ne smemo podnapiti. Navsezadnje se ne smemo jo prižigati. Navsezadnje se ne smemo ne označevati. Navsezadnje se ne smemo zdomsko poezijo. Navsezadnje se ne smemo poznati.

V resnici se tržno gospodarstvo ja in sveče gorijo.

SNL

Slavan	10	8	1	1	23:4	17
Rudar (V)	10	7	2	1	27:12	16
Ljubljana	10	6	2	2	19:10	14
Svoboda	10	6	2	2	21:13	14
Naklo	10	4	4	2	21:9	12
Kladivar	10	5	2	3	21:15	12
Domažlo	10	3	4	3	11:13	10
Elan	10	3	3	4	12:28	9
Steklar	10	3	2	5	16:16	8
Jadran	10	1	6	3	11:13	8
MURA	10	3	2	5	17:26	8
Vozila	10	3	2	5	10:21	8
Rudar (T)	10	1	5	4	12:16	7
NAFTA	10	1	5	4	10:14	7
Mavedole	10	2	1	7	6:18	5
Mnezad	10	2	1	7	6:22	5

SOL — vzhod

BELTINKA	9	7	1	1	26:6	15
Dravinjo	9	6	1	2	23:10	13
Turnišče	9	6	1	2	17:12	13
Zaleznica	9	6	0	3	15:9	12
Ojstrica	9	4	2	3	13:13	10
Impol	9	4	2	3	12:10	10
Svetiča	9	5	0	4	9:13	10
Pečurje	9	2	5	2	6:0	9
Kamenar	9	3	2	4	18:9	8
Roča	9	2	4	3	12:13	8
Pekra	9	3	1	5	8:14	7
Partizan	9	3	0	6	10:13	6
Svoboda	9	2	1	6	9:22	5
Sušec	9	0	0	9	4:26	0

PNL

Razultati — 9. kolo	
Rankovci : Bakovci 1:2	
Lipa : Polana 0:2	
Mladost : Veržej 0:4	
Čukarovi : Odranci 1:1	
Čukarovi : Ljutomer 3:2	
Čukarovi : Tišina 3:3	

Veržej	9	5	3	1	19:6	13
Rankovci	9	6	0	3	17:12	12
Tišina	9	4	3	2	14:11	11
Bakovci	9	5	1	3	9:8	11
Čukarovi	9	4	2	3	18:13	10
Ljutomer	9	4	2	3	20:17	10
Pekra	9	4	2	3	11:9	10
Odranci	9	4	1	4	10:10	9
Rankovci	9	2	3	4	11:14	7
Dobronik	9	2	2	5	15:13	6
Lipa	9	3	0	6	8:24	6
Mladost	9	1	1	7	8:23	3

I. MNL MS

Razultati — 9. kolo	
Dobrošnja : Gančani 3:2	
Čukarovi : Bretni 2:1	
Čukarovi : Čukarovi 0:0	
Čukarovi : Rankovci 2:1	
Rankovci : Šalovci 1:1	
Rankovci : Tromejnik 2:1	

Rankovci	9	7	1	1	36:13	15
Čukarovi	9	4	5	0	20:12	13
Rankovci	9	5	3	1	19:12	13
Rankovci	9	5	2	2	23:15	12
Rankovci	9	4	2	3	21:19	10
Rankovci	9	4	1	4	23:14	9
Rankovci	9	3	2	4	19:16	8
Rankovci	9	3	2	4	18:25	8
Rankovci	9	3	1	5	14:23	7
Rankovci	9	3	0	6	13:26	6
Rankovci	9	1	2	6	17:24	4
Rankovci	9	1	1	7	6:30	3

II. MNL MS

Razultati — 8. kolo	
Rankovci : Pušča 4:2	
Rankovci : Apče 5:2	
Rankovci : Prosenjak 2:2	
Rankovci : Tešanovci 2:1	
Rankovci : bil prosti	

Rankovci	7	5	1	1	21:8	11
Rankovci	8	5	1	2	19:18	11
Rankovci	6	4	1	1	21:8	9
Rankovci	7	3	3	1	21:11	9
Rankovci	8	3	2	3	22:16	8
Rankovci	7	3	1	3	15:14	7
Rankovci	7	2	1	4	17:10	5
Rankovci	7	2	1	4	13:20	5
Rankovci	7	2	1	4	11:20	5
Rankovci	7	2	1	4	14:29	5
Rankovci	7	0	3	4	11:23	3

I. ONL Lendava

Razultati — 8. kolo	
Rankovci : Kobilje 2:1	
Rankovci : Rusije 2:1	
Rankovci : Nafta B 2:1	
Rankovci : Nafta C 1:1	
Rankovci : Kopa 0:4	

Rankovci	8	6	2	0	16:7	14
Rankovci	8	6	1	1	15:5	13
Rankovci	8	5	1	2	18:12	11
Rankovci	8	4	1	3	17:15	9
Rankovci	8	4	1	3	13:12	9
Rankovci	8	3	2	3	15:13	8
Rankovci	8	1	4	3	15:10	6
Rankovci	8	1	3	4	5:17	5
Rankovci	8	0	3	5	5:11	3
Rankovci	8	0	2	6	10:27	2

II. ONL Lendava

Razultati — 8. kolo	
Rankovci : Rankovci 0:3	
Rankovci : Rankovci	
Rankovci : Rankovci	
Rankovci : Rankovci	
Rankovci : Rankovci	

Rankovci	6	4	2	0	20:9	10
Rankovci	6	2	1	3	12:15	5
Rankovci	6	2	1	3	13:17	5
Rankovci	6	1	2	3	8:12	4

SNL

V NEDELJO V LENDAVI
POMURSKI DERBI

V desetem kolu tekmovanja v slovenski nogometni ligi sta pomurska ligaša ostala brez točk. Soboška Mura je gostila vodilni Teol Slovan iz Ljubljane in izgubila z 2:3. Sobočani, ki so tokrat igrali zelo požrtvovalno, so zamudili lepo priložnost, da osvojijo točko. Štiri minute pred koncem tekme so namreč rezultat izenačili na 2:2, vendar pa so bili v nadaljevanju premalo pazljivi in izgubili dragoceno točko. Gola za Muro sta zabila Kufuš in Kardoš iz enajstmetovke. Sodil je Klinc s Ptujja. Lendavska Nafta pa je gostovala v Rogaški Slatini in izgubila s Steklarjem 1:3. Lendavčani so bili enakovredni tekme gostiteljem, vendar pa niso izkoristili priložnosti za gol. Zadelek za Nafto je dosegel Dovečer. V nedeljo ob 14. uri bo v Lendavi pomurski derbi med Nafto in Muro. Gotovo bo zanimiv in si ga je vredno ogledati.

DOVEČER (Nafta)

V Beltincih
tri tisoč gledalcev

Težko pričakovani derbi vodilnih moštev v slovenski območni nogometni ligi vzhod med Beltinko in Turniščem v Beltincih je pritegnil rekordno število gledalcev — okrog tri tisoč, ki so upali v uspeh enega ali drugega moštva. Toda pravega derbija ni bilo. Gostitelji so namreč v prvem polčasu zaigrali odlično in tekma je bila odločena že v dobrih 20 minutah igre, saj so že vodili s 4:0. Nasprotno pa nogometaši Turnišča, ki so kot novinec veliki presenečenje prvenstva, niso prikazali pričakovane igre. Tako je zmagała Beltinka z visokim rezultatom 7:1. Gole so dosegli: Škaper 2 ter Hartman, Baša, Contala, Voršič in J. Zver za Beltinko ter Pucko, starejši za Turnišče. Tekmo je sodil zvezni sodnik Jamšek iz Maribora. V nedeljo igra Turnišče doma z Dravinjo, Beltinka pa prav tako doma s Partizanom iz Slovenj Gradca.

JANAR (Beltinka)

SRL — moški

Zmaga Bakovčanov v Krškem

V tretjem kolu tekmovanja v slovenski moški rokometni ligi je ekipa Pomurke Bakovec gostovala v Krškem in premagala domače rokometaše s 34:24. Bakovčani so ves čas tekme vodili in zaslužno zmagali z visokim izidom. Gole za Pomurko Bakovce so dosegli: Petek 8, Okreša 7, Buzeti in Š. Lovenjak po 5, A. Lovenjak 4, Žatodec 3 in Meolič 2. V naslednjem kolu igra Pomurka Bakovci doma z Jadranom. Tekma bo v soboto v športni dvorani v Murski Soboti.

PETEK (Pomurka)

SOL — moški

Ljutomerčani
zmagali v Mežici

V tretjem kolu tekmovanja v slovenski moški odbojarski ligi je Emona Commerce Ljutomer gostovala v Mežici in premagala domačo ekipo s 3:0. Ljutomerčani so tokrat zopet zaigrali dobro, tako da je visoka zmaga zaslužena. Med najboljšimi je bil Štraki, uspešno pa sta se vključevala v igro mlada igralca Savič in Zidar. Odbojkarji Pomurja iz Murske Sobotne pa so gostovali v Celju ter izgubili tesno z 2:3. Tekma je bila izenačena in z malo športne sreče bi Sobočani tudi lahko zmagali. V naslednjem kolu, ki bo v soboto, igrajo Sobočani doma s Tovilom Olimpijo Brezovica, Ljutomerčani pa v Križevcih z Izolo. Ze v petek pa igra Pomurje z Izolo.

ŠTRAKL (E. C. Ljutomer)

Kegljanje

ZMAGA
RADENSKE

V prvem kolu tekmovanja v drugi republiški kegljaški ligi vzhod je Radenska premagala Krško s 5069:4933 podrtimi keglji. Najuspešnejši v ekipi Radenske so bili: Kovačič (915), Bavec (859), Kučan (848) in Drvarič (831 podrtih kegljev).

Namizni tenis

Visok poraz v derbiju

Sobočani so v medkolu prve zvezne lige gostovali v Ljubljani in v slovenskem derbiju visoko izgubili s Kovino Olimpijo. Igralci Olimpije so jim dali pravo lekcijo iz borbenosti in želje za uspehom, in tako razglašena trojka Sobočanov, v kateri noben igralec ni prikazal niti delček tistega kot na prvih treh tekmah, ni osvojila niti seta. V naslednjem kolu igrajo v Zagrebu z Industrogradnjem ter Vjesnikom. Rezultat: KOVINA OLIMPIJA — SOBOTA 5:0 (Zalaznik—Unger 21:16, 21:11, Smrekar—Benkovič 23:21, 21:11, Ignjatovič—Benko 21:11, 21:19, Smrekar—Unger 21:19, 21:18, Zalaznik—Benko 21:13, 21:18).

Zaključni TOP turnir za člane, ki je bil v Ljubljani, je zbral vse najboljše slovenske igralce, saj je bil kvalifikacija za zvezni kvalifikacijski turnir. Pomurci so dosegli solidne rezultate.

V prvi skupini zasluži pohvalo le Benkovič, ki je z rezultatom 5:4 osvojil peto mesto. Unger je z rezultatom 4:5 osvojil zanj slabo šesto mesto. Benko pa je tudi bil slab, saj je z rezultatom 2:7 osvojil osmo mesto. V drugi skupini pa so presenetili mladi, še zlasti Ori in Kus. Ori je z rezultatom 8:1 osvojil prvo mesto. Kus je bil z rezultatom 7:2 drugi. Riharič je bil s 6:3 dober tretji in drugi predstavnik Radgone Kuzma z istim rezultatom peti.

Na prvem regijskem selekcijskem turnirju za pionirje na Ravnah so Pomurci dosegli povprečne rezultate. V prvi skupini je bil Horvat četrti, v drugi Kolbi tretji, Uhan peti in Sadl šesti, v tretji Getov peti in Solar šesti.

M. U.

I. SOL — moški

Granit	3	3	0	9:1	6
Bled	3	3	0	9:4	6
Tehn Mobil	3	2	1	7:4	4
E. C. LJUTOMER	3	2	1	6:5	4
Topolšica	3	2	1	6:5	4
Brezovica	3	1	2	7:6	2
Mežica	3	1	2	5:6	2
Izola	3	1	2	6:7	2
Celje	3	1	2	5:8	2
Šempeter	3	1	2	4:8	2
Mislinja	3	1	2	3:8	2
POMURJE	3	0	3	4:9	0

SRL — moški

STT Rudar	3	3	0	0	84:58	6
Šešir	3	2	1	0	70:52	5
Preddvor	3	2	1	0	77:66	5
Jadran	3	2	0	1	82:63	4
P. BAKOVCI	3	2	0	1	79:65	4
Drava	3	2	0	1	75:62	4
V. Nedelja	3	2	0	1	73:73	4
Indes	3	1	1	1	66:61	3
Grosuplje	3	0	2	1	62:63	2
Dobova	3	1	0	2	70:78	2
Ferrotehna	3	1	0	2	63:83	2
Krško	3	0	1	2	71:82	1
Ormož	3	0	0	3	55:76	0
Dol	3	0	0	3	53:88	0

Kegljanje

PORAZ
LENDAVČANOV

Začelo se je prvenstvo v varaždinski kegljaški ligi, kjer sodelujeta moška in ženska ekipa Nafta iz Lendave. V prvem kolu so kegljavnici Borca iz Nedelišča premagali Nafto s 4740:4681 podrtimi keglji. Najboljši v ekipi Nafta so bili: Žalik 793, Polšo 787 in Radakovič 784 podrti keglje. Kegljavke Nafta pa so v prvem kolu podrele 2070 kegljev. Najuspešnejše so bile: Vargova in Staničeva (po 371) ter Gultova (340 kegljev).

M. Žalik

Košarka

Tesen poraz
Pomurja

V tekmovanju druge republiške moške košarkarske lige je Šentjur v Murski premagal Pomurje s 76:73. Najboljši strelci pri Pomurju: Gomboc 29, Kerčmar 11 in Juteršnik 9. V naslednjem kolu gostuje Pomurje na Ptujju.

Šah

Zmagal Kovač

Šahovsko društvo Radenska Pomurje iz Murske Sobotne je pripravilo oktobrski hitropotezni turnir. Sodelovalo je 18 šahistov. Zmagal je Boris Kovač s 15,5 točke pred Alojzom Kosom 13, Logarjem in Radosavljevičem, po 12,5, Danilom Harijem, 11,5, Režonjo, 11, in Bogdanom Harijem, 10,5 točke.

Milica Marič
in Alen Kelemen

Šahovsko društvo Radenska Pomurje iz Murske Sobotne je pripravilo mladinska hitropotezna turnirja za september in oktober. Na septembrskem turnirju je sodelovalo 9 šahistov in šahistk. Zmagala je Milica Marič, pred Petrom Kelemenom, Jožetom Sedonjo in Katarino Marič. Na oktobrskem turnirju pa je bil najboljši Alen Kelemen pred Petrom Kelemenom in Jožetom Sedonjo.

Kategorniški
turnir

Šahovsko društvo Radenska Pomurje iz Murske Sobotne prireja kategorniški turnir za igralce nižjih kategorij in brez kategorij. Vabijo na turnir, ki se bo začel v torek, 30. oktobra 1990, ob 17. uri (kategorniški od druge do četrte in brez). Igralni čas bo ura na igralca.

II. SRL — moški

Derbi brez
odločitve

V tretjem kolu tekmovanja v drugi slovenski moški rokometni ligi se je pomurski derbi med Mladincem iz Murskih Črnc in Poletom iz Murske Sobotne končal brez odločitve. Tekma se je končala 18:18. Najboljši strelci: Banfi 6 in Makovec 5 za Mladince ter Škraban 5, Kreft in Černela po 4 za Polet. Z neodločenim izidom 27:27 se je končala tudi tekma med Slovenj Gradcem in Radgono. Najuspešnejši strelci pri Radgoni: Čajkar 9, Benko 8 in Merčnik 6. V četrtem kolu igrajo — Radgona:Krog, Polet:Velenje in Slovenj Gradec:Mladinec.

I. mednarodni šahovski turnir v MS

Danilo Hari dvanajsti

ŠD Radenska Pomurje iz Murske Sobotne se je tokrat prvič odločilo v počastitev praznika soboške občine organizirati mednarodni turnir v aktivnem šahu, ki naj bi prispeval tudi popularizaciji te igre. Prizadevnim šahovskim delavcem v Murski Soboti je to ob pomoči številnih pokroviteljev tudi uspelo. Tako se je v Murski Soboti zbralo 46 šahistov iz Avstrije, Madžarske, Hrvaške in Slovenije. Med njimi je bilo 5 mednarodnih mojstrov in 5 mojstrov, kar pomeni, da je bil turnir tudi kakovosten. Zmagal je Mariborčan Mohr pred Bertokom starejšim, oba sta zbrala po 6 točk iz sedmih kol. Najboljši pomurski igralec je bil Danilo Hari, zbral je 4,5 točke in zasedel dvanajsto mesto, kar je lep uspeh. Gerencar (Lendava) je zasedel štirinajsto, Bogdan Geza Grabar iz Tešanovec, saj je pri članih osemnajsto, Alojz Kos (MS) devetnajsto, Kovač (MS) dvajseto in Logar (MS) enainvajseto mesto, vsi so zbrali po 4 točke.

Dravski tek v Mariboru

GRABAR ČETRTI,
KLEMENČIČEVA DEVETA

V Mariboru je bil prvi dravski tek za atlete in rekreativce, ki ga na 11 kilometrov dolgi progi pripravil AK TAM. Sodelovali so najboljši slovenski dolgoprogaši. Med njimi je bilo več pomurskih tekačev. Najbolje se je odrezal Geza Grabar iz Tešanovec, saj je pri članih zasedel četrto mesto. Slavek Kumez iz Radgone je bil 21., Roman Klančnik iz Radence 30., Franci Klemenčič iz Radgone pa 52. Pri ženskah se je izkazala Petra Klemenčič iz Radgone, zasedla je deveto mesto.

F. K.

Judo

POLOVIČEN USPEH

V Kopru je bilo na sporedu prvo kolo tekmovanja v republiški judo ligi. Sodelovali so tri ekipe: Koper, Celje in Partizan Murska Sobotna. Sobočani so dosegli polovičen uspeh. Premagali so Koper s 13:1 in izgubili s Celjem s 6:8. Po dve zmagi

Krajevni gasilski centri v različni vlogi

MESEC POŽARNEGA VARSTVA

V mesecu požarnega varstva je komisija pomurskega operativnega štaba obiskala nekatere krajevne gasilske centre, da bi ugotovila, kako so le-ti usposobljeni in opremljeni za opravljanje svoje funkcije na področju požarnega varstva. Ugotovili so da različno, saj nekateri izpolnjujejo vse zahteve, drugi pa ne. Obiskali so krajevne gasilske centre v Beltincih, Turnišču, Križevcih pri Ljutomeru in Apačah.

V Beltincih primerno organizirani in opremljeni

Gasilsko društvo Beltinci, ki bo čez štiri leta praznovalo 110-letnico, ima dve operativni enoti in pionirsko enoto na beltiški osnovni šoli. Društvo, ki kot krajevni center vključuje 8 gasilskih društev, je tudi primer- no opremljeno, saj ima 5.000-litr- sko cisterno, orodno vozilo, mo- tortno brizgalno in potrebno ga- silsko opremo. V kraju je tudi 56 brezhbičnih hidrantov in 25 po- žarno-varnostnih vodnjakov.

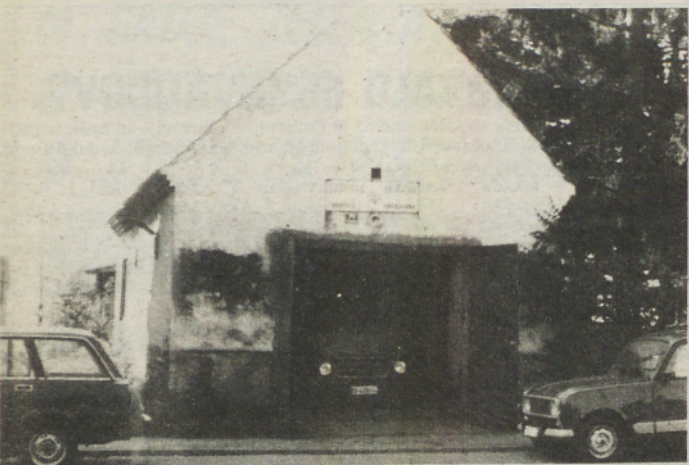
Imajo torej dovolj operativnega članstva in opremo, da lahko učinkovito deluje. Skrbí tudi za

nenehno strokovno usposablja- nje članstva in preventivno de- javnost. Nekoliko več pa bi mor- ali imeti zaščitne in reševalne opreme. Društvu primanjkuje primerna lestev ter eden ali dva dihalna aparata. Sicer pa je bila komisija s stanjem in delom dru- štva zadovoljna. Več skrbí bodo morali nameniti vodilnemu ka- dru in razmeščanju orodja v orodnem vozilu. Sicer pa je opre- ma vzorno negovana in v brez- hibnem stanju. Tako tudi Beltin- ci predstavljajo enega najpo- membnejših centrov v soboški občini.

V Turnišču potrebujejo sodobnejše prostore

Gasilsko društvo Turnišče, ki kot krajevni center vključuje gasilska društva v Renkovcih, Nedelici in Gomilici, ima 4.800-litrsko cisterno, ki je opremljena s penilom, in starejšo orodno vozilo. Društvo kot tako izpolnjuje minimalne za- teve krajevnega centra, saj nima primerne prostora, da bi lahko na enem me- stu shranjevalo vso potrebno gasilsko opremo. Obstoječo opremo društva sicer dopolnjuje tovarna Planika. Tako je v tovarni shranjena cisterna, kjer prostor tudi ogrevajo. Najpomembnejša naloga gasilskega društva v Turnišču je vsek- kor ureditev primernih prostorov, kjer se bodo lahko sestajali in tudi shranjeva- li opremo. Razmišljajo, da bi se lotili gradnje prostorov skupaj z nogometnim klubom v prihodnjem srednjeročnem obdobju, ko naj bi tudi angažirali sred- stva krajevnega samoprispevka in še nekatera. Poleg prostorov imajo v Turniš- ču tudi težave z vključevanjem mladine. Razmislijo bodo morali tudi o nakupu dodatne zaščitne opreme, več kemičnih gasilnih sredstev in še nekaj potrebne opreme.

Križevci ne predstavljajo krajevnega centra

Gasilsko društvo Križevci pri Ljutomeru kot center vključuje osem gasilskih društev. Žal pa ne izpolnjuje pogojev, da bi lahko bil krajevni center, saj nima avtomobilске cisterne, kot je to v drugih kra- jevnih centrih. Društvo je tudi brez dihalnega aparata in brez dimnih mask. Požarne obremenitve so na križevskem območju zelo velike, saj so tam številni kmetijski in drugi delovni obrati. Občinska gasilska zveza Ljutomer si je že pred leti prizadevala, da bi se z društvom in drugimi krajevnimi dejavniki dogovorili o nakupu avtomobilске ci- sterne, vendar je obvladalo mnenje, da jim zadostuje le orodno vozi- lo. Pomankljivo pa je tudi hidrantno in drugo vodno omrežje, kar se je še posebno izkazalo v času gašenja požara na križevski cerkvi. Zato je komisija pomurskega operativnega štaba predlagala, da v nasled- njem srednjeročnem obdobju v Križevcih pri Ljutomeru poskušajo poiskati vse možnosti za posodobitev gasilskega društva in razširitev članstva, saj je samo ena operativna enota zdaleč premalo za tak cen- ter. Samo tako bo društvo lahko opravljalo svoje poslanstvo.

V Apačah skrbijo za razvoj društva

Gasilsko društvo Apače se ponaša z dolgoletno tradicijo, saj bo prihod- nje leto praznovalo 120-letnico de- lovanja. Društvo zelo dobro sodeluje s šolo in krajevno skupnostjo ter drugi- mi dejavniki v kraju in širše. V okviru društva delujeta dve operativni član- ski in pionirska desetina. Društvo ima 5.000-litrsko avtomobilsko ciste- rno in orodno vozilo ter še drugo po- trebno opremo. Imajo dovolj strokov- nih kadrov, nenehno pa skrbijo tudi za mladi naraščaj. Tako gasilsko dru- štvo Apače izpolnjuje vse pogoje kot krajevni gasilski center. Oprema je vzorno urejena in čista. Skrbeti pa bo- do morali za sprotno dopolnjevanje z gasilsko opremo in za obleke za vse tri desetine. Tesno bodo sodelovali z

osnovno šolo ter tako skrbeli za pom- lajevanje svojih gasilskih vrst. So tudi eno redkih gasilskih društev, ki ima celo 20 podčastnikov, imajo pa tudi častnike in celo višjega častnika. Če bodo v Apačah tudi v prihodnje dela- li tako kot doslej, bodo izpolnjevali vse pogoje dobrega krajevnega cen- tra.

F. M.

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTA

DOKAJ MIREN PROMETNI TEDEN

Če izvzamemo tri poškodovane v prometnih nesrečah, ki so posledica neprevidnosti in neprimerne hitrosti voznikov osebnih avtomobilov, in najdeno topovsko granato iz zadnje vojne, je bil minuli teden v Pomurju dokaj miren. Seveda si vsi skupaj želimo, da bi bilo tako tudi v prihodnje.

Z AVTOM V DREVO

Zaradi neprimerne hitrosti se je 14. oktobra ob 7.45 zgodila prometna nesreča v naselju Stara cesta, pri kateri je bila ena oseba hudo telesno poškodovana, ma- terialno škodo pa ocenjujejo na okrog 20 tisoč dinarjev. 21-letni Stanko Brunič iz Mekotnjaka se je tisto dopoldne z osebnim avto- mobilom peljal po strmem klan- cu navzdol. Ob preveliki hitrosti vozila ga je začelo zanašati, zato je najprej zapeljal na desno ban- kino, nato po nasipu, nazadnje pa se je zaletel v drevo. Hudo ranjenega so prepeljali v bolnišni- co.

PREPOZNO ZAVIRANJE

19. oktobra ob 21.15 se je na lokalni cesti v naselju Zenkovci zaradi neprimerne hitrosti zgodi- la prometna nesreča, v kateri sta bili dve osebi poškodovani, ma- terialne škode pa je za 10 tisoč dinarjev. 18-letni Romeo Horvat iz Vadarec 101 je vozil osebni av- tomobil po lokalni cesti iz Bodo- nec proti Puževcem. V naselju Zenkovci je dohitel voznika osebnega avtomobila Roberta Benkiča iz Vadarec 77: ta je pri hišni številki 63 zavijal v levo na parkirišče gostišča. Ker je voznik Horvat za njim pripeljal z nepri- merno hitrostjo, ni mogel pravo-

časno ustaviti vozila, zato je trčil v zadnji del vozila 20-letnega Benkiča. V nesreči sta se voznik Romeo Horvat in sopotnik Jože Horvat poškodovali in so ju od- peljali v soboško bolnišnico.

TOPOVSKA GRANATA NA NJIVI

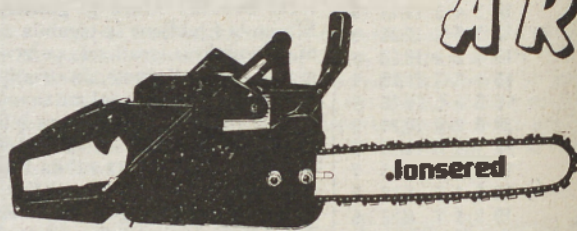
19. oktobra v popoldanskem času je v Skakovcih je Viktor Ko- čar iz Skakovca oral njivo in na- letel na trd predmet. Strokovnja- ki so ugotovili, da gre za neek- splodirano topovsko granato iz druge svetovne vojne: pirotehni- ki so jo ustrezno zavarovali in uničili.

MJ

Motorne žage

znane švedske firme JONSERED
tip 625 stanejo 7.004,00 din,
tip 2051 turbo pa 7.622,00 din
Prodaja: AVTORADGONA, PE

TRGOVINA, TEL.: 74 691

PAPIRNICI IN KNJIGARNA

v ulici Štefana Kuzmiča 2, Murska Sobota

vas pričakuje!

ŠOLSKE POTREBŠČINE, PISARNIŠKI MATE-
RIAL, TISKOVINE ZA PODJETJA IN OBRTNI-
KE, KNJIGE, DARILA, IGRAČE...

plastisk
GRAFFITI

Po telefonu 22 585 lahko naročite našega trgovskega zastopnika, da vam predstavi noveletni propagandni material.

Carinarnica G. Radgona

obvešča,
da so v Ur. listu SFRJ z dne 19. 10. 1990 razpisana delovna me-
sta:

1. strokovni sodelavec z visoko izobrazbo — pripravnik (VII. stop.).
2. 4 cariniki — pripravniki (V. stopnja).
3. carinski nadzornik — pripravnik (V. stopnja).

Vsi pogoji in rok za prijavo so objavljeni v Ur. listu. Informacije lahko dobite tudi na Carinarnici G. Radgona.

PODIJETJE ZA PROIZVODNJO IN DODELAVO
TEKSTILNE KONFEKCIJE
NOTRANJA IN ZUNANJA TRGOVINA
TURIZEM, SPEDITERSTVO IN TRANSPORT
69000 M. SOBOTA, CIRIL METODOVA 50

BIM, podjetje za proizvodnjo in dodelavo tekstilne konfekcije, notranja in zunanja trgovina, turizem, spediterstvo in transport, d. o. o., 69000 Murska Sobota, Ciril-Metodova 50 razpisuje prsto delovno mesto direktorja komerciale in pomo- čnika direktorja.

Pogoji:

- visoka izobrazba ekonomske usmeritve,
- 3 leta delovnih izkušenj na vodilnih mestih,
- da se je z delom izkazal kot sposoben organizator in stro- kovnjak,
- ali
- višja izobrazba ekonomske smeri ali višje lesarske smeri,
- 5 let delovnih izkušenj na vodilnih mestih,
- da se je z delom izkazal kot sposoben organizator in stro- kovnjak.

Delovno razmerje je za nedoločen čas.

Kandidati naj svoje prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov:

BIM, d. o. o., Murska Sobota, Ciril-Metodova 50, 69000 Murska Sobota.

Kandidate bomo obvestili v 15 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

POLJOOPSKRBA
EXPORT-IMPORT
ZAGREB

NAGRADE IN SEZNAM IZZREBANIH

1. Metalgradnja-Skropilnica 330 I
2. B. Dubica — plug 1-brazdni
3. Nakladalec Erdevik
4. Tehnostroj Ljutomer — prikolica 800 kg
5. EKO KLEMENČIĆ — bazen
6. Progres Roštilj
7. Vzemeta nogata — poljska
8. SIP Šempeter — brus za koso
9. Agroservis M. Sobota, kanta za gorivo
10. Creina Kranj — deli za cisterno
11. Panonija M. Sobota — škropilnica Flora
12. Marava Požarevac — škropilnica bakrena
13. Solarna luč
14. Agroservis M. Sobota — zagoda za osebni avto
15. KŽK Kranj — palice
16. KŽK Kranj — palice
17. KŽK Kranj — palice
18. KŽK Kranj — palice
19. KŽK Kranj — palice
20. KŽK Kranj — palice
21. KŽK Kranj — palice
22. KŽK Kranj — palice
23. Metal — iglice
24. Metal — iglice
25. Metal — iglice
26. Metal — iglice
27. Metal — iglice
28. Metal — iglice
29. Solarna luč
30. KŽK — Kranj — palice
31. Agroservis — zagode
32. Panonija — Flora
33. Metal — igle

Tone LJUBIČ, Tepanje 37 a, 63210 Slov. Konjice
Željko KRULC, Skorba 27 a, 62250 Ptuj
Olga Rodej, Prešernova ul. 8, 62250 Ptuj
Ljiljana Ivančič, Počevčeva 141, 42220 Novi Mesto
Jože Sabo, Dolga vas 7, 69220 Lendava
Franc Vekos, Petanji 116 a, 69251 Tišina
Simon Puklavec, Narcisna ul. 10, 69241 Veržel
Nada Klančar, Črnci 49
Janko Brodnik, Sr. Dolci 43, 62382 Mislinje
Rozalija Marinišek, Toledova 54, 62342 Ruša
Martin Veler, Stuhčeva 7, 62310 Slov. Bistrica
Štefan Baler, Ribiška 30, Bakovski, 69000 M. Sobota
Jože Ramšak, Koroški vrh 5, 82317 Oplotnica
Josip Frišič, M. Pijade 3, 42209 Sračinec
Aleš Selmur, Preprotno 27, 63225 Planina
Aleš Maršič, Turjaška 16, 61330 Kneževje
Renata Uzelac, Gregorčičeva 6, 62250 Ptuj
Andrej Skalar, Cankarjeva 71, 69000 M. Sobota
Leopold Kraš, Veluščkova 3, 62000 Maribor
Nada Djanušić-Selnik, D. Kovčič 50, 42230 Ljubreg
Ivan Recel, Dol. Slaveci 94, 69264 Grad
Ivan Kunčič, Ipavčeva 4, 62341 Pakra
Janez Jaminik, Ul. bratov Greifov 24, 62000 Maribor
Viljem Kučan, Križevci v Prekmurju 100, 69206 Križevci
Breda Weingerl, Jurovska c. 37, 62230 Lendava
Anton Horvat, Dolnji Slaveci 14, 69264 Grad
Ivana Rojs, Ob Plantazi 9, 62341 Pakra
Milon Miklin, Preseka 21, 42305 Macinac
Srečko Simonovič, Apostlova 4, 62341 Pakra
Jelka Ploh, Jadranska 6, 62250 Ptuj
Pavla Horvat, Mladinska 10, 69250 G. Radgona
Martin Morič, Prvomajska 42, 68270 Sevnica
Miro Lončar, Lendavska 8, 69000 Murska Sobota

Nagrajenci, ki še niso dvignili nagrad v času žrebanja, lahko dvignejo nagrade v prostorih Poljoopskrbe v Gorjki Radgoni. Pot na stadion E. Informacije lahko do- bite po telefonu 74 520.

**Zanesljiv in konkurenčen partner pri
novogradnjah in
adaptacijah je**

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE
gradbenik p. o.
L E N D A V A

V zalogi imamo kakovosten

- gramoz
- pesek in gramozne frakcije

Kranjčeva ulica 6
Telefon (069) 75-030
75-618
Gramoznica 75-605
Teleks 35239 YU LEGRA
Telefaks (069) 75-935

**Prodaja po konkurenčnih
cenah vsak dan
ob gramoznici v**

Petišovcih.

**Priporočamo tudi
druge
svoje izdelke**

- betonske bloke
- robnike
- vrtnne plošče
- betone in armature

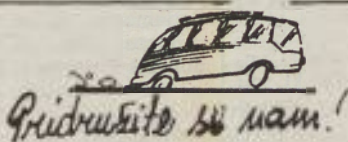
Prilagoditi pretvornik v D. Lakošu

Madžarska narodnostna skupnost iz Lendave je pred nedavnim dobila obvestilo televizijskega studia iz Pečuja, v katerem jo obvešča, da bodo gledalci iz Lendave in okolice kmalu lahko gledali poleg prvega programa še drugi program Madžarske televizije. Na Madžarskem pospešeno urejajo televizijsko pretvorniško mrežo. Pred nekaj dnevi je začel oddajati pretvornik Vasvarju blizu Somhotela, 1. program na 33., 2. pa na 46. kanalu. Oddajnik seže tudi v Prekmurje. Pri Ujudvaru med Pečujem in Nagykanizso pa dela pretvornik za 2. program. Lahko ga spremljajo televizijski gledalci, ki neposredno sprejmejo program madžarske televizije s pretvornika v D. Lakošu. Posamezniki lahko sprejemajo 2. program s posebno anteno. Lakoški pretvornik bo potrebno z majhnimi dodatki usposobiti za sprejem drugega programa Madžarske televizije. Pri sprejemanju programa s posredovanjem pretvornika v Lakošu gledalci ne potrebujejo nove antene, če ho seveda prilagojen novi valovni dolžini. Deželni TV studio v Pečuji že nekaj let plodno sodeluje s TV Slovenija in bo tudi tokrat sodeloval pri okrečitvi pretvornika v D. Lakošu. Madžarska narodnostna skupnost pa je že posredovala pri TV Slovenija, da ta problem čim prej uredi.

Jani D.

AVTOBUSNI PROMET
Murska Sobota p.o.

UGODNO UGODNO UGODNO UGODNO UGODNO

25% popust

na mesečne delavske vozovnice

veljavnost

za vse dni v mesecu za neomejeno število voženj

nagrade

turistično potovanje na DUNAJ, v TRST ali BUDIMPEŠTO
z žrebom na vsakih 100 kupcev

OBIŠČITE NAS NA PRODAJNIH MESTIH NA AVTOBUSNIH POSTAJAH:

v M.Soboti, tel. (069) 21-515
v Lendavi, tel. (069) 75-002
v Ljutomeru, tel. (069) 82-578
v G.Radgoni, tel. (069) 74-098

ODSLEJ VSE

ZA VAŠE

**GOSPODINJSTVO TUDI
NA IVANCIH!**

Trgovina PREHRANA,
ALOJZ ZADRAVEC,
IVANCI 57 pri Bogojini,

je bogato
založena!

POSEBNA PONUDBA:

- otroške trenirke iz uvoza samo 180 din
- otroške kavbojke po 170 din ● srajce in bluze le 99 din

PRIPOROČAMO UGODEN NAKUP:

sveč, izdelkov Palome, pijač in vse špecerije

Priporočila se trgovina ZADRAVEC, Ivanci 57. Odprto od 8. do 17. ure, tudi ob sobotah!

GRADITELJI, POZOR!

**Najceneje in najhitreje boste gradili nove in obnovili
stare hiše z novoustanovljeno stanovanjsko zadrugo.
Po ugodni ceni vam priskrbimo gradbeni material, po
potrebi delovno silo in strokovne nasvete, pomoč pri
najemanju stanovanjskih posojil ter drugo pomoč pri
gradnji.**

Delovni čas od 7. do 17. ure, telefon: 23-264

PRIDITE IN SE PREPRIČAJTE!

CENTER

STANOVANJSKA ZADRUGA P. O.
M. Sobota, Gregorčičeva 46

kino

SPORED FILMOV V KINU PARK MURSKA SOBOTA ob 16. 10. do 1. 11.

26. okt. ob 17. uri amer. vojni film **ŽR-TVE VOJNE**

26. okt. ob 19. uri amer. film **NOČNO ŽIVLJENJE** — trda erotika

27. okt. ob 17. uri amer. vojni film **ŽR-TVE VOJNE**

27. okt. ob 19. uri amer. film **NOČNO ŽIVLJENJE** — trda erotika

28. okt. ob 15. uri amer. risanka **ČUDEŽNI OČI**

28. okt. ob 17. uri amer. vojni film **ŽR-TVE VOJNE**

28. okt. ob 19. uri amer. film **NOČNO ŽIVLJENJE** — trda erotika

29. okt. ob 17. uri amer. akcijski film **JEKLENA PEST PRAVICE**

31. okt. ob 17. uri amer. akcijski film **JEKLENA PEST PRAVICE**

31. okt. ob 19. uri mladinski glasbeni film **UMAZANI PLES**

1. nov. NI KINOPREDSTAV

KUD SALOVCI

27. okt. ob 20. uri amer. vojni film **ŽR-TVE VOJNE**

KINO LENDAVA

PETEK, 26. OKTOBRA, ob 19. uri amer. drama **Nevarne zveze**

SOBOTA, 27. OKTOBRA, ob 17. uri melodrama **Nevarne zveze**, ob 19. uri komedija **Turner in Hooch**

NEDELJA, 28. OKTOBRA, ob 17. uri, amer. komedija **Turner in Hooch**, ob 19. uri, amer. komedija **Sofer gospodične Daisy**

KINO DOBROVNIK

PETEK, 26. OKTOBRA, ob 19. uri amer. komedija **Turner in Hooch**

SOBOTA, 27. OKTOBRA, ob 21.15. amer. tril. **Voja golača telca**

NEDELJA, 28. OKTOBRA, ob 17. uri, amer. akc. film, **Robocop**

KINO TURNIŠČE

SOBOTA, 27. OKTOBRA, ob 19. uri amer. tril. **Voja golača telca**

NEDELJA, 28. OKTOBRA, ob 14.30. amer. akc. film **Robocop**

TRAJBAR

Cankova 67 a
tel. 40-699

KATALITSKI SISTEMI VRHUNSKA KAKOVOSTI

CENE ZAJAMČENE.

DOBAVA TAKOJ.

MOŽNOST POSOJILA

prodam

MOTORNIA VOZILA

PRODAM

GOLF JGL, letnik 1981, prodam. Mi-
roslav Kuzma 7, ☎ 22 507. M-1848

ZASTAVO 101, starejši letnik, ugod-
no prodam. Moravske Toplice, Na
jegu 38, M-1853

RENAULT 18 TLJ prodam.
☎ 21 101. M-1855

ZASTAVO 101, vozno neregistrirano,
prodam v celoti za rezervne dele. Haj-
danci, Odranci, Kovača 24, ☎ 70
05. M-1863

ZASTAVO 750, letnik 1971, ugodno
prodam. Cvetka Tkalec, Prekmurske
Ceste 24, Grosčinci, M-1864

ZASTAVO 750, v celoti ali po delih,
obrazložni pluge, 2 kosa, in cirkular-
no prodam. Petanjci 1, M-1865

OPEL KADETT B, obnovljen, karam-
boliran, ugodno prodam. ☎ 26 644.
M-1868

ZASTAVO 101, letnik 1975, registri-
ran, do 26. 8. 91, prodam. Štefan No-
v, Slatava 14, M. Sobota, M-1870

ZASTAVO 750 in 101 prodam. Sata-
re, 49, M-1879

OPEL KADETT, letnik 1978, pro-
dam. Koloman Kučan, Partizanska
14, M. Sobota, M-1881

RENAULT 18 TLS, letnik 1984, in
ugodno počitniško hišico v Filovcih
☎ 21 100, letnik 1980, prevoženih
40 km, ugodno prodam. ☎ 22
101. M-1887

ZASTAVO 101, letnik 1976, neregis-
trirano, vozno stanju, zelo ugod-
no prodam. Matajič, Hotiza 14, ☎ 36
10. M-1889

RENAULT 18, letnik 1988, prodam.
☎ 21 038. M-1890

GO KORAL 45, december 1989,
prodam. ☎ 41 412. M-1893

GO KORAL, 55 prodam. ☎ 26
91. popoldan, M-1898

GO 750, letnik 1977, registriran,
prodam za 7.000 din. Smoljš, Poljska
15, M-1901

RENAULT 240, dizel letnik 1975,
prodam. Franc Horvat, ob sobotah in ne-
deljah. Grad 194, M-1902

KORASAKI 550 GPZ UNITRAK, le-
taka, prodam. Zastava 101 prodam. Pu-
rovi 53, M-1904

GO KORAL 45, december 1989,
prodam. ☎ 41 412. M-1893

GO KORAL, 55 prodam. ☎ 26
91. popoldan, M-1898

GO 750, letnik 1977, registriran,
prodam za 7.000 din. Smoljš, Poljska
15, M-1901

RENAULT 240, dizel letnik 1975,
prodam. Franc Horvat, ob sobotah in ne-
deljah. Grad 194, M-1902

KORASAKI 550 GPZ UNITRAK, le-
taka, prodam. Zastava 101 prodam. Pu-
rovi 53, M-1904

GO KORAL 45, december 1989,
prodam. ☎ 41 412. M-1893

GO KORAL, 55 prodam. ☎ 26
91. popoldan, M-1898

GO 750, letnik 1977, registriran,
prodam za 7.000 din. Smoljš, Poljska
15, M-1901

RENAULT 240, dizel letnik 1975,
prodam. Franc Horvat, ob sobotah in ne-
deljah. Grad 194, M-1902

KORASAKI 550 GPZ UNITRAK, le-
taka, prodam. Zastava 101 prodam. Pu-
rovi 53, M-1904

GO KORAL 45, december 1989,
prodam. ☎ 41 412. M-1893

GO KORAL, 55 prodam. ☎ 26
91. popoldan, M-1898

GO 750, letnik 1977, registriran,
prodam za 7.000 din. Smoljš, Poljska
15, M-1901

RENAULT 240, dizel letnik 1975,
prodam. Franc Horvat, ob sobotah in ne-
deljah. Grad 194, M-1902

KORASAKI 550 GPZ UNITRAK, le-
taka, prodam. Zastava 101 prodam. Pu-
rovi 53, M-1904

GO KORAL 45, december 1989,
prodam. ☎ 41 412. M-1893

GO KORAL, 55 prodam. ☎ 26
91. popoldan, M-1898

GO 750, letnik 1977, registriran,
prodam za 7.000 din. Smoljš, Poljska
15, M-1901

RENAULT 240, dizel letnik 1975,
prodam. Franc Horvat, ob sobotah in ne-
deljah. Grad 194, M-1902

KORASAKI 550 GPZ UNITRAK, le-
taka, prodam. Zastava 101 prodam. Pu-
rovi 53, M-1904

GO KORAL 45, december 1989,
prodam. ☎ 41 412. M-1893

GO KORAL, 55 prodam. ☎ 26
91. popoldan, M-1898

GO 750, letnik 1977, registriran,
prodam za 7.000 din. Smoljš, Poljska
15, M-1901

RENAULT 240, dizel letnik 1975,
prodam. Franc Horvat, ob sobotah in ne-
deljah. Grad 194, M-1902

KORASAKI 550 GPZ UNITRAK, le-
taka, prodam. Zastava 101 prodam. Pu-
rovi 53, M-1904

GO KORAL 45, december 1989,
prodam. ☎ 41 412. M-1893

GO KORAL, 55 prodam. ☎ 26
91. popoldan, M-1898

GO 750, letnik 1977, registriran,
prodam za 7.000 din. Smoljš, Poljska
15, M-1901

RENAULT 240, dizel letnik 1975,
prodam. Franc Horvat, ob sobotah in ne-
deljah. Grad 194, M-1902

KORASAKI 550 GPZ UNITRAK, le-
taka, prodam. Zastava 101 prodam. Pu-
rovi 53, M-1904

GO KORAL 45, december 1989,
prodam. ☎ 41 412. M-1893

GO KORAL, 55 prodam. ☎ 26
91. popoldan, M-1898

GO 750, letnik 1977, registriran,
prodam za 7.000 din. Smoljš, Poljska
15, M-1901

RENAULT 240, dizel letnik 1975,
prodam. Franc Horvat, ob sobotah in ne-
deljah. Grad 194, M-1902

KORASAKI 550 GPZ UNITRAK, le-
taka, prodam. Zastava 101 prodam. Pu-
rovi 53, M-1904

GO KORAL 45, december 1989,
prodam. ☎ 41 412. M-1893

GO KORAL, 55 prodam. ☎ 26
91. popoldan, M-1898

GO 750, letnik 1977, registriran,
prodam za 7.000 din. Smoljš, Poljska
15, M-1901

RENAULT 240, dizel letnik 1975,
prodam. Franc Horvat, ob sobotah in ne-
deljah. Grad 194, M-1902

KORASAKI 550 GPZ UNITRAK, le-
taka, prodam. Zastava 101 prodam. Pu-
rovi 53, M-1904

GO KORAL 45, december 1989,
prodam. ☎ 41 412. M-1893

GO KORAL, 55 prodam. ☎ 26
91. popoldan, M-1898

GO 750, letnik 1977, registriran,
prodam za 7.000 din. Smoljš, Poljska
15, M-1901

RENAULT 240, dizel letnik 1975,
prodam. Franc Horvat, ob sobotah in ne-
deljah. Grad 194, M-1902

KORASAKI 550 GPZ UNITRAK, le-
taka, prodam. Zastava 101 prodam. Pu-
rovi 53, M-1904

GO KORAL 45, december 1989,
prodam. ☎ 41 412. M-1893

GO KORAL, 55 prodam. ☎ 26
91. popoldan, M-1898

GO 750, letnik 1977, registriran,
prodam za 7.000 din. Smoljš, Poljska
15, M-1901

RENAULT 240, dizel letnik 1975,
prodam. Franc Horvat, ob sobotah in ne-
deljah. Grad 194, M-1902

KORASAKI 550 GPZ UNITRAK, le-
taka, prodam. Zastava 101 prodam. Pu-
rovi 53, M-1904

MOPED AVTOMATIK ugodna pro-
dam. ☎ 26 464, po 15. uri. M-1907

CITROEN 1,3 SUPER, letnik 1980,
registriran do julija 1991, prodam za
23.000 din. ☎ 23 936. M-1910

ZASTAVO 850 kombi, 1982, prodam.
☎ 23 757, po 19. uri. M-1917

RENAULT 4 TL, letnik 1983, prodam
za 25.000 din. ☎ 25 068. M-1918

AVTOMATIK, dobro ohranjen, in re-
zervoar za BT ali ATX, popolnoma
nov, prodam. ☎ 26 016. M-1919

GOLF JXD, letnik 1985, dobro ohran-
jen, prodam. ☎ 21 292. M-1922

OPEL KADETT 1,6 i prodam.
☎ 25 409. M-1923

FORD SIERO 2,0 i CL, letnik 1988,
delno karambolirano, prodam za
40.000,— din. Potrebno uvozno dovo-
ljenje. ☎ 25 471. M-1924

OPEL REKORD 2000, letnik 1984,
prodam. ☎ 45 025. M-FK

ZASTAVO 101 MEDITERAN, letnik
1979, dobro ohranjen, prodam.
☎ 75 714. M-LE

FORD TAUNUS, dobro ohranjen, in
pluge slavonski, 12-colne, prodam.
Kocuvan, Precentinci 39, IN—12105

AUDI 100 LS, letnik 1973, garažiran,
dobro ohranjen, registriran do 10. 8.
1991, prodam. ☎ 78 634. M-1727

SKODA 100 L, letnik 1974, z rezerv-
nimi deli, registrirano do septembra
1991, prodam. Cena po dogovoru.
Srečko Vrzal, Mladinska 10, G. Rad-
gona, GR-13943

GOLF JGL, letnik 1981, registriran
do aprila 1991, dobro ohranjen,
ugodno prodam. Franc Spindler, Bu-
lehnežci 1, Videm ob Ščavnici, IN-
12090

CITROEN VISA CLUB, zelo ohran-
jen, ugodno prodam. Anton Kraner,
Janžev Vrh 40, IN-13948

JUGO KORAL 45, letnik 1989, pro-
dam. ☎ 46 350, po 14. uri. M-1806

LADO SAMARO, letnik 1987, ugod-
no prodam. Ropča 3, M-1809

BT 50 S, letnik 1988, prodam. Ogled
čez vikend v Gregorčičevi 5 v M. So-
boti. M-1812

ZASTAVO 128, letnik 1987, karam-
bolirano, prodam. Lang, Petrovci 2 a.
M-1813

ZASTAVO 128, staro 2 leti, garažira-
no, dobro ohranjeno, ugodno pro-
dam. ☎ 73 232. M-1814

OPEL KADETT, tip B, prodam. Fin-
žarjeva 2, M. Sobota. M-1819

FIAT 126 P prodam. Skakovci 60,
M-1820

CITROEN GS 1,3, letnik 1980, regi-
striran do februarja 1990, ugodno
prodam. Titova 11 b, ogled od 16. do
20. ure. M-1824

GOLF J, letnik 1979, rdeče barve,
prodam. Maruško, Apače 149 (blok),
☎ 74 511, int. 279, do 15. ure. M-
1830

HONDO CBR 600 F, črno-rdeče bar-
ve, ohranjeno, ugodno prodam. ☎ 40
632. M-1832

VW JETA, 12/82, prevoženih 58.000
km, garažirana, prodam. ☎ 81 671.
M-1838

RENAULT 18, letnik 1982, december,
prodam. Lipa 140, M-1841

MOPED APN, s 5 prestavami, gene-
ralno popravljen, ugodno prodam.
Prša, Rankovci 7 b, M-1843

VW, letnik 1976, dobro ohranjen,
prodam. ☎ 47 253 — popoldne. M-
1846

RENAULT 18 TL, letnik 1980, dobro
ohranjen, prevoženih 58.000 km, pro-
dam. Jože Horvat, Veščica 26 b, M-
1847

FIAT REGATA 85, letnik 1985, pro-
dam. Murska Sobota, St. Kovača 24,
☎ 21 972. M-GK

ZASTAVO 750 prodam. ☎ 75 682 —
popoldan. LE-13041

JUGO 45, letnik 1989, prodam. ☎ 75
271, int. 388 — Gordan Cizar, Tomši-
čeva 7, Lendava. LRE-13036

ZASTAVO 750, letnik 1979—80, oh-
novljen, registrirano do aprila 91, in
pralni stroj prodam. ☎ 81 714. LE-
12109

JUGO KORAL 55 ugodno prodam.
☎ 22 421. M-PP

SUBARU JUSTY 1.0, letnik 1987, re-
gistriran do avgusta 1981, prodam.
☎ 21 925. M-MM

TRAJBAR

Cankova 67 a
tel. 40-699

KATALITSKI SISTEMI VRHUNSKA KAKOVOSTI

CENE ZAJAMČENE.

DOBAVA TAKOJ.

MOŽNOST POSOJILA

prodam

MOTORNIA VOZILA

PRODAM

GOLF JGL, letnik 1981, prodam. Mi-
roslav Kuzma 7, ☎ 22 507. M-1848

ZASTAVO 101, starejši letnik, ugod-
no prodam. Moravske Toplice, Na
jegu 38, M-1853

RENAULT 18 TLJ prodam.
☎ 21 101. M-1855

ZASTAVO 101, vozno neregistrirano,
prodam v celoti za rezervne dele. Haj-
danci, Odranci, Kovača 24, ☎ 70
05. M-1863

ZASTAVO 750, letnik 1971, ugodno
prodam. Cvetka Tkalec, Prekmurske
Ceste 24, Grosčinci, M-1864

ZASTAVO 750, v celoti ali po delih,
obrazložni pluge, 2 kosa, in cirkular-
no prodam. Petanjci 1, M-1865

OPEL KADETT B, obnovljen, karam-
boliran, ugodno prodam. ☎ 26 644.
M-1868

ZASTAVO 101, letnik 1975, registri-
ran, do 26. 8. 91, prodam. Štefan No-
v, Slatava 14, M. Sobota, M-1870

ZASTAVO 750 in 101 prodam. Sata-
re, 49, M-1879

OPEL KADETT, letnik 1978, pro-
dam. Koloman Kučan, Partizanska
14, M. Sobota, M-1881

RENAULT 18 TLS, letnik 1984, in
ugodno počitniško hišico v Filovcih
☎ 21 100, letnik 1980, prevoženih
40 km, ugodno prodam. ☎ 22
101. M-1887

ZASTAVO 101, letnik 1976, neregis-
trirano, vozno stanju, zelo ugod-
no prodam. Matajič, Hotiza 14, ☎ 36
10. M-1889

RENAULT 18, letnik 1988, prodam.
☎ 21 038. M-1890

GO KORAL 45, december 1989,
prodam. ☎ 41 412. M-1893

GO KORAL, 55 prodam. ☎ 26
91. popoldan, M-1898

GO 750, letnik 1977, registriran,
prodam za 7.000 din. Smoljš, Poljska
15, M-1901

RENAULT 240, dizel letnik 1975,
prodam. Franc Horvat, ob sobotah in ne-
deljah. Grad 194, M-1902

KORASAKI 550 GPZ UNITRAK, le-
taka, prodam. Zastava 101 prodam. Pu-
rovi 53, M-1904

GO KORAL 45, december 1989,
prodam. ☎ 41 412. M-1893

GO KORAL, 55 prodam. ☎ 26
91. popoldan, M-1898

GO 750, letnik 1977, registriran,
prodam za 7.000 din. Smoljš, Poljska
15, M-1901

RENAULT 240, dizel letnik 1975,
prodam. Franc Horvat, ob sobotah in ne-
deljah. Grad 194, M-1902

KORASAKI 550 GPZ UNITRAK, le-
taka, prodam. Zastava 101 prodam. Pu-
rovi 53, M-1904

GO KORAL 45, december 1989,
prodam. ☎ 41 412. M-1893

GO KORAL, 55 prodam. ☎ 26
91. popoldan, M-1898

GO 750, letnik 1977, registriran,
prodam za 7.000 din. Smoljš, Poljska
15, M-1901

RENAULT 240, dizel letnik 1975,
prodam. Franc Horvat, ob sobotah in ne-
deljah. Grad 194, M-1902

KORASAKI 550 GPZ UNITRAK, le-
taka, prodam. Zastava 101 prodam. Pu-
rovi 53, M-1904

GO KORAL 45, december 1989,
prodam. ☎ 41 412. M-1893

GO KORAL, 55 prodam. ☎ 26
91. popoldan, M-1898

GO 750, letnik 1977, registriran,
prodam za 7.000 din. Smoljš, Poljska
15, M-1901

RENAULT 240, dizel letnik 1975,
prodam. Franc Horvat, ob sobotah in ne-
deljah. Grad 194, M-1902

KORASAKI 550 GPZ UNITRAK, le-
taka, prodam. Zastava 101 prodam. Pu-
rovi 53, M-1904

GO KORAL 45, december 1989,
prodam. ☎ 41 412. M-1893

GO KORAL, 55 prodam. ☎ 26
91. popoldan, M-1898

GO 750, letnik 1977, registriran,
prodam za 7.000 din. Smoljš, Poljska
15, M-1901

RENAULT 240, dizel letnik 1975,
prodam. Franc Horvat, ob sobotah in ne-
deljah. Grad 194, M-1902

KORASAKI 550 GPZ UNITRAK, le-
taka, prodam. Zastava 101 prodam. Pu-
rovi 53, M-1904

GO KORAL 45, december 1989,
prodam. ☎ 41 412. M-1893

GO KORAL, 55 prodam. ☎ 26
91. popoldan, M-1898

GO 750, letnik 1977, registriran,
prodam za 7.000 din. Smoljš, Poljska
15, M-1901

RENAULT 240, dizel letnik 1975,
prodam. Franc Horvat, ob sobotah in ne-
deljah. Grad 194, M-1902

KORASAKI 550 GPZ UNITRAK, le-
taka, prodam. Zastava 101 prodam. Pu-
rovi 53, M-1904

GO KORAL 45, december 1989,
prodam. ☎ 41 412. M-1893

GO KORAL, 55 prodam. ☎ 26
91. popoldan, M-1898

GO 750, letnik 1977, registriran,
prodam za 7.000 din. Smoljš, Poljska
15, M-1901

RENAULT 240, dizel letnik 1975,
prodam. Franc Horvat, ob sobotah in ne-
deljah. Grad 194, M-1902

KORASAKI 550 GPZ UNITRAK, le-
taka, prodam. Zastava 101 prodam. Pu-
rovi 53, M-1904

GO KORAL 45, december 1989,
prodam. ☎ 41 412. M-1893

GO KORAL, 55 prodam. ☎ 26
91. popoldan, M-1898

GO 750, letnik 1977, registriran,
prodam za 7.000 din. Smoljš, Poljska
15, M-1901

RENAULT 240, dizel letnik 1975,
prodam. Franc Horvat, ob sobotah in ne-
deljah. Grad 194, M-1902

KORASAKI 550 GPZ UNITRAK, le-
taka, prodam. Zastava 101 prodam. Pu-
rovi 53, M-1904

GO KORAL 45, december 1989,
prodam. ☎ 41 412. M-1893

GO KORAL, 55 prodam. ☎ 26
91. popoldan, M-1898

GO 750, letnik 1977, registriran,
prodam za 7.000 din. Smoljš, Poljska
15, M-1901

RENAULT 240, dizel letnik 1975,
prodam. Franc Horvat, ob sobotah in ne-
deljah. Grad 194, M-1902

KORASAKI 550 GPZ UNITRAK, le-
taka, prodam. Zastava 101 prodam. Pu-
rovi 53, M-1904

GO KORAL 45, december 1989,
prodam. ☎ 41 412. M-1893

GO KORAL, 55 prodam. ☎ 26
91. popoldan, M-1898

GO 750, letnik 1977, registriran,
prodam za 7.000 din. Smoljš, Poljska
15, M-1901

RENAULT 240, dizel letnik 1975,
prodam. Franc Horvat, ob sobotah in ne-
deljah. Grad 194, M-1902

KORASAKI 550 GPZ UNITRAK, le-
taka, prodam. Zastava 101 prodam. Pu-
rovi 53, M-1904

GO KORAL 45, december 1989,
prodam. ☎ 41 412. M-1893

GO KORAL, 55 prodam. ☎ 26
91. popoldan, M-1898

GO 750, letnik 1977, registriran,
prodam za 7.000 din. Smoljš, Poljska
15, M-1901

RENAULT 240, dizel letnik 1975,
prodam. Franc Horvat, ob sobotah in ne-
deljah. Grad 194, M-1902

KORASAKI 550 GPZ UNITRAK, le-
taka, prodam. Zastava 101 prodam. Pu-
rovi 53, M-1904

OBVEŠČAM JAVNOST, DA SEM ODPRI

ODVETNIŠKO PISARNO

ADVOKAT RADOSLAV SUKIČ

MURSKA SOBOTA, Kocijeva 6 (poleg doma tehni-ke), tel.: 31 111, stanovanje: Kopitarjeva 21 a, tel.: 26 266

KMETIJSKA MEHANIZACIJA

PRODAM

TRAKTOR STEYR 188, letnik 1962
— potrebno popravilo motorja, pro-
dam za 20.000,00 din. Karl Krautha-
ker, Selišči, P. Videm ob Šč

POTREBUJEM zainteresirano osebo za prodajo zanimivega artikla po Pomurju. Dober zaslužek. Benko, Sotina 51, Rogoševci. M-1807
MIZARJA za delo v Gradcu takoj zaposlim. ☎ 26 544. M-1908
CAFE BAR BOLERO išče natakarico oz. delavko z prakso. Zaposlitev je lahko tudi honorarna. M-1894

razno

GOSTILNA ČERPNIJAK PRI BELEM KRIŽU v Kruplivniku 1 vabi od 1. do 4. novembra na domače kolone z bujto repo. Vabljeni! M-1765
PREKLIC! Preključujem veljavnost vezane vloge 1-55147-3 pri HKS Panoonka M. Sobota. Jože Gomboc, Gerlinči 31. M-1863

Preključ! Preključujem veljavnost hranilne knjižice št. 161455, izdane pri HKS Panoonka v Murski Soboti. Koloman Kurnjek, Dolenci 53. M-1885

Preključ! Preključujem veljavnost hranilne knjižice št. 2015, izdane pri HKS Ljutomer—Križevci, Leopold Jerič, Dokležovje 121 a. M-1914

Preključ! Preključujem veljavnost hranilne knjižice št. 05971-7, izdane pri HKS Panoonka v Murski Soboti. Štefan Horvat, Predanovci 32. M-1826

Preključ! Preključujem veljavnost zaključnega spričevala OŠ Dane Šumenjak, izdane 1. 1986/87. Marjeta Živko, Stara 10 M. Soboti. M-1877

Ne morem iz zemlje kot drobna semena,
da zopet bi segli si v tople dlani.
Ne morem, med nami je krsta lesena,
in grob je med nami tišina prsti,
le sveča ljubezni visoko gori.

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, babica, prababica in teta

Neža Pavel

roj. Küplen
iz Beznovec 28

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki so drago pokojnico pospremili na njeni zadnji poti, nam izrekli ustna ali pisna sožalja. Zahvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govornici Mariji Maček za poslovilne besede ob odprtem grobu. Vsem še enkrat — iskrena hvala. Beznovci, 8. 10. 1990

Žalujoči: sin Geza z družino, hčerke Gizela in Šarika z družino iz Nemčije ter vnuki in pravnuki

V SLOVO

DRAGEMU DEDKU

Francu Koroši

Njegovi vnuki: Anica, Polonca, Aleš, Boris, Alenka in Zlatko

ZAHVALA

V 79. letu starosti nas je zapustila naša draga mama

Terezija Kaučič

iz Radvenec 41

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter jo pospremili na njeni zadnji poti.

Posebej se zahvaljujemo Domu oskrbovancev v Rakičanu za vso skrb in nego, g. duhovniku, pevcem, kolektivom E Marketa in M. Sloge ter predstavnici KS Nегоva.

Žalujoči: vsi, ki smo te imeli radi

Niti zbogom nisi rekla
niti roke nam podala,
smrti se vzela je prerano,
a v naših srcih boš ostala.

V SPOMIN

27. oktobra mineva 5 let, odkar nas je prerano in za vedno zapustila naša draga žena, mama in stara mama

Irena Smodiš

iz Radovec

Hvala vsem, ki se je spominjate, prižigate sveče in pri našate cvetje na njen prerani grob.

Žalujoči mož in otroci z družinami

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene,
mame, tašče, stare mame in sestre

Irene Vida

iz Čikečke vasi

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, znancem, prijateljem, sosedom in osebju internega oddelka bolnišnice v Murski Soboti, posebno dr. Alojzu Horvatu.

Iskrena hvala duhovniku za pogrebni obred, pevcem, gasilskemu društvu, govorniku ter kolektivu Pletilstva.

Žalujoči: vsi njeni, ki smo jo imeli radi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage

Terezije Lončar

iz Bunčan

se iskreno zahvaljujemo vsem darovalcem vencev in cvetja, svetih maš, sodelujočim v pogrebem obredu, vsem, ki so nam kakorkoli pomagali, in vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči vsi njeni

O vsi, ki srečal sem vas kdaj na
cesti življenja,
rad bi vam poslal pozdrav.
Še vedno ste popotniki mi zvesti,
ko vsaj za hip bi z vami spet
postal,
vam segel v roko, rekel vam besedo
in z vaših ust odmev poslušal.

ZAHVALA

25. septembra nas je v 60. letu starosti zapustil naš dober mož, oče, dedek in brat

Franc Koroša

iz Renkovec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, botrini, prijateljem, znancem in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje ter za sv. maše, nam pa pisno ali ustno izrekli sožalje.

Iskrena hvala g. kaplanu za lep pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku Štefanu Ferčaku za ganljive besede.

Hvala kolektivu Vrtnarstva M. Sobota, Beltinki iz Beltinca ter KZ Lendava TZO Turnišče.

Vsem še enkrat — iskrena hvala.

Renkovci, 26. september 1990

Žalujoči: žena Klara, sin Štefan, hčerki Marija in Angela z družinami ter sestra Marija z družino

Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi hudega
trpljenja,
bolezen je bila močnejša od
življenja.

ZAHVALA

V 61. letu starosti nas je po hudi bolezni za vedno zapustil dragi mož, oče, stari oče in brat

Avgust Smodiš

iz Krašč

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam bili v najtežjih trenutkih v pomoč, za izrečeno sožalje, darovane vence in cvetje, za svete maše in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebej se zahvaljujemo družinami Šadl-Domiter iz Krašč in družini Petra Mariča iz Rogoševca za nesebično pomoč.

Iskrena zahvala sodelavcem Mesne industrije iz Murske Sobotice, predstavniku KS za ganljive besede ob odprtem grobu, g. župniku za lep pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — iskrena hvala.

Krašči, 11. 10. 1990

Žalujoči vsi njegovi

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je po težki bolezni zapustila naša draga mama, tašča in sorodnica

Terezija Drvarič

roj. Veren

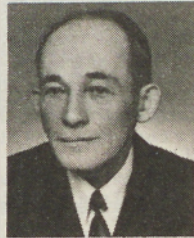
iz Nemčavec — Hrastje-Mota

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje. Posebna hvala zdravnikom in osebju internega oddelka za intenzivno nego bolnišnice v Rakičanu za trud in pomoč med njenim zdravljenjem.

Prav lepa hvala g. seniorju Novaku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: sin z ženo in drugo sorodstvo

Zakaj si moral nam umreti,
ko pa tako si si želel živeti.
Na tvojem oknu rožica cveti
in se solzi, ker tebe ni,
da bi jo pogledal ti.
A ona tega ne ve,
da smrt ti vzela je srce.

V SPOMIN

Boleč je spomin na 19. oktober, ko bo minilo leto bridke žalosti, odkar nas je prežgodaj zapustil dragi mož, oče, dedi, zet, brat, stric in boter

Karči Čahuk

Iz Križevca v Prekmurju

Vsem, ki se z lepo mislijo ustavite ob njegovem grobu, mu pri našate cvetje in prižigate sveče, prisrčna hvala.

Vsi, ki smo ga imeli radi

Zakaj si morala nam umreti,
ko pa s teboj je bilo tako lepo živeti.
ljuba mama,
odkar utihnil je tvoj glas,
žalost, bolečina domujeta pri nas.

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je za vedno zapustila naša ljuba mama, omama in prababica

Karolina Kahr

roj. Kranjec

iz Križevca v Prekmurju

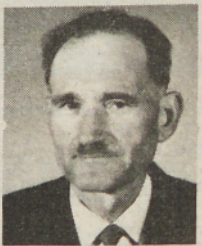
Ob boleči izgubi se iz srca zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so jo v tako velikem številu pospremili k njenemu zadnjemu počitku, ji darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje.

Posebej se zahvaljujemo g. duhovniku Jožarju in Balažicu za poslovilni obred, pevcem za odpete žalostinke ter Pisketu za odigrano Tišino.

Hvala tudi vsem zdravnikom in zdravniškemu osebju intenzivne nege internega oddelka bolnice v Rakičanu.

Križevci v Prekmurju, 4. 10. 1990

V neizmerni žalosti: hčerka Irma z družino

Zaspal si, mož in očka zlati,
zaprl trudne si oči,
naj Bog odpre ti rajska vrata,
to ti iz srca želimo mi.

ZAHVALA

V 82. letu starosti in po dolgi bolezni nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, dedek in pradedek

Jožef Štuhec

iz Kupetinec 9

Z bolečino v srcih se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, ki so pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala za darovano cvetje, sv. maše in izrečeno sožalje.

Iskrena hvala g. kaplanu za pogrebni obred in lepe poslovilne besede, pevcem za odpete žalostinke.

Iskrena hvala tudi govorniku za ganljivo slovo. Posebna hvala zdravnici iz Vidma ob Ščavnici, našim sestram za pomoč in lajšanje bolečin.

Vsem še enkrat — iskrena hvala.

Videm ob Ščavnici, 29. 9. 1990

Žalujoči: žena Marija, sin Franc z družino, hčerka Frančika z možem, Jožefa z družino in Marica z družino ter vsi vnuki in pravnuki

V SPOMIN

Tih in boleč je spomin na 27. oktober 1988, ko si nas za vedno zapustila, naša draga

Marija Gabor

iz Rankovec 21 a

Ne mine dan, ne mine noč, da ti ne bi bila navzoča. Ljubezen in dobroto ti vračamo le s cvetjem in plameni svečk.

Hvala vsem, ki se je spominjate, ji prižigate svečke in stojite ob njenem grobu.

Tvoji najdražji

V SPOMIN

18. oktobra minevata dve leti, odkar nas je zapustil dragi mož in oče

Jože Kreslin

iz Gornje Bistrice

Hvala vsem, ki ste ohranili spomin na njega.

Vsi njegovi: žena Ana in otroci

Ko živel sem, ljubil sem vas vse! Zdaj, ko mene več med vami ni, ljubite me v spominu vi.

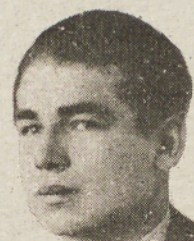
V SPOMIN

12. maja so minila tri žalostna leta, odkar sem za vedno izgubila moža

Janeza Hozjana

iz Panovec

Te dni mineva žalostna obletnica, ko sem tragično izgubila ljubelega sina

Ludvika Hozjana

Nikoli več se ne vrnete v svoj dom, ki sta ga ljubila, a v mojem srcu bosta živela do konca mojih dni.

NEUTOLAŽLJIVA ŽENA OZIROMA MAMA

Spomin nate vsak dan prebuja se, le to si zaželim, na grob tvoj pohitim, tam skupaj smo v nemi bolečini, a z nami so prelepi spomini.

V SPOMIN

30. oktobra bo minilo pet let žalosti, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in tast

Štefan Hašaj

iz Gradišča

Vsem, ki se ga z lepo mislijo spominjate, mu prinašate cvetje in prižigate svečke, prisrčna hvala.

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je za vedno zapustil dragi oče, dedek, pradedek in brat

Koloman Vlaj

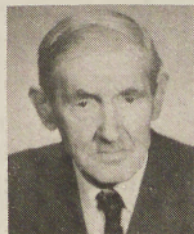
iz Predanovec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam pomagali, nam izrekli sožalje, darovali vence in šopke.

Posebna hvala sosedom za vsestransko pomoč, g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem žalostink, govorniku KS in GD Predanovci.

Vsem še enkrat — iskrena hvala.

Žalujejo: vsi, ki smo ga imeli radi

ZAHVALA

V 90. letu starosti je prenehalo biti dobro srce mojemu dragemu očetu in tastu

Rudiju Šnurerju

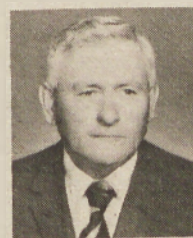
iz Skakovec

Iskrena hvala vsem, ki ste ga imeli radi, ga spoštovali, vsem, ki ste ga pospremili k zadnjemu počitku, mu darovali vence in cvetje, darovali za sv. maše ali v druge namene.

Hvala g. duhovniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Prisrčna zahvala vsem sorodnikom, sosedom iz Skakovec in Murske Sobote, znancem in prijateljem, ki ste z nama sočustvovali, nama izrekli pisna ali ustna sožalja ali kakorkoli pomagali.

Sin Avgust z ženo

V zemlji rodni mirno spiš, a v naših srcih še živiš.

V SPOMIN

24. oktobra mineva žalostno leto, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, stric in svak

Aleksander Kučan

iz Andrejec

V naših nepotolaženih srcih sta praznina in bol. Še vedno ne moremo verjeti, da se nikoli več ne vrneš med nas.

Vsem, ki se z lepo mislijo ustavite pri njegovem grobu, prižigate sveče in prinašate cvetje — iskrena hvala.

Vsi tvoji najdražji

Zaman je bil tvoj boj, zaman vsi dnevi hudega trpljenja, bolezen je bila močnejša od življenja.

ZAHVALA

V 72. letu starosti nas je nepričakovano za vedno zapustila naša mama, babica, tašča, sestra in svakinja

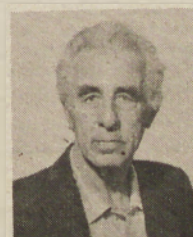
Marija Car

roj. Cipot
iz Rankovec 8

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, sosedom, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, pomagali, izrekli sožalje ter jo v tako lepem številu pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence, šopke in za sv. maše. Posebno zahvalo izrekamo tudi družini Škrabina iz Ljubljane. Posebna zahvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku Kosu, sodelavcem 316. brigade Mure in vaščanom.

Vsem še enkrat — iskrena hvala.

Žalujejo: hčerka Irena z možem Štefanom, vnuka Bojan in Roman, sestra Ana z družino iz Kupšinec

Zaman je bil tvoj boj, zaman vsi dnevi hudega trpljenja, bolezen je bila močnejša od življenja. Kako je hiša prazna, odkar tebe v njej več ni, prej bila tako prijazna, zdaj otožna, tuja se nam zdi. Ne mine ura, dan, ne noč, med nami vedno še živiš.

ZAHVALA

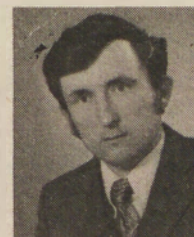
Tiho in prehitro nas je 9. oktobra zapustil v 64. letu starosti naš dragi oče, dedek, brat in stric

Ivan Maučec

iz Gančan

Z bolečino v srcu se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga požrtvovalno obiskovali, ga tolažili in z njim sočustvovali v dneh njegove hude bolezn. Posebna hvala vsem, ki so ga spremljali na zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, denar za svete maše, nam pa izrekli sožalje. Zahvala g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem in govorniku za ganljive besede slovesa.

Žalujejo: sin Stanko, sin Štefan z družino, hčerka Ivanka z Marjanom, brat Feri z družino in nečak Marjan z družino

Nihče več ne odhaja, nihče več ne prihaja s smehljajem v očeh, le srce in duša ve, kako boli, boli, ko več te ni.

V SPOMIN

27. oktobra mineva žalostno leto, odkar nas je nepričakovano zapustil naš dragi sin, mož, oče in brat

Geza Šooš

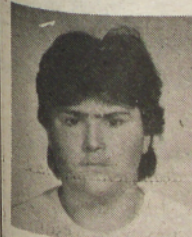
iz Pordašinec

Nesrečni smo, ker smo te izgubili, a ponosni, ker smo te imeli.

Hvala ti! S cvetjem in plamenčki sveč pa ti želimo vračati tvojo ljubezen in dobroto.

Hvala vsem, ki se ga spominjate in obiskujete njegov prerani grob.

Žalujejo: vsi, ki smo te imeli radi

NITI ZBOGOM NISI REKEL NITI ROKE NAM PODAL, SMRT TE VZELA JE PRERANO, A V NAŠIH SRCIH BOŠ OSTAL.

V 17. LETU STAROSTI NAS JE ZAPUSTIL NAŠ

Robi Škrilec

IZ NASELJA 14. DIVIZIJE 65

VEDNO BOŠ OSTAL V NAŠIH SRCIH. SPOMINJALI SE TE BOMO Z BOLEČINO.

PRIJATELJI, MLADINCI IN SOSTANOVALCI IZ NASELJA 14. DIVIZIJE

Ko si v cvetju bil življenja, poln veselja in moči, ko si si želel življenje, si odšel od nas za vedno, Robi ti.

ZAHVALA

V komaj 17. letu starosti nas je tragično in nepričakovano zapustil naš ljubi sin, brat, vnuk in nečak

Robi Škrilec

iz Naselja 14. divizije 65

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi mnogo prerani zadnji poti, za darovane vence in cvetje. Ob grenki izgubi se zahvaljujemo vsem, ki so sočustvovali z nami, nam ustno ali pisno izrekli sožalje.

Iskreno se zahvaljujemo Srednješolskemu centru, posebno učencem in razredniku 2 K I za govor ob odprtem grobu, mladincem in prijateljem za ganljivo slovo, g. duhovniku Režonji za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Posebaj se zahvaljujemo Delovni organizaciji Mura, 324. brigada, in kolektivu delovne organizacije Potrošnik.

Vsem še enkrat — iskrena hvala.

Murska Sobota, 15. 10. 1990

Žalujejo: mama, oče, brat Damir in drugo sorodstvo

Ostajamo zmerni

Naročnike in bralce smo devet mesecev uspeli obvarovati pred podražitvami Vestnika, čeprav so nam iz meseca v mesec kapljale podražitve — zdaj poštne storitve, potem tiska, papirja, elektrike.

... V treh četrtinah leta se je nabralo za toliko novih stroškov, da je skupščina Zavoda pred dnevi morala pritrditi višjim cenam, sicer bi Vestnik do konca leta zdrknil v rdeče številke.

Za zadnje četrtletje bodo naročniki plačali 100 dinarjev naročnine in še vedno ostajajo v precej ugodnejšem položaju kot kupci našega časopisa v kioskih, saj bodo dobili dve številki za stonj. In če smo realni — naročnina Vestnika tudi s podražitvijo ostaja zmerna in dostopna. Želimo, da ne bi bila nikomur razlog za odpoved časopisa. Z naročnino bo uredništvo pridobilo polovico potrebnih sredstev za redno izhajanje časopisa, 35 odstotkov ga bomo morali zbrati s prodajo komercialnega prostora, 15 odstotkov bodo prispevale pomurske občine (lani še 20 odstotkov). Vestnikovci pa se bomo potrudili za dober časopis.

Eden od korakov k dobru časopisu je tudi sodobna dostava s takojšnjimi dopolnitvami naslovov. Prav zdaj prehajamo na lasten računalniški sistem, kar je povezano z dodatnim delom in problemi prehodnega obdobja. Čim manj teh bi smeli občutiti naši naročniki, vendar se pri okrog 20 tisočih naslovih zna zgoditi tudi to. Potrudili se bomo, da vsako napako skupaj s prizadejim naročnikom takoj odpravimo. Zahvaljujemo se za potrpežljivost in računamo na zvestobo naročnikov in bralcev.

Uredništvo

Direktor Tivadar ostaja

V ljutomerskem podjetju Tehnostroj so na poti preustroja, v ta namen so pred kratkim dobili tudi pomoč republiške vlade, vsekakor pa v teh težkih časih tudi ta kolektiv pestijo nemajhne težave. V začetku tega meseca je Tehnostroj direktor Ivo Tivadar napisal nekakšno prošnjo za odstop s funkcije direktorja in odšel na dopust. Kolektiv je ostal prepričan samemu sebi, seveda tudi direktorjevemu namestniku Emilu Polaniču ni bilo lahko, o Tivadarjevi ponudbi za odstop pa je v začetku tega tedna razpravljala delavski svet.

Izredna seja delavskega sveta, ki mu predseduje Alojz Filipič, je bila sklicana v ponedeljek točno opoldne. Začela se je nekoliko pozneje, ker so bili vodilni na pogovoru pri predsedniku ljutomerske vlade Francu Straklu, ki je že pred sejo delavskega sveta povedal, da si bo izvršni svet prizadeval, da Ivo Tivadar ostane na svojem delovnem mestu, ker bi bilo škoda izgubiti človeka, kakršen je. «No, ko so možje naposled prišli na sejo delavskega sveta, je predsednik Alojz Filipič načel pogovor o prisotnosti novinarjev (oz. novinarke, kajti bila sem edina predstavnica sedme sile). Mnenja o meji navzočnosti so bila deljena, kljub vsemu pa so člani delavskega sveta izglasovali, da sejo zapustim in mi v zameno ponudijo pogovor po njej. Na pogovoru sta bila poleg predsednika delavskega sveta še Ivo Tivadar in Ljubica Kajdič, tamkajšnja pravica. Direktor Ivo Tivadar je povedal, da delavski

svet ni soglašal z njegovo odpovedjo oziroma ni sprejel ponudbe, da njegovo mesto zasede kdo drug. Sam namreč meni, da s sprotno ali vsakodnevno terapijo v gospodarstvu sploh in seveda tudi v njihovem podjetju ni mogoče pričakovati izboljšanja, boljših plač in podobno. Za nastop v evropskem prostoru, za kar si v Tehnostroju na vso moč prizadevajo, so nujne hitre in radikalne spremembe. Sam se zaveda, da je za svetlejšo prihodnost treba marsikaj žrtvovati, zato je bil pripravljen odstopiti svoje mesto nekemu, ki bi morebiti lahko do nje pripeljal podjetje po mirnejši poti (mogoče takšni, kot so jo izvajali zadnjih pet let). Vsekakor so spremembe potekale prepočasno, takšno nadaljevanje pa podjetju ne bi zagotavljalo ustreznega mesta v Evropi. Direktor Tivadar je s ponujenim odstopom hotel tudi preveriti, ali ima v podjetju dovolj podpore za čim hitrejšo postavitev stvari na pravo mesto in doseči dolgo-

ročno izboljšanje položaja podjetja. Na resnost položaja in nujnost reševanja je hotel opozoriti poleg ljudi v podjetju tudi tiste zunaj njega, banko, oblast. Na današnji seji so se strinjali, da druge poti v jutrišnji dan ni, zato je treba čim prej izpeljati proces prestrukturiranja, lastninjenja in vzpostaviti novo organizacijsko obliko in nove odnose, tiste dele, ki se v podjetju niso sposobni preživljati, pa bo treba opustiti. Tudi predsednik delavskega sveta Alojz Filipič je povedal, da so o ustroju podjetja govorili že na prejšnji seji, na zadnji pa so to le še potrdili. Direktorja Tivadarja so zadovoljili, da s sodelavci pripravi elaborat za prestrukturiranje, ki ga bo najkasneje v 30 dneh obravnaval tudi delavski svet.

In kaj naj rečem na koncu? To, da bodo v Tehnostroju zavili rokave in pljunili v pesti, je najbrž razumljivo. To, da kolektiv pričakuje, da se bodo razmere v družbi prej ko slej izboljšale, da bodo tudi naša podjetja imela možnost biti enakopravna in enakovredna zahodnim državam, je prav tako samoumevno. To, da novinarji niso ravno zaželeni povod in vedno, pa je že stara zgodba, ki jo potrjujejo tudi današnji časi. (Pa ne mislim samo na Tehnostroj).

Lidija Kosi

LENDAVA

Vlada pripravila referendumski program

V težkih gospodarskih razmerah v lendavski občini mora tudi vlada delovati zelo racionalno. To je pokazala tudi seja izvršnega sveta, ki je bila 18. oktobra, kjer so predložili referendumski program za prihodnje srednjeročno obdobje.

Ugotovili so, da so uresničili večji del programa s področja šolstva, otroškega varstva in gradnje primarnih objektov telefonije, ki so ga imeli v načrtu v prejšnjem letu in prvi polovici letošnjega leta. Uresničenih ni bilo le nekaj projektov s področja šolstva in telefonije, to pa bodo postavili v ospredje referendumskega programa za obdobje od leta 1991 do 1995. Teh načrtov niso uresničili zato, ker niso dobili vseh predvidenih sredstev širše družbenopolitične skupnosti.

V naslednjem srednjeročnem programu so v ospredje postavili tele-naloge. Ureditev divjih odlagalšč od-padkov, širitev telefonskih central, gradnja doma za ostarele v Lendavi in sofinanciranje vodovodnih zajetij v občini.

Po številu telefonskih priključkov na število občanov v lendavski občini namreč močno zaostajajo za regijskim in republiškim povprečjem, zato je nujna širitev telefonskih central.

Predlog odloka o ravnanju s komunalnimi odpadki so poslali že avgusta v javno razpravo po krajevnih skupnostih, vendar so ga obravnavali le v 6 krajevnih skupnostih. Zavedajo se, da problema z divjimi odlagalšči ni mogoče rešiti drugače, kot s sankcijami nad kršitelji in večjo odgovornostjo v posameznih krajevnih skupnostih.

Za dom za ostarele je bil predviden objekt z 80 posteljami, vendar pa ugotavljajo, da je to premalo, da bi lahko uspešno poslovali, zato bi bilo bolj smiselno zgraditi objekt s 120 po-

steljami, za to pa bi morali zagotoviti dodatna finančna sredstva. Nujno pa je tudi sofinanciranje povezav vodnih zajetij v občini, saj so mnoga vaška črpališča neprimerna in z onesnaženo vodo. Zato nameravajo zgraditi vsaj 2 zajetja v občini.

Sprejeli so še odloke o organiziranju upravnih organov občine med vojno in ob neposredni vojni nevarnosti, o ustanovitvi, nalogah in imenovanju sveta Skupščine občine za preventivno in vzgojo v cestnem prometu ter o prenehanju veljavnosti odlokov o družbenih svetih.

Zavedajo pa se tudi, da bo potrebno tudi racionalizirati poslovanje občinskih upravnih organov, kar pomeni zmanjšanje števila zaposlenih za 13. Predsednik Skupščine občine Ci-

ril Pucko pa je kritiziral tudi slabo kadrovsko politiko, saj na lendavski občini primanjkuje visoko izobraženih kadrov, predvsem na področjih, kot sta arhitektura in geodezija, kjer bi jih najbolj potrebovali.

Zanimiva razprava se je razvila tudi o reorganizaciji Gidos in gradnji Kulturnega doma v Lendavi. V sestavljeni organizaciji Gidos se namreč nameravajo razdeliti v dve samostojni podjetji. Pri predlogu o gradnji kulturnega doma v Lendavi pa se postavlja vprašanje, koliko so občani dejansko zainteresirani za to.

Pri mnogih predlogih je bilo precejšnje število argumentov in protiar-gumentov, vendar pa so prišli do sklepov, ki se zdijo ob trenutni finančni zmožnosti občanov najprimernejši.

J. Gabor

— O(b) odpovedih visokih obiskov

Ugibanja v »prehrambenem rezervatu«

Po obleganju sveta ob Muri vladnih in drugih moč iz dežele onkraj Trojan-skega klanca minuli teden, je bilo pričakovati, da se bodo bližnja srečanja prve, druge in tretje vrste z republikanci nadaljevala. Toda — kot bi odrezal; konec tedna so se začele odpovedi. Med ljutomerske demokrate bi moral priti g. Ivan Borštnar, nekdanji zastavnik iz VP 2050 Ljubljana, eden iz slovitih procesa zoper čet-verico. Bila je sobota zvečer v gostišču Zorko, Boreci pri Krizevcih. Strankarski sodnik dr. Hubert Požarnik, ki se je vabilu odzval, ga je približno takole opravičil: »Borštnar je zdaj zaposlen pri Janši. Razmere so tako napete, da morajo biti 24 ur na nogah.« Med Ravnikove sindikaliste bi moral priti g. dr. France Bučar, predsednik slovenskega parlamenta, da bi razlagal osnutek nove ustave. Bilo je v ponedeljek dopoldne v kongresni dvorani hotela Radin v Radenci. Slišali smo: »G. Bučar je na sprejemu beloruske delegacije.« Med soboške Zelene in izvršnike ter v tukajšnji kafileroji bi moral priti g. dr. Leo Šešerko, podpredsednik republi-ške vlade za okolje in regionalni razvoj. Bilo je v ponedeljek popoldne v občinski upravi v Murski Soboti. Bilo je rečeno: »G. Šešerko ima nujen sestanek pri G. Peterletu.«

In po vseh teh odpovedih se zalotimo pri vsakršnih ugibanjih. Časi so že taki, da je težko komurkoli zaupati in zato so dvomi, če ne gre za kakšno, za državljane morda usodno ali vsaj neprijetno ozadje, samoumevni. Sino na pragu vladne krize? Padca vlade? Je mogoče poseg JLA? Bo treba na ulice in vzeti usodo v svoje roke? Jasno, da špekuliramo, toda zgolj zato, da bi se pravočasno, iz pravih virov, dokopali do pravih odgovorov. In najbrž ni naključje, če nekatere stranke že postavlja vprašanje zaupnice vladi oz. njenim posameznim ministrom z zahtevo, da javno položijo račune.

B. Ž.

Prometna varnost

Zopet brezplačni tehnični pregledi

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pri skupščini občine Murska Sobota skupaj z bazo AMZ v Murski organizira letos že tretjič brezplačne tehnične preglede osebnih avtomobilov. Pregledi bodo v soboto, 27. oktobra 1990, od 7. do 19. ure.

fm

Spominska komemoracija

Občinski odbor Zveze združenj borcev NOV v Murski Soboti pripravlja tradicionalno spominsko komemoracijo ob dnevu mrtvih tudi letos — v sredo, 31. oktobra, ob 13. uri na soboškem pokopališču. Po slavnostnem govoru bo krajši kulturni program, nato pa položitev vencev k spomenikom padlim rdečearmejem, legionarjem, padlim na mejah Jugoslavije po vojni, internirancem ter k piramidi na pokopališču.

fm

Mošt in kostanji v Gerlincih

V Gerlincih se pripravljajo na že peto prireditev praznik mošta, vina in kostanjev. To tradicionalno prireditev bodo organizirali v sodelovanju z društvom vinogradnikov Goričko. Ker je območje znano po dobrih vinih in je v okolici tudi dovolj kosta-

njev, izkoriščajo to naravno danost.

Vinogradniki iz okoliša bodo prinesli vinske mošte, ki jih bo ocenila strokovna komisija. Ocenjevanje nima tekmovalnega značaja, pač pa dobi na osnovi ugotovitev komisije posameznik strokovne nasvete, kako negovati vinski mošt, da bo iz njega nastalo dobro vino. Vse te zbrane mošte bodo obiskovalci lahko poskusili. Prireditev bodo popestrili vaški pevci in pevke. Izbrali bodo tudi princeso vina. To bo postala tista, ki bo največ vedela o vinu, vinski trti in kulturi pitja.

Ob vinskem moštu, pečenih kostanjih, repnjačah, humoristu in pristni domači glasbi bodo obiskovalci gotovo zadovoljni. Goste pričakujejo tudi iz Avstrije.

F. M.

Mednarodna vaja gasilcev

V soboto, 27. oktobra 1990, ob 15.00 uri bo na območju Kuzna-Bonisdorf mednarodna gasilska vaja. Sodelovali bodo gasilci iz okraja Zenavci iz Avstrije in soboške občine. Prikazali bodo reševanje ob razlitju naftnih derivatov in gašenje požara na transportnih sredstvih.

F. M.

Z dežniki med brazdami

Pomurci so se že večkrat izkazali kot borci organizatorji vrhunskih tekmovanj, zato tudi ne preseneča, da so jim po vseh zapletih (Kosovo je organizacijo odpovedalo) zaupali tudi organizacijo letošnjega državnega prvenstva traktoristov oračev. Po dveh letih so se tako ponovno dokazali kot dobri gostitelji in organizatorji, saj so kljub deževnemu vremenu uspešno izpeljali 32. državno prvenstvo.

Dobrodošlico in kar največ uspeha je tekmovalcem zaželel član Predsedstva Republike Slovenije in predsednik Slovenske kmetijske zveze Ivan Oman.

Otvoritev slovesnost so s kulturnim programom popestrili učenci osnovne šole Ivana Cankarja iz Bogojine.

Deževalo je kot za stavo, tekmovalci pa so že pripravljeni za štart.

Še zadnje priprave, plug je potrebno dobro nastaviti...

... in že je šlo zares. Pa tako vse do konca, saj so bili tekmovalci precej izenačeni, o najboljših pa so odločale točke ali je deževalo.

Fotografije: N. Juhar

INOKS
PREDELAVA NERJAVEČIH KOVIN
Murska Sobota, tel.: (069) 21 174, 24 829
ČERNELAVCI

Imamo vse vrste materialov iz barvnih kovin, cevi, profilov in pločevin:

- **prokroma**
- **aluminija**
- **bakra**
- **medenine**

Režemo tudi manjše kose in se priporočamo s svojimi storitvami!